

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Chronologia Antiquissima Monasteriorvm Ordinis Cisterciensis, A
Quadringentis (Et Qvod Excvrrit) Annis Concinnata, Ex Pervetvsto
Dvnensis Bibliothecae Codice Ervta, Et Certioribus aliarum aliquot ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

CHRONOLOGIA
ANTIQUISSIMA
MONASTERIORVM ORDINIS
CISTERCIENSIS
A QVADRINGENTIS (ET QVOD EXCVRRIT)
ANNIS CONCINNATA,
EX PERVETVSTO
DVNENSIS BIBLIOTHECAE
CODICE ERVTA,

ET

Certioribus aliarum aliquot Abbatiarum monumentis
suppleta,

P E R

R. D. CAROLVM DE VISCH,
Religiosum ac Priorem de Dunis.

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

PRÆMONITVM te velim (candide Lector) maximam esse discrepantiam inter scriptores ordinis, & diuersorum monasteriorum chronologias, siue manuscriptas tabulas, quoad annos foundationum monasteriorum ordinis, maxime aliquot immediatè sequentium Morimundum. Plures chronologiae, inter quas etiam Cisterciensis (provt nuper edita est per Reuerendum admodum D. Gasparem longelinum) anno 1117. nullam Abbatiam fundatam referunt; sed anno 1118. 1. omnium ponunt Prulliacum, 2. Curiam Dei, 3. Bonam vallem, 4. Sauigniacum, 5. Abbatiam, 6. Fontium &c. Alia antiquior ordinis chronologia (quam in Annalibus suis annuatim producis Reuerendissimus Angelus Manriquez Pacis Augusta Episcopus) Bonam-vallam reijciens in annum 1119. eidem anno integro praponeit ceteras quatuor ipse Manriquez, Bonam-vallam scribit incaptam anno 1117. perfectam verd 1118. Quo anno etiam fundata putat, Prulliacum, Curiam Dei, Tres Fontes, & Fontanetum. Carpit autem chronologias & authores omnes, ad hunc annum etiam Sauigniacum referentes, nominatim (ad annum 1118. cap. 2. numeris 7. & 8.) acriter inuehitur in antiquam ordinis chronologiam, quam tot serè dicit scaterè erroribus, quot annos signat. Qua censura tamen si aequo rigidior videatur, reuerà tamen negari non potest, eandem chronologiam in multis esse erroneam, provt etiam est illa, quam vulgavit longelinus, vt facillime curiosus lector deprehendet. Specialiter autem quo ad Sauigniacum immeritè reprehendi censeo illos, qui illud referunt ad annum 1117. aut saltem 1118. Quandoquidem vel ipso Manrique teste, tomo 2. Annalium, ad annum 1148. cap. 7. cum R. Serolo Sauigniacensis Abbas, coram Eugenio 3. Pontifice in capitulo generali Cistercij, monasterium suum cum tota filiatione ipsius (qua triginta constabat monasterijs) Diuo Fernando tradidisset; tantum à capitulo ipso generali, & Pontifice, grauis atq; congregationis huius delatum suit vt Sauigniacum, Caput congregationis, praponeretur omnibus filiabus Claravallis. Cetera quoque monasteria eiusdem filiationis, attenta antiquitate fundationis, eorumque celebritate, hinc inde permiscerentur alijs monasterijs ordinis; atque ita, secundum permutationem tunc factam, imposterum singula monasteria fundata censerentur. His consonat N. Eximius Dominus Mattheus Pillart, ex religioso Dunensi, & S. Theol. Doctore, Abbas Claravallis 36. in Speculo suo ordinis Cisterc. lib. 2. cap. 22. Simile prelationis priuilegium alia quoque celebriora monasteria consecuta sunt, vt Carracetum in Hispania, Obazina, &c. Hinc cum monasterium 3. Fontium, 1. alias Claravallis filia, fundatum sit ad minus anno 1118. aut etiam (secundum plurimos non parua auctoritatis) anno 1117. prudenter in ordinis chronologijs ponitur Sauigniacum anno 1117. aut saltem 1118. Porro quia chronologia nostra Dunensis Sauigniacum & 3. Fontes refert ad annum 1117. (vt notat etiam Henriquez in Menologio, 23. Aprilis) antiquissima est, vt potè qua scripta videtur ante annos quadringentos, & 40. aut 50. quandoquidem non agnoscat vllum monasterium post annum 1188. fundatum, iudicauit ab illa non esse recedendum in tanta discrepantia, & confusione reliquarum chronologiarum, & scriptorum ordinis; praesertim cum nostra etiam consensiat ipse Henriquez, sub finem Fasciculi sui, vbì

re censens filiationem Claravallis, expressis verbis dicit: monasterium 3. Fontium in Diœcesi Cathalaunensi, fundatur anno 1117. Accedit, non videri valde verisimile, Claram-vallē fuisse triennio sine generatore, cum tamen passim posteriora monasteria, 2. aut etiam 1. fundationis suæ anno, filias produxerint, ut patet in Bonavalle, respectu Mansiadae &c. atque hæc de Sauvignaco & 3. Fontibus. Iam quoad Prulliacum, & Curiam Dei, omnes omnino chronologie quas hæcenus vidimus, illa referunt ad annum 1118. licet longelinus, posterius hoc monasterium dicat fundatum pridie Kalendas May; prius verò solum 15. Kalendas Septembris eiusdem anni. Quod si verum esset, videretur Curia Dei præferenda Prulliaco, quod contra omnes esset auctores. Fatetur tamen Manriquez, Curia Dei initia esse obscura. Nos anno 1117. utrunque monasterium hic collocamus, utpote antiquius 3. Fontibus, saltem ex communi scriptorum calculo, licet non desine chronologia. quæ 3. Fontes præponant Prulliaco.

Ad Bonam-vallē quod attinet Manriquez supra, mordicus sustinet referendam ad annum 1118. proxi etiam refertur in Chronologia Cisterciensi apud longelinum; quibus etiam consentit chronologia nostra Dunensis, licet ipse longelinus in notitia sua Abbatiarum, illam scribeat fundatam solum anno 1119. conformiter antiquæ chronologie ordinis, apud Manriquez ad eundem annum cap. 8. Quoad alia quoque monasteria, hinc inde etiam sætu magna est discrepantia Chronologiarum, in annis fundationum, in qua varietate adherendum etiam duximus antiquissimo nostro exemplari, donec quispiam maiori claritate illud conuincat. Existimo autem discrepantiam hanc magna ex parte hinc contigisse, 1. quod quidam scriptores & chronologisti monasteria quedam tunc fundata scripserunt, quando vel fundationes inchoata fuerunt, vel loca fundationum, aut etiam prius fundata monasteria, ordini oblata fuerunt; cum tamen alij dictas fundationes referendas iudicauerint ad annum & diem, quibus religiosi ad loca sibi oblata transmissi, eorum possessionem adierunt, quod sæpius contigit pluribus mensibus post 1. oblationem. 2. potuit & discrepantia aliqua oriri ex insertione (de qua supra) monasteriorum linea Sauvigniacensis, dum non a que cerid alijs monasterijs innotuit, quo loca singula eorum essent inferenda. 3. quia plura reperuntur monasteria eiusdem nominis, diuersis temporibus, & in diuersis regnis fundata, ex quibus chronologista vnum subinde pro alio posuerunt 4. denique, (& forte præcipuè) quod antiqua ordinis chronologia fundationes monasteriorum continentes annos incipiant à mense Aprili, aut circiter, aded vt 3. menses qui apud nos priores sunt, scilicet Ianuarius, Februarius & Martius, ibidem sint vltimi; quo factò antiqui chronologisti videntur hic signasse annos, incipiendo à 1. fundatione Cistercij, id est à 21. Martij, vel (cum ipsi essent Galli) morem Gallorum secuti sunt, qui communiter annos tunc incipiebant, vel à Paschatis die, vel ab Incarnatione Domini, 25. Martij, vt referunt Co-uarruias, tom. 2. var. cap. 12. & Bartholomæus Cassanensis in catalogo gloria mundi, parte 12. confid. 37. Plures autem aliarum prouinciarum scriptores, mensium legitimum ordinem volentes sequi, monasteria quæ in Ianuario, Februario, & Martio fundata legebant, præposuerunt ijs, quæ Aprili, Mayo &c. adscribebantur; cum tamen alij (& melius) illa rececerint in annum sequentem. Dunensis nostra antiqua chronologia, morem communiter sequitur Gallorum iam dictum, quem nos proinde hic etiam sequemur. Vale.

ANNO AB INCARNATIONE DOMINI,

Millesimo nonagesimo octavo, 12. Calendas Aprilis, fundata est Abbatia Cisterciensis, in Burgundia, in Diœcesi Cabilonensi, ex quâ prodierunt sequentia omnia monasteria.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diœcesis.</i>
A Nno Domini 1113. Cal. Julij.	Abbatia de Firmitate	In Burgundia	Diœc. Cabilonensis.
Anno 1114. prid. Cal. Junij.	Pontigniacum	In Campaniâ	Antisiodorensis.
Anno 1115. Eodem anno.	Claravallis Motimundus	In Campaniâ In Campaniâ	Lingonensis. Lingonensis.
Anno 1117. Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Prulliacum Curia Dei Sauigniacum Abb. 3. Fontium.	In Bria In Gallia In Normannia In Gallia.	Senonensis. Aurelianensis. Abrincensis. Cathalaunensis.
Anno 1118. 5. Idus Julij.	Bonavallis	In Delphinatu	Viennensis.
Anno 1119. 5. Cal. Nouembris.	Bonusradius	In Gallia	Antisiodorensis.
4. Cal. Nouembris 3. Idus Nouembris Eodem tempore 11. Cal. Aprilis.	Fontenecum Manshada Caduinum Bellavallis	In Burgundia In Aluernia In Valconia In Burgundia.	Eduensis. Vinariensis. Cadurcensis. Bisuntinensis.
Anno 1120. 8. Cal. Maij Calendis Maij 3. Cal. Julij	Dalona De Ciuitatulâ, aliâs, Tilietum De Eleemosynâ	In Gallia In Italia Insufria In Gallia	Lemonicensis. Aquensis. Carnotensis.
Anno 1121.			10. Cal.

Bibliothec. Ord. Cisterc.

<i>Annifundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diaeceses.</i>
10. Cal. Maij. 5. Idus Iulij. Circa idem tempus. 8. Cal. Octobris.	De Crifta Fulniacum Bonus locus De Oratorio	In Campania In Gallia In Gallia In Gallia	Lingonenfis. Laudunenfis. Lemouicenfis. Andegauenfis.
Anno 1122. Prid. Cal. Febr.	Verus Campus	In Germania	Colonienfis.
Anno 1123. 10. Cal. Maij 12. Cal. Augufti Eodem anno	De Bullione Locediura De Gondonio	In Vafconia. In Italia. In Vafconia	Leetorenfis. Vercellenfis. Agennefis.
Anno 1124. 8. Cal. Aprilis 3. Cal. Aprilis 19. Cal. Decembris Eodem anno	Lucella Fons Ioannis Iouiacum, fiue, de Bolco Bonavallis.	In Germania. In Gallia. In Gallia. In Gallia	Basileenfis. Senonenfis. Senonenfis. Pictauienfis.
Anno 1126. Idibus Aprilis 8. Cal. Augufti	Mons petrofus De Furneis, feu, Forneffia	In Aluernia. In Anglia.	Claramontenfis. Eboracenfis.
Anno 1127. Idibus Iulij Eodem die 15. Cal. Octobris Eodem anno	Ebracum Igniacum Carracerum Cattancola	In Germania. In Gallia In Hispania In Italia	Herbipolenfis. Rhemenfis. Afturicenfis. Parmenfis.
Anno 1128. 8. Idus Iulij 7. Idus Septembris Calendis Nouemb. Eodem die 8. Idus Februarij	Caladia Rigniacum Bellus Beccus Valles Sernay Walkenreda	In Campania. In Gallia In Normannia. In Gallia In Thuringia	Virdunenfis. Antifiodorenfis. Rothomagenfis. Parifienfis. Moguntienfis.
Anno 1129. 8. Idus Maij	Locus Regius	In Gallia.	Bituricenfis. 8. Cal.

<i>Annus fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
5. Cal. Octobris	Vallis lucens	In Gallia	Senonensis.
3. Cal. Octobris	Landesum	In Gallia	Bituricensis.
5. Cal. Nouembris	Waucerleya	In Anglia	Wintoniensis.
Eodem die	Chaloccerium	In Gallia	Andegauensis.
3. Idus Decembris	Vrſi campus	In Gallia	Nouiomensis.
Anno 1130.	S. Angeli	In Italia	Ciuitatensis.
8. Cal. Auguſti.	Fulcardi mons	In Normannia	Rothomagensis.
4. Idus Septembris	Pura Sylua, id est, Be- gardt	In Britannia	Trecarenſis.
Idibus Septembris	Runa	In Styria	Saltzburgenſis.
Eodem tempore	S. Marcelli	In Gallia	Cadurcenſis.
8. Cal. Nouembris	Nethium	In Anglia	Landauenſis.
Calendis Martij	S. Andreæ de Guſſer.	In Normannia,	Sagiensis.
12. Cal. Aprilis	Bageria,	In Burgundia.	Eduenſis.
Eodem anno	Reuna	In Suetia,	Lincopenſis.
Eodem anno	S. Paſtoris	In Italia.	Reatinenſis.
Anno 1131.			
5. Cal. Iulij	Carus locus	In Burgundia	Bifuntinenſis.
Eodem die	Nouum Caſtrum	In Germania.	Argentinenſis.
Idibus Iulij	Alnetum	In Normannia	Baiocenis.
8. Cal. Auguſti	Eſchalléium	In Gallia	Senonensis.
3. Cal. Auguſti	Getbentum, id est, Re- lec, ſeu karler	In Britannia	Leonensis.
Eodem die	Buxeria	In Gallia	Andegauensis.
Nonis Nouembris	Miratorium	In Gallia	Lugdunenſis.
Eodem die	S. Andreæ di Seſſo.	In Italia	Genuensis.
Eodem tempore	Bonus mons	In Sabaudia	Gebennensis.
Item	Tinternæ Maior	In Wallia	Meneuensis.
8. Cal. Octobris	Volcolderode	In Thuringia.	Moguntinenſis.
Eodem tempore	Cheriacum	In Gallia	Laudunenſis.
3. Nonas Martij	Longus pons	In Gallia	Sueſſionenſis.
Eodem die	Rieuallis	In Anglia	Eboracensis.
5. Idus Martij	Aureavallis.	In Ducatu Luxembur- gico	Treurenſis.
7. Cal. Aprilis	Theolocus, ſeu Thulleium	In Burgundia	Lingonenſis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Eodem anno	Morerola	In Hispania	Zamortensis.
Anno 1132.			
9. Cal. Maij	De Porta	In Saxonia	Naumburgensis.
Eodem die	S. Ioannis de Tarauca	In Portugallia	Lamacensis.
Eodem die	S. Sulpicij	In Sabaudia	Bellicensis.
5. Cal. Maij	Quareria	In Anglia	Winroniensis.
6. Cal. Iunij	Sancti Benedicti	In Vepria	Metensis.
4. Nonas Iunij	Clarus Fons	In Burgundia	Bisuntinensis.
6. Cal. Augusti	De Vascellis	In Cameracensio	Cameracensis.
15. Cal. Nouemb.	Sanctus locus. i. Septem Fontium	In Borbonia	Eduensis.
5. Idus Nouembris	De Macerijs	In Burgundia	Cabilonensis.
4. Idus Nouembris	Fontana alba	In Gallia	Turonensis.
3. Cal. Decembris	De Roserijs	In Burgundia	Bisuntinensis.
8. Idus Decembris	De Vallibus	In Ornesio	Tullensis.
7. Cal. Ianuarij	De Fontibus	In Anglia	Eboracensis.
Calendis Ianuarij.	De Villari.	In Lotharingia	Metensis.
Anno 1134.			
7. Idus Maij	de Bergis, seu, Verus Mons	In Germania	Treuirensis.
Eodem tempore	Clastrum, alias	In Sabaudia	Tharentasiensis.
Eodem mense	Hemmenrode	In Languedocia	Castrens.
3. Cal. Augusti.	Stamedium	In Ducatu Montensi	Coloniensis.
Calendis Augusti	Ardorellum		
4. Idus Septembris	Lancheymium	In Germania	Bambergensis.
5. Cal. Nouembris	Sanctæ Crucis	In Austria	Viennensis.
	Geroldonia	In Anglia	Conuentrensis, & Li- chifeldensis.
7. Idus Decembris	De Charitate	In Burgundia	Bisuntinensis.
7. Cal. Ianuarij	Quintiacum	In Gallia	Lingonensis.
Eodem die	Halesbrum	In Bauaria	Eystetensis.
4. Idus Ianuarij	Fons Salutis	In Franconia	Bambergensis.
Eodem anno	Camber Mara	In Anglia	Conuentrensis.
Item	Bafenwerth		
Anno 1134.			

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia.</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diœceses.</i>
3. Cal. Maij	Bethania	In Burgundia	Bifuntinensis.
11. Cal. Iunij	Pons Ostrani	In Gallia	Andegauensis.
Eodem die	Willersheyem	In Germania	
Eodem die	Vallis clara	In Gallia	Laudunensis.
3. Cal. Octobris	Morimundus. Coro- natus.	In Lumbardia	Mediolanensis.
Eodem die	Cæsarea, id est, Keyfersheyem	In Germania	Augustanensis.
Eodem anno	Aqua bella	In Prouincia	Tricastrinensis.
Eodem tempore	Waldassum	In Baioria	Ratisponensis.
3. Idus Nouembris	Locus Dei	In Gallia	Rutenensis.
Eodem tempore	Bullium, id est, Billion	In Burgundia	Bifuntinensis.
Eodem anno	Locus S. Mariæ	In Anglia	
temp.	Bellum pratum	In Lotharingia	Tullensis.
3. Cal. Decembris	Locus crescens, Abbatia 3. Regum	In Burgundia	Bifuntinensis.
3. Idus Ianuarij	Caldra	In Anglia	Lincolniensis.
Calendis Febr.	Swinshed, id est, Hoylandia	In Anglia	Lincolniensis.
Eodem anno	De Manna		
<hr/>			
Anno 1135.	Signiacum	In Campania	Rhemenfis.
8. Cal. Aprilis	Longum Villare	In Picardia	Olim Morinensis nunc Bolonienfis.
Eodem die			Laufannensis.
Eodem die	De Tela	In Sabaudia	S. Andrea.
Cal. Aprilis	Melrofa	In Scotia	Herefordensis.
5. pas. Maij	Forda	In Anglia	Maanenensis.
16. Cal. Iunij	Buzeium	In Britannia	Gebennensis.
18. Cal. Iunii	Alta-cumba	In Sabaudia	Labacensis.
Mense Iulio	Sitichium	In Carniola	Mediolanensis.
11. Cal. Augusti	Claravallis	In Lumbardia	Taurinensis.
8. Cal. Augusti	Stafarda	In Pedemontio	Conuentrenfis.
6. Idus Augusti	Bildewassum	In Anglia	Belluacensis.
12. Cal. Septembris	Bellum pratum	In Gallia	Londinensis.
Eodem tempore	Stratefordia	In Anglia	Hildeshemienfis.
Item.	Fons Amelongi, i. Amelongsborne.	In Westphalia	

Zz 3;

Mense

<i>Ann. fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diocesi.</i>
Menſe Octobri	Folla noua	In Regno Neapolita- no	Tarracinenſis.
3. Cal. Decembris	De Prato	In Gallia	Belluacenſis.
Eodem anno	Bella aqua	In Gallia	Claramontanæ.
Item	Gratia Dei	In Gallia	Xantonenſis.
Idibus Febr.	Ebirbacum, ſeu Apri- bacum	In Germania.	Moguntinenſis.
<hr/>			
Anno 1136.			
Menſe Aprili	Sylua melonis. r.	In Britannia	Corizopitenſis.
	Cætinelonium		
18. Cal. Maij	Acinctum, ſeu Aceyum	In Burgundia	Bifuntinenſis.
5. Cal. Maij	Bone faſta	In Anglia	Exoniſis.
5. 9as. Maij	De Columba	In Lombardia	Placentinenſis.
4. Cal. Iunij	De Alpiſus	In Sabaudia	Gebennenſis.
Eodem tempore	Cerretuna	In Lombardia	Laudenſis.
Prid. Cal. Iunij	Balerna	In Burgundia	Liſuntinenſis.
Eodem die	Floreya	In Waſconia	Antitanenſis.
12. Cal. Iunij	Longonetuna	In Britannia	Corizopitenſis.
8. Cal. Iulij	Altus fons	In Campania	Cathalaunenſis.
Eodem die	Brolium	In Normannia	Ebroicenſis.
Item	S. Maria de Iubino	In Italia	Genuenſis.
4. 9as. Auguſti	Lancherin		
17. Cal. Septembris	Vallis S. Mariæ	In Francia	Parifenſis.
6. Cal. Nouembris	De domo Dei. i. Niger lacus	In Gallia	Bituricenſis.
Calend. Nouembris	Mortuum Mare	In Normannia	Rhotomagenſis.
17. Cal. Decembris	Vallis S. Mariæ	In Normannia	Baiocenſis.
7. Idus Decembris	De Sartis, id eſt, Wardonia	In Anglia	Lincolnienſis.
5. Idus Decemb.	Boquiniacum	In Britannia	Trecorenſis.
5. Idus Ianuarij	Caroli locus	In Gallia	Syluaneſtenſis.
Prid. 9as. Februarij	Alba ripa	In Campania	Lingonenſis.
Nonis Februarij	De Rupibus	In Gallia	Antiſiodorenſis.
<hr/>			
Anno 1137.			
11. Cal. Auguſti	Tamæa	In Anglia.	Lincolnienſis.
Calendis Septembris	De Liuncellis	In Delphinata	Valentinienſis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patrie</i>	<i>Episcopatus.</i>
Prid. Idus Octobris	Scala Dei	In Vasconia	Tarbiensis.
1. Cal. Nouembris	Bitteldenum	In Anglia	Lincolniensis.
6. Cal. Nouembris	Berdonarium	In Vasconia	Anxitanensis.
4. Idus Nouembris	Bonus Fons	In Campania	Rhemenfis.
Calendis Decembris	Alnerum, aliàs, Lanoyum, & Briostellum	In Gallia	Belluacensis.
Nonis Ianuarij	Nouum monasterium	In Anglia	Carleolensis.
Prid. 9as. Februarij	S. Albini	In Britannia	Briocensis.
5. Cal. Martij	Alta ripa	In Sabaudia	Laufannensis.
17. Cal. Aprilis	Bar della	In Gallia	Bituricensis.
Eodem anno	De Aphne	In ditione Venet	Venetensis.
Anno 1138.			
Idibus Maij	De Aurora. i. Frierberg	In Sueuia	Constantiensis.
Eodem tempore	Salem	In Sueuia	Constantiensis.
Prid. Cal. Iunij	De Dunis	In Flandria	Olim Morinensis, nunc Brugensis.
4. Cal. Iulij	Molbrunum	In Ducatu Wittenbergensi.	Spirensis.
Eodem die	Calonium, seu, Calinoyum	In Gallia	Bituricensis.
Mense eodem.	De Lauancijs	In Britannia	Venetensis.
3. Cal. Octobris	Benedictio Dei	In Gallia	Lugdunensis.
10. Cal. Decembris	Syluaia	In Ruthinia	Vabrensis.
Eodem die	Bordesleya	In Anglia	In Buchingamia.
10. Cal. Ianuarij	Bella lauda	In Anglia	Eboracensis.
Eodem tempore	Pous Trebia, aliàs Quarticiola	In Ducatu Placentino	Placentinensis.
Eodem anno	Claravallis, aliàs Zwettel	In Austria	Patauensis.
Item	De Paris.	In Teutoniâ	Basileensis.
Prid. Cal. Ianuarij	Suctela	In Bohemiâ	Pragensis.
4. 9as. Februarij	Kirchenstadium.	In Anglia	Lincolniensis.
Eodem die	Clara Sylua	In Dania	Lundenfis.
Eodem anno	Albinicum	In Gallia	Bituricensis.
Anno 1139.			

Nonis

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioceses.
Nonis Maii	De Columba	In Gallia	Bituricensis.
7. Idus Septembris	Kingeswoda	In Anglia.	Glocestrensis.
4. Idus Septembris	De Ballancijs, aliàs Vallolium	In Picardia	Ambianensia.
12. Cal. Ian.	Campus bonus	In Gallia	Vituriensis.
Nonis Februarii	Ludæ parcum	In Anglia	Lincolniensis.
Anno 1140.			
Prid. 9as. Aprilis.	Casa Marii	In Italia	Verulanensis.
5. Idus Aprilis	Ripatorium	In Campania	Trecensis.
Calendis Maii	Clarus Mariscus	In Arcthesia	Olim Morinensis, nunc, Audomarenus
Eodem tempore	Mellifons	In Hybernia	Ardmacensis.
7. Cal. Iunii	Alta Sylua	In Lotharingia	Tullentis.
Circa hoc tempus	S. Anastasii	Ad aquas Saluias,	Iuxta Romam.
Item	De Trappa	In Gallia	Sagienfis.
Prid 9as. Augusti	Cogeshalem	In Anglia	Norvicensis.
Eodem tempore	Bindonium	In Anglia	Lincolniensis.
Prid. Idus Augusti	Cheminiun	In Campania	Cathalaunensis.
4. Cal. Septembris	Chetieriacum	In Burgundia	Augustodienfis.
Eodem die	Vetus Villa	In Britannia	Dolensis.
Eodem die	Obazyna	In Gallia	Lemouicensis.
Eodem anno	Frigidus mons	In Gallia	Belluacensis.
Item	Vrsaria. i. Offera	In Galetia	Auriensis.
Item	S. Christophori	In Portugallia	Viferensis.
Item	Pratum benedictum	In Gallia	Lemouicensis.
Calendas Nouembris	Neubottelium	In Scotia	S. Andree.
4. 9as. Decembris	Dondrenay	In Scotia	S. Andree.
Eodem tempore	Bella pertica	In Valconia	Montis Albanensis.
Eodem anno	Stanlegia	In Anglia	Wigorniensis.
Item	Bieugæum	In Sabaudia	Gebennensis.
Eodem anno	Manwellium	In Scotia	Cathanesiensis.
Item	Ruffinium	In Orcadibus	Sodorensis.
Item	Stolpium (da	In Pomerania	Caminensis.
Item	S. Martini de Castame-	In Hispania	Asturicensis.
Item	S. Mariæ de stratâ	In Italia.	Bononiensis.
Anno 1141.			
2. Cal. Aprilis	Sacramænia	In Hispania	Segouicensis.

Anni fundationum.	Abbatie	Patrie	Dioceses.
Nonis Maij	Sichem	In Thuringia	Moguntinensis.
4. Cal. Septembris	De Boherijs	In Gallia.	Laudunensis.
7. Cal. Nouemb.	De Pinu	In Gallia	Picauensis.
Eodem die	Mons S. Geotgij	In Thuringia	Moguntinensis.
Eodem die	Fons viuus	In Lumbardia	Parmensis.
Eodem tempore	Bonus locus	In Gallia	Burdegalensis.
4. Cal. Nouembris	Carus campus	In Arthesia	Ambianensis.
Eodem tempore	Pipa bella	In Anglia	Petroburgensis.
3. Idus Nouembris.	Clarus Campus, seu locus		
3. Cal. Decembris	De Cliente	In Lumbardia	Laudensis.
7. Idus Ianuarij	De Recluso	In Campania	Trecensis.
3. Cal. Idus Febr.	Nouum Castrum monachorum	In Saxonia	Magdeburgensis.
<hr/>			
Anno 1142.			
Idibus Martij	Alra Crista	In Sabaudia	Laufannensis.
Prid. 9as. Maij	Sobrado	In Galeria	Compostellanæ.
Eodem die	Mons pomerius.	In Austria	Patauiensis.
8. Cal. Iunij	Hardenhuy, seu Hertwittenhausen.	In westphalia	Padebornensis.
Eodem die	Melonia	In Galeria	Tudensis.
Circa idem tempus.	Melereyum	In Britannia	Nannetensis.
Eodem anno	Cikador	In Hungaria	Quinquecclesiensis.
Item	De Bonitate Dei.		
<hr/>			
Anno 1143.			
5. Cal. Maij	Gordonium	In Gallia	Cadurcensis.
Eodem die	Sturzelbrunna	In Lotharingia	Metensis.
Cal. Iunij	S. Laurentij	In Galeria	Lucensis.
Mense Iunio	Meyra	In Galeria	Lucensis.
Mense eodem	Alnastrum	In Suetia	Ypsalensis.
3. Cal. Iulij	Noua vallis	In Godlandia	Lincopensis.
Eodem die	De Spina	In Castella	Palentinensis.
Eodem tempore	Salzeda	In Portugallia	Lamacensis.
	Luca	In Saxonia inferiore.	Mindensis.
Item	Nona villa	In Britannia	Mannetensis.
11. Cal. Augusti	Chemerium, i. Camhir	In Anglia.	Bangorensis.

Anni fundationum.	Abbatie	Patria	Diœceses.
5. Cal. Augusti	Aqua frigida	In Italia	Cumana diœcesis.
5. Idus Augusti	Vallis S. Mariæ	In Saxonia	Halberstatis.
Eodem tempore	Vallera. i. Waleca	In Aluerna	Turollensis.
Eodem anno	Bona aqua	In Gallia	Lemouicensis.
Eodem anno	Falera	In Italia	Castellensis.
Item.	Walebachium	In Bauaria	Ratisponensis.
Anno 1144.			
11. Cal. Iunij	Schonauia	In Germania	V Vormaticensis.
Eodem die	Gemundium	In Vasconia	Auxitanensis.
Eodem die	Strata	In Normannia	Ebroicensis.
Circa idem tempus.	Victoria	In Carinthia	Marcicanensis.
3. Cal. Iunij	Monasterium in Ar- gona.	In Gallia	Cathalaunensis.
Mense Iulio	Franca valles.	In Gallia	Nemaufensis.
Eodem tempore:	Bellus locus	In Ruthinio	Ruthinensis.
4. Idus Octob.	Heriuadum	In Dacia	Lundenfis.
6. Cal. Nouembris.	Grandisylua	In Vasconia	Tholosanensis.
Eodem anno.	Noa	In Normannia	Ebroicensis.
Item.	Escureyum	In Lotharingia	Tullensis.
14. Cal. Februarij	De Oliueto	In Gallia	Bituricensis.
Eodem anno.	Vallis bona.	In Hispania	Vallitoleranæ.
Item.	Sylua lara.	In Vasconia.	Laseurrensis.
Anno 1145.			
8. Cal. Aprilis	Otterburgum.	In Palatinatu.	Moguntinensis.
Eodem die	Plasum.	In Bohemia	Pragensis.
5. Cal. Iunij	Mormosolium siue, Morinosolium.	In Regno Neapolita- no	Terracinensis.
6. Cal. Iulij	Perfennia.	In Gallia	Cenomanensis.
Eodem die	Nepomungum.	In Bohemia.	Pragensis.
3. Cal. Iulij	Riddagshausen, vulgo, Riddershausen.	In Saxonia.	Halberstadiensis.
Eodem die	Trisagium.	In Pictauia.	Lucinonensis.
Eodem tempore:	De Stella.	In Gallia	Pictauiensis.
5. Cal. Augusti.	Machlinia	In Scotia	S. Andree.
Eodem die	Fons frigidus.	In Gallia.	Narbonensis.
Eodem tempore:	De Grimagio.		
5. 9as. Martij	Woburna.	In Anglia.	Lincolniensis.

Eodem.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Eodem anno	Cella S. Mariæ. i. Ve- tuscella	In Misnia	Mitnensis.
Eodem anno	Sancti Petri de Aquil- is	In Portugallia	Lamacensis.
Item	Zinna B. Mariæ.	In Saxonia	Magdeburgensis.
Anno 1146.			
8. Cal. Iunij	Hereſwich, ſeu Heſmerith, aliàs Cifunuth	Fortè eadem cum herts w itenhaufen,	ſuprà, 1141.
3. Cal. Iunij	Sana vallis ſiue, de Folina	Apud Venetos	Venetenſis.
Calendis Iunij	De Villari	In Brabantia	Namurcenſis.
Eodem die	Altresbach	In Bauaria	Salisburgenſis.
3. Cal. Iulij	De Columna	In Gallia	Bituricenſis.
7. Idus Iulij	Lyla	In Norvvegia	Bergenſis.
7. Cal. Auguſti	S. Iuſti	In Italia	Anglonenſis.
Prid. Cal. Auguſti	Caſtaneola	In Pedemontio	Senogalienſis.
Eodem die	Zedelith	In Bohemia	Pragenſis.
Eodem die	Lapis S. Michaëlis	In Brunſviga	Halberſtadienſis.
Eodem tempore	Syluaneſia	In Languedocia	Vabrenſis.
Eodem tempore	Holmæa.	In Northumbria	Carleolenſis.
Item	Pomariū. i. Bomgard.	In Alſatia	Argentinenſis.
3. Cal. Octobris	Hilaria	In Auſtria	Patavienſis.
5. Cal. Nouembris	Boxelia	In Anglia.	Cantuarienſis.
Menſe Decembri	Pratea	In Gallia.	Bituricenſis.
Eodem anno	Verola S. Iuſti	In Aragonia	Caſar Auguſtanæ.
Eodem anno.	S. Mauricij aliàs	In Galeria	Compoſtellanæ.
Eodem anno	Carnoetum	In Britannia	Corizopitenſis.
Item	Lauda ſeu, de Laude	In Polonia	Gneſnenſis.
Anno 1147.			
6. Cal. Maij	Vallis dore	in Anglia	Herefordenſis.
10. Cal. Iunij	Vallis Dei	in Anglia	Lincolnienſis.
4. Cal. Iunij.	Kircheſtaul	in Anglia	Eboracenſis.
Eodem tempore	Fons wilhelmi	in Vaſconia	Vaſatenſis.
8. Cal. Iulij	De Morgan	in Anglia	Londinenſis.
Eodem die	De Bullione	in Hybernia	Elphinenſis.

Aaa 2

Baio-

Anni fundationum.	Abbatie	Patrie	Dioeceses.
Eodem die	Vallis Richerij	In Normannia.	Baiocensis.
6. Idus Julij	Brueria	In Anglia.	Oxonienfis.
3. Idus Julij.	Ruffordia.	In Anglia.	Eboracensis.
3. Cal. Augusti.	De Rupe	In Gallia.	Antistodorenfis.
Eodem tempore	Raitenhaffachium.	In Bavaria.	Salisburgenfis.
5. Cal. Nouembtris	Calertium	In Vafeonia.	Riuensis.
3. 9as. Decembtris	De Alna	In Patria Leodiens.	Leodiens.
Eodem anno.	Clariana.	In Rossilione.	Elnensis.
Eodem anno.	Bonavallis.	In Gallia.	Rutenensis.
Item	Faezia, siue Faya.	In Gallia.	Burdegalenfis.
Eodem anno.	Riuus ficus.	In Hispania.	Burgenfis.
Calendis Ian.	Salleya	In Anglia.	Eboracensis.
Idibus Martij.	Sylua Cana.	In Prouincia.	Aquensis.
Eodem die.	Alba Dominorum.	In Germania.	Spirensis.
Eodem anno.	Houedoa	In Norwegia.	Alfoensis.
<hr/>			
Anno 1148.	De Varenis.	In Gallia.	Bituricensis.
8. Cal. Maij.	De Gardo.	In Picardia.	Ambianensis.
6. Idus Maij.	Beatitudo.	In Hybernia.	Midenfis.
Eodem tempore.	Ellantium.	In Campania.	Rhemensis.
Calendis Augusti.	Sine aqua.	In Prouincia.	Cauellicensis.
Eodem die.	Camberona.	In Hannonia.	Cameraceusis.
Eodem die.	Miravallis.	In Auglia.	Wigornensis.
Circa idem tempus.	S. Prudentij alias.	In Hispania.	Calagurritana.
3. Cal. Martij.	Rutenfis Abb.		
Eodem tempore.	S. Urbani	In Heluetia.	Constantiensis.
Eodem anno.	Magium, id est.	In Hybernia.	Limiricensis.
	Nenay.		
Eodem anno.	Surium	In Hybernia.	Lismorensis.
Item.	Vallis Saluris, alias.	In Hybernia.	Leghniensis.
	Baltinglas.		
Eodem anno.	Alcobacia.	In Portugallia.	Vliffiponenfis.
Eodem anno.	Vrerina vallis.	In Germania.	Spirensis.
Eodem anno.	Frenada	In Gallia.	Xantonensis.
Eodem anno.	Varuhemium alias.	In Suetia.	Scarenfis.
	Beruhem.		
Eodem aune.	Sigillaria.	In Gallia.	Trecensis.

Anno

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioecesis.
Anno 1149.			
Menſe Aprilij.	Fons Mauriniacus.	In Gallia	Bituricenſis.
Menſe eodem.	Tyronellum.	In Gallia	Cenomanenſis.
Eodem tempore.	Vallis Regis.	In Campania	Rhemenſis.
15. Cal. Maij.	Sibbetonium.	In Anglia.	Norwicenſis.
8. Cal. Maij.	De Albiſ Petris.	In Gallia	Lemouicenſis.
4. Idus Iunij.	De Petris.	In Gallia	Bituricenſis.
Eodem die.	Longum vadum.	In Campania	Lingonenſis.
19. Cal. Ianuarij.	De Laude.	In Flandria	Fornacenſis.
4. 9as. Martij.	Bullencuria.	In Campania	Trecenſis.
7. 9as. Martij.	Abb. Capitiſ Aquæ.	In Sardina	Turritana.
Eodem anno.	Andreouia.	In Polonia	Craconienſis.
Eodem anno.	Oliva.	In Nauarra.	Pampilonenſis.
Anno 1150.			
4. Cal. Iulij.	Bolbona.	In Languedocia	Mirapicenſis.
Eodem die.	Cafanova.	In Pedemontio	Taurinenſis.
Eodem tempore.	S. Stephani de	In Calabria	Squillacenſis.
	Boſco.		
6. Idus Iulij.	Cumba.	In Anglia	Oxonienſis.
Eodem tempore.	Abbatia noua.	In Bulgaria	Tripolitana.
Item.	S. Martini de Mon-	In Italia.	Viterbienſis.
	te		
4. Idus Septembris.	Porta gloriæ, alibi,	In Vaſconia	Ectorenſis.
	Glouij.		
Eodem die.	Ennaus, ſeu Ennax, vel		
	Gunas.		
11. Cal. Decemb.	De Cuſtodia	In Gallia	Caturcenſis.
Eodem anno.	Melfa	In Anglia	Eboracenſis.
Eodem anno.	Matta plana	In Caſtella	Palentinenſis.
Eodem anno.	Fiterium	In Nauarra	Tirazonenſis.
Idibus Ianuarij.	Vallis magna.	In Gallia	Agathenſis.
8. Idus Martij.	Ioravallis	In Anglia	Eboracenſis.
Eodem anno.	Benedictio Dei,	In Hybernia	Midenſis.
	i. Athlone		
Eodem anno.	Cafanova	In Hungaria	Strigonenſis.
Eodem anno.	Inſula S. Mariæ	In Gallia	Cathalaunenſis.
Eodem anno.	S. Maria Dublinen-	In Hybernia	Dublinenſis.
	ſis.		
		Anno	Anno

Annifundationum.	Abbatia	Patria	Diaecesis.
Anno 1151.			
Calendis Maij	Insula Barri Ducis	In Ducatu Bartenfi	Tullenfis.
8. Idus Maij	Clarus locus	In Lotharingia	Tullenfis.
Eodem die	Pons altus	In Valconia	Adurenfis.
Prid. 9as. Augusti	Cella Florum. i. kiffos	In Scotia	Moranienfis.
Eodem tempore	Hortus B. Mariae	In Hispania	Seguntinenfis.
11. Cal. Octobris	Blanca lauda	In Wallia	Meneuenfis.
5. Cal. Octobris	Misericordia Dei	In Gallia	Pictauienfis.
Prid. Cal. Octobris	Flageleya	In Anglia	Glocestrenfis.
25. Cal. Decembris	Campania	In Gallia	Cenomanenfis.
Calendis Ianuarij	Parigniacum	In Vasconia	Agennenfis.
Eodem anno	Holcorran	In Scotia	Carleolenfis.
Eodem anno	Villa longa	In Vasconia	Carcolsonenfis.
Anno 1152.			
16. Cal. Iunij	Clarus mons	In Gallia	Cenomanenfis.
Eodem tempore	Bellus fons	In Hungaria	Vesprinienfis.
Eodem tempore	Cardinalium	In Languedocia	Albinenfis.
Eodem die	Cambonium	In Prouincia	Viuarienfis.
6. Cal. Augusti	Bella branca	In Gallia	Cenomanenfis.
4. Cal. Septembris	Gratia Dei	In Burgundia	Bifuntinenfis.
Eodem anno	De SS. Crucibus	In Catalonia	Tarraconenfis.
14. Cal. Iulij		In Aragonia	Czfaraugustana.
Eodem anno	Rota Ossariensis aliàs, Iuncharia	In Aragonia	
Idibus Febr.	Thiletaya	In Anglia.	Londinenfis.
Anno 1153.			
Calendis Aprilis	Mons ramorum olim, mons Tauri	In Galetia	Aurienfis.
Eodem tempore	Populetum	In Catalonia	Tarraconenfis.
6. Cal. Augusti	De Moris	In Campania	Lingonenfis.
Idibus Augusti	Petrofa	In Valconia	Petragoricenfis.
7. Idus Septembris	De Castellione	In Lotharingia	Virdunenfis.
Eodem anno	De Ambolis		
Eodem anno	Estomium	In Dacia	Roskildenfis.
Eodem anno	De Morolijs	In Gallia	Nallacenfis.
Item	Viride lignum	In Hybernia	Dunelmensfis.

Annus fundationum.	Abbatia	Patria	Diaeceses.
Anno 1154. 13. Cal. Maij	Kyrie eleyson vulgo, Odorney	In Hybernia	Ardfordensis.
Eodem tempore 17. Cal. Iulij	Castellarie De Voro	In Gallia In Normannia	Pictaviensis, Rothomagensis
Eodem tempore Calendis Iulij	Bonus Fons Strauleya	In Vasconia In Anglia	Conuenentis. Wigornensis.
Anno 1155.			
Eodem anno	De Felicitate Brunbachium	In Germania	Herbipolensis.
Anno 1156. Mense Mayo Eodem anno	Rea, siue, de Re De Lauro	In Pictavia In Græcia	Xantonensis, Constantinopolita- næ.
Anno 1157. 4. Idus Maij Eodem die 4. Cal. Iunij 6. Idus Septembris	Sambuccina De Saluatione Speriosa vallis Pultona, aliàs Dieulacrenium	In Calabria Ultra Mare In Germania In Anglia	Anglonensis. In Syria. Herbipolensis. Conuentrensis.
3. Idus Octob. Eodem anno	Macenaria Sacer locus, vel cam- pus	In Portagallia In Bohemiâ	Vifensis. Pragensis.
Idibus Februarij Eodem die Eodem anno	Bildthausen Bellus mons Valacia.	In Germania Ultra Mare In Normannia	Herbipolensis. In Cypro Rothomagensis.
Anno 1158. Nonis Aprilis. Eodem anno	Vitæ Schola Porta cæli, vulgo Tennenbach.	In Dacia In Sueuia	Lundensis. Constantiensis.
Anno 1160.			
Eodem anno Eodem anno Item	Neuhamium Saba, aliàs Iulira. Rupes Hadinghtonium	In Anglia In Suecia In Anglia In Scotia	VVigorniensis. Strengennensis. Eboracensis. S. Andrea.

Anno

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioceses.
Anno 1161. Idibus Iulij Eodem anno	Sora De Stella	In Dania In Portugallia	Roskuldensis. Agitanensis.
Anno 1162. Idibus Iulij 3. Cal. Augusti. Cal. Augusti Calendis Nouembris Eodem die 4. 9as Febr. Eodem die	Sorana Abb. De Armenarijs Riffenstein Castania Tuta vallis De Rifu Palatium S. Mariae	In Regno Neapolis In Galetia In Saxonia inferiore In Gallia In Dania In Gallia	Soranae Compostellanae Moguntinensis. Lugdunenſis. Rypensis. Lemouicensis.
Anno 1163. Calendis Iunij Cal. Iulij Eodem anno	S. Pauli Cuprum Gudualia	In Lusitania In Scotia In Godtlandia	Conimbricensis. Brechtinensis. Visboienſis.
Anno 1164. Calendis Iunij Prid. Cal. Octob. Eodem anno	Vallis florida S. Andreae de Palazuolos Bonavallis	In Anglia In Castella In Rossilione	Londinenſis. Valliſoletanae. Elenſis.
Anno 1165. Calendis Majj Mense Septembri Eodem anno	Barbellum, alias Sacerportus, & Se- quanæ portus. Dobraluctra Clarus Campus Clara insula	In Gallia In Lusacia In Frisia In Dania	Senonenſis. Nifnenſis. Leowardenſis. Lundenſis, alibi, Are- ſienſis.
Anno 1166. Mense Nouembri 7. Idus Martij Eodem anno	De groſſo Boſco Bonacumba Vallis Benigna	In Gallia In Languedocia In Hispania	Engoliſmenſis. Rutenenſis. Palentinenſis.
Anno 1167. In Martio Eodem tempore	Charmeya Nacalia	In Campania In Hispania	Cathalaunenſis. Aſt. r cenſis, Eodem

C. VII

Bibliotheca
Scripturae
Cisterciensis
S. P.

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Diocesi.
Eodem anno	Aqua frigida		
Eodem anno	Salus noualis	In Hispania	Legionensis.
Eodem anno	De Cafali		
Anno 1168.			
4. Cal. Augusti	Vallis Dulcis	In Gallia	Lingonensis.
Eodem anno	Sancti Leonardi	In Pictauia	Xantonensis.
	De Ferrarijs		
Anno 1169.			
	Iuncharia de Espadanedo.	In Galetia	Aurienfis.
Calendis Aprilis	Cafalis Galonis, alijs, Casa Gegaleonis	In Lombardia	Comensis.
Eodem tempore	S. Crucis	In Hibernia	Castellensis.
Eodem tempore	Vallis viridis	In Hispania	Legionensis.
Eodem tempore	S. Ioannis in nemore	In Cypro	Famagustanæ.
Eodem anno	Abb. Fulienfis	In Vasconia	Riuensis.
Eodem anno	De Burio	In Portugallia	Bracarenfis.
Eodem anno	Vallis honesta	In Aluernia	Claromontanæ.
Calendis Martij.	Dobranum	In Meckelenburgo.	Zwerinenfis.
Anno 1170.			
	Hilda	In Comitatu Oldenburgico.	Bremenfis.
Eodem anno	Castrum Dei	In Hybernia	Cluanensis.
Eodem anno	Weneri Villerium	In Germania.	Argentinenfis.
Eodem anno	Azebeyrum (Peleis)	In Galetia	Compostellanæ.
Eodem anno	Vallis Paradisi olim de	In Hispania	Zamorrenfis.
Eodem anno	S. Helenæ	In Slauonia	
Calendis Februarij	Oliuetum		
Eodem tempore	Rofa, feu, Roth		
Eodem anno	Torrigniacum	In Gallia	Baiocensis.
Anno 1171.			
6. Idus Maij	Vius fons	In Hybernia	Roffensis.
6. Cal. Iulij	S. Maria de Ferrara	In Hispania	Burgenfis.
Eodem tempore	Mons Oliueti	In Hungaria	
	S. Sebastiani in Catacumbis.	Prope Vibem Romanam.	Romanæ.
Eodem tempore	Nucaria	In Sicilia	Messanenfis.
Eodem anno	S. Saluatoris de Leyra	In Nauarra	Pampilonensis.

Bibliothec. Ord. Cisterc.

Bbb

18. Cal.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
18. Cal. Decembris Eodem anno Item	Bellus locus, Insula Dei Insula Dei	In Gallia In Pictavia In Dania	Lingonensis. Lucionensis. Ottoniensis.
Anno 1172. 8. Cal. Iulij Eodem die Eodem die Eodem anno, 8. Cal. Iulij 6. Cal. Iulij	Bona requies. Mons S. Mariae. D. Baliezis Bugerum De Bangezeio Phonia, vel Fyonia	In Britannia In Burgundia In Castella. In Gallia. In Dania	Corizopitenfis. Bisuntinensis. Burgensis. Turonensis.
3. Idus. Nouembris Mense Martio, Eodem anno,	Sancti Bartholomæi. Tamaranium. Locus S. Benedi. aliàs, locus benedictus	In Italia, in Vrbe. Ferraria In Lusitania.	Ferrariensis. Vlissiponenfis.
Anno 1173. 9. Cal. Iulij 6. Idus Iulij Eodem die.	S. Spiritus. Gradis Pola, aliàs Strata Marcelli.	In Sicilia. In Moravia. In Anglia.	Panormitanae. Olomucensis. Alaphensis.
11. Cal. Septembris. Eodem die. Eodem anno, Eodem anno.	Curatium. Vlmetum. Locus Dei. Sylua Regia.	In Calabria. In Gallia In Dania.	Rhegiensis. Tricastriensis. Rypensis.
Anno 1174. Eodem tempore. 4. 9as. Februarij Eodem anno, Eodem anno, Item	S. Laurentij. Colbar, idest, Mera. vallis. Irancium, vel Iracia De Egulo, idest, Itancia S. Iacobi.	In Italia. In Dania. In Nauarra. In Hungaria.	Lundenfis. Pampilonensis. In Insula Danubij.
Anno 1175.	Lubens.	In Silesia.	Wratislauenfis. Calen.

Anni foundationum.	Abbatia	Patria	Diœceses.
Calendis Nouemb.	Capella Thofan, id est, Doest	In Fladria	Olim Tornacensis, nunc Brugenfis. Wratisla uenfis. Ciceltrenfis.
Eodem anno	Oliua	In Pruffia	
Calendis Ianuarij	Pons Roberti	in Anglia	
Eodem anno	De Murello		
Anno 1167.			
4. Cal. Aprilis	Gradizium	In Norwegia	Hamarienfis.
Eodem die	De Barberio	In Normannia	Baiocenfis.
Idibus Aprilis	Longavallis		
Eodem tempore	Rupes Amatoris	In Gallia.	Narbonenfis.
Eodem anno	Rofa vana		
Cal. Augutti	Moach		
Anno 1177.			
Calendis Maij	Vallis Ecclefiarum	In Hifpania	Toletanenfis.
Eodem tempore	Sulcouium	In Polonia	Gnelnenfis.
Menfe eodem	Athroë, id est, Same- ria	In Hybernia	Rapotentis.
Anno 1178.			
14. Cal. Iunij.	Vallis S. Mariæ	In Suetia	
Eodem anno	Rofea vallis. i. Rofglas	In Hybernia	Kildarienfis.
Eodem anno	Strata florida	In Wallia	Menevenfis.
Anno 1179.			
11. Cal. Augutti	Ripa alta	In Apulia	Tarentinenfis.
Eodem tempore	Matina	In Calabria	Marcienfis.
Eodem anno	De Camino	In Polonia	
Eodem anno	Ferraria	In Regno Neap.	Neapolitanæ.
Anno 1180.			
Eodem anno	Scarpium	In Catalonia	Ilerdenfis.
Eodem anno	Chorus S. Benedicti	In Hybernia	Clonenfis.
Eodem anno	Vallis Crucis	In Anglia	Asaphenfis.
Eodem anno	Vallis Dei	In Ducatu Lymbur- genfi	Leodienfis.
Eodem anno	Ieripons	In Hybernia	Oflorienfis.
Eodem anno	Sancti Galgani.	In Italia	Volateranenfis.

Bbb 2

Eodem

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia.</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diœceses.</i>
Eodem anno	Vallis Sancta	In Delphinatu	Valentinæ.
Eodem anno	Bochium	In Misnia	Misnensis.
Anno 1182.			
Idibus Octobris.	Sacra Cella	In Gallia	Senonensis.
Eodem anno.	Vanchofcum	In Polonia	Cracouienfis.
Anno 1182.			
Menfe Martio.	S. Mariæ de Portu. i. Donbrothy.	In Hybernia	Fernenfis.
Anno 1183.			
Nonis Aprilis.	Lenyn	In Marchia	Brandeburgensis.
Anno 1184.			
5. Cal. Iunij.	Aulesburgh, aliàs heghena, & heyna.	In Haffia.	Moguntineufis.
Eodem anno.	Lex Dei.	In Hybernia.	Laghnenfis.
Eodem tempore.	Aruicampus	In Hybernia.	Caffellenfis.
Eodem anno.	Benedictio Dei.	In Gallia	Eugdunenfis.
Eodem anno.	S. Godehardi.	In Hungaria.	Iauarinenfis.
9is. Octobris.	Oya.	In Hispania	Tudenfis.
7. Idus Decembris.	Vallis Benedicta. aliàs, Benedictio Dei.	In Valconia.	Conuenenfis.
Eodem anno.	Pelifium.	In Hungaria.	Vefprinienfis.
Anno 1185.	Capella.	In Heluetia	Constantienfis.
Eodem anno.	Campus S. Mariæ.	In Westphalia.	Monafterienfis.
Eodem anno.	SS. Trinitatis	In Calabria.	Rhegienfis.
Eodem anno.	Coprunitzium.	In Polonia.	Cracouienfis.
Anno 1186.			
5. Idus Iunij.	Bocconium.	In Hungaria.	Vefprinienfis.
Eodem die	Mons Regis.	In Gallia	Belluacenis.
4. Cal. Augufti.	SS. Trinitatis	In Cypro	Famaguftanæ.
Eodem anno.	Oliua, in Gadis.	In Hispania.	Siguntinæ.
Anno 1187.			
Cal. Iunij.	Vallis S. Petri, vulgò, heifterbach.	Iuxta Bonam Bonnam.	Colonienfis.
	De Leynas.		Eodem.

Anni Fundationum.	Abbatia	Paria	Dioceses.
Eodem anno	De Iuges		
Eodem anno	Riuertum	In Vasconia	Vasatenfis.
Anno 1188.	Insula Inis	In Hybernia	Dunelmensis.
Eodem anno	Insula calueri	in Gallia	Lucionensis.
Eodem anno	Nemus S. Mariae	In Dania	Lundenfis.
Eodem anno	Vallis crescens	In Delphinatu	Valentinæ.
Eodem anno	Felip	in Hybernia	Dunelmensis.

Hic desinit antiqua Chronologia Dunensis.

Anno 1189.	Barona	In Lombardia	Mediolanensis.
5. Cal. Nouembris	Bebenhausen	In Ducatu Wirten- bergenfi	Constantiensis.
Eodem anno	De Sala	In Tuscia	Senensis.
Eodem anno	Albarona		
Anno 1190.	Boscandum	in Gallia	Ebredunensis.
Calendis Nouembris	Purus Campus	In Germania	Lubecensis.
Eodem anno	Collis Victoriae	In Hybernia	Tuamensis.
Eodem anno	Bonus portus	In Normannia	Ebroicensis.
Eodem anno	Vallis lucis. i. Glénluce:	In Scotia	Candidæ Casæ.
Eodem anno	Pelplinum	In Prussia	Vladislaiensis.
Eodem anno	De Pastro	in Hungaria	Agriensis.
Eodem anno	De Lucentia. i. Vallis lucida	In Hungaria	Colocensis.
Anno 1191.	Gratia S. Mariae	in Gallia	Xantonensis.
Eodem anno	Floridus campus. i. Verus monasterium	In Frisia	Grœninganz.
Eodem anno	De Saydia	in Hispania	Oertusanæ.
Eodem anno	De domo Dei		

Bbb 33

Eodem

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patrie</i>	<i>Diaeces.</i>
Eodem anno Item	De Staga Huleneſta		
Anno 1192. Prid. Cal. Maij.	Rus regium	In Dania	Slefwicenſis.
Eodem anno	S. Bernardi	In Auftria	
Eodem anno	Vallis S. Georgij, olim, pons frigidus	In Lotharingia	Metenſis.
Eodem anno	Vangrowecum	In Polonia	Gneſnenſis.
Eodem anno	Guldenholm	In Dania	Viſboienſis.
Eodem anno	De hunc		
Anno 1193. Calendis Septemb.	Iugum Dei	In Hybernia	Dunelmēſis.
Eodem anno	Berga	In Rugia	Zwerinenſis.
Anno 1194. Calendis Maij	Azylum	In Dania	Lundenſis.
Eodem anno	Killfothuir	In Hybernia	Rapotenſis.
Anno 1195. 3. Idus Maij	Petra	In Aragonia	Turiaſonenſis.
Eodem anno	Cafa noua	In Calabria	Pennēſis.
Eodem anno	De Galeſo	In Apulia	Tarentinenſis.
Eodem anno	Quila	In Hiſpania	Seguntinenſis.
Eodem anno	S. Ægidij		
Eodem anno	Ceica	In Luſitania	Conimbricenſis.
Anno 1196. 7. Cal. Maij	Witrefdaele		
Calendis Iulij	Bredelaria	In Weſtphalia	Coloniēſis.
Anno 1197.	Petra fertilis id eſt,	In Hybernia	Fernenſis.
Eodem anno	Corcomro		
Eodem anno	Castrum Aquilæ id eſt, Arnsburg.	In Wedderavia	Moguntinenſis.
Eodem anno	Mons S. Mariæ	In Hungaria	Quinquecleſienſis.
Eodem anno	Aqua formoſa	In Apulia	Cafanenſis.
8. Cal. Aprilis	Bochetum, aliàs val- lis lucida	In Gallia	Claromontana. Eodem

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Diœceses.
Eodem anno	Semrocca Amatoris	In Sicilia	Messanenſis.
Anno 1198.	Vallis Florida.		
Eodem anno.	Flumen Dei	In Hybernia	Midenſis.
Eodem anno.	Vallis Dei	in Hiſpania	Ouetenſis.
Eodem anno.	Kilſona	In Hybernia	Tuamenſis.
Eodem anno.	Circenſis Abb. vulgo, Zirck	In Hungaria	Veſprinienſis.
Anno 1199.	Hildaria	In Dania	Lundenſis.
Eodem anno.	Comereriutr	In Hybernia	Dunelmienſis.
Eodem anno.	S. Mariæ de Laniano	In Apulia	Archeruntinæ.
Eodem anno.	S. Angeli	In Germania	Conſtanſienſis.
Eodem anno.	Someritzium	In Polonia	Cracouienſis.
Eodem anno.	Ramens.	In Bohemia	Pragenſis.
Anno 1120.	Bona Vallis Pr. Alberconnuium	In Hiſpania.	Toletanæ.
Eodem anno.	Hero Inſula, id eſt, Inſula Arearum.	In Anglia In Prouincia	Aſaphenſis. Tolonenſis.
Eodem anno.	Sancti Stephani de Cornu.	in Gallia	Laudunenſis.
Eodem anno.	Vallis Crucis.	In Hungaria	Quinquecleſienſis.
Eodem anno.	Hospitale	Apud Veneros	Venerenſis.
Eodem anno.	Tinternæ Minor, aliàs, Votum.	In Hybernia	Dublinienſis.
Eodem anno.	Egres	In Hungaria	Chanadienſis.
Eodem anno.	S. Claudij	In Galetia	Aurienſis.
Eodem anno.	Sancti dogmaëlis	In Anglia	Meneuenſis.
Eodem anno.	Balmuren, id eſt, Aber- meronochton	In Scotia	S. Andrea.
Eodem anno.	Benauides.	In Hiſpania	Palentinienſis.
Eodem anno.	Vallis Charitatis	In Hybernia	Clonenſis.
Eodem anno.	SS. Trinitatis	In Sicilia	Messanenſis.
Anno 1201.	Brolium Grolandi	in Gallia	Lucionenſis.
Eodem anno.	Villa noua	In Britannia	Mannetenſis.
Eodem anno.	Mons ferus.	In Galetia	Compoſtellanæ.
Eodem anno.	Dunkeſwella	In Anglia	Exonienſis.

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioceses.
Anno 1202. 8. Cal. Aprilis Menſe Mayo Eodem anno Eodem anno	Villa noua de Oſcos. Vallis Sãcti Lamberti. Campus Liliorum De Sagittario	In Caſtella In Patria Leodiens In Auſtria In Calabria	Ouetenſis. Leodiens. Patauienſis. Anglonenſis.
Anno 1203. 6. Cal. Martij	Aqua longa	In Italia	Mediolanenſis.
Anno 1204. 8. Cal. Iulij Eodem anno Eodem anno	Bellus locus Regis Sancti Saluatoris, vul- go Duyske Fons Danielis	In Anglia In Hybernia In Gallia	Wintonienſis. Lechlinienſis. Cenomanenſis.
Anno 1205. 8. Cal. Octobris Eodem anno Eodem anno	De Padulis Welleranium Woneyum	In Sardinia In Morauia In Hybernia	Turritanã. Olomucentis. Limiricentis.
Anno 1206. Eodem anno Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Abb. S. Thomã S. Remigij Griffouia, vel, Griffa cum Roſa matura Lapedo	In ditione Venetorum In Patria Leodiens In Polonia In Hispania	Torcellenſis. Leodiens. Vratiſlauenſis. Ouetenſis. Hęc poſtea dicta fuit Bellus mons, de quo, 1215.
Anno 1207. Eodem anno	Tuta Inſula Oſfeccum	In Norwegia In Bohemia	Nidroſienſis. Pragenſis.
Anno 1208. Eodem anno Eodem anno	De Arcu Toplica Ara bona	In Sicilia In Sclauonia In Italia	Meſſanenſis. Zagabriens. Theatinã.
Anno 1209.	S. Maria de Charitate	In Apulia	Tarentinenſis.
Anno 1210.	Sardona		Eodem

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Eodem anno	De Dargon	In Meckelenburgo	Zverinenfis.
Eodem anno	Meldecham		
Eodem anno	S. Bernardi in Aldwert	In Frisia occidentali	Groeninganæ.
Anno 1211. 8. Cal. Aprilis	Grenard, aliàs Larha	In Hybernia	Ardmacenfis.
Anno 1212. 13. Cal. Iulij	Mons acutus	In Lombardia	Laudenfis.
Eodem anno	De Saltibus albis	In Hispania	Legionenfis.
Anno 1214. Eodem anno	S. Mariæ de cruciato S. Georgij de lubino	In Italia	Genuenfis.
Anno 1215. Eodem anno	Locus S. Mariæ Bellusmons	In Germania. In Hispania	Colouienfis. Ouetenfis.
Anno 1216. 8. Cal. Martij	S. Sernatij De Candelis. i. Chaunick	In Hybernia In Hungaria	Strigonienfis.
Anno 1217.	Schola Dei	In Frisia occ.	Groeninganæ.
Anno 1218. Eodem anno Eodem anno	De Re Moycolquinum Clara tumba, aliàs Mogila	in Hybernia In Hybernia In Polonia	Derenfis. Cracouienfis.
Anno 1219. Calendis Martij	Derina, id est, de Der	In Scotia	Aberdonenfis.
Eodem anno	S. Matthæi	Prope Reate	Reatinenfis.
Eodem anno	De Zam, aliàs Nam	In Hungaria	Vesprinienfis.
Eodem anno	S. Benedicti in Min- terna	In Frisia Occ.	Groeninganæ.

Bibliothec. Ord. Cisterc.

Ccc

Anno

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioeceses.
Anno 1221. Eodem anno Eodem anno	Vega S. Mariæ Peroallum De Vulturno	In Hispania In Italia	Ouetensis. Genuensis.
Anno 1222. Eodem anno Eodem anno	S. Mariæ de Zips S. Mariæ de Scepu- fio. Camentz.	In Hungaria In Silesia	Vratislauenfis.
Anno 1223. 8. Idus Febr. Eodem anno	Fons clarus, nunc, Sanctæ Fidei Abb. Lauacensis, aliàs, de Labacijs	In Aragonia In Catalonia	Casaraugustana. Vrgellenfis.
Anno 1224. Prid. Cal. Martij, Eodem anno	Insula Clerij De Albo tractu De Saracafino	In Hybernia In Hybernia	Corcagienfis. Corcagienfis.
Anno 1225. 5. Cal. Aprilis Eodem anno Eodem anno	Bandelona De Rufiniano aliàs, Rufiniacum S. Maria Coronata Gratia Dei	In Flandria In Apulia In Anglia	Gandenfis. Tarentinenfis.
Anno 1226. 12. Cal. Maij Eodem anno	Penna Maior S. Eduardi i. Kamor- mach	In Galetia In Scotia	Lucensis. S. Andrea.
Anno 1227. 6. Cal. Maij Eodem anno Eodem anno	Henrichouium SS. Trinitatis Vallis Dei	In Silesia In Austria In Hybernia	Vratislauenfis. Salisburgenfis. Corcagienfis.
Anno 1228. 11. Cal. Octobris. Eodem anno	Walkena De Czna Sancti Bothanis.	In Liuania In Scotia	Torpatenfis. Glascuenfis.
Anno 1229.			

Anni fundationum.	Abbatie.	Patria.	Dioceses.
6. Idus Iulij	Maris Stella. i. Wet- tinghen	In Ergonia	Constantienfis.
Eodem anno	De Brondalo	Iuxta Mare Venetum	Cjusinensis.
Eodem anno	Sancti Spiritus de Valle	In Apulia	Tarentinenfis.
Eodem anno	S. Saluatoris de monte Amiato.	In Italia	Clusinensis.
Anno 1230.	Regalis Mons	In Gallia.	Belluacensis.
Eodem anno	Pietas Dei	In Gallia	Cenomanaensis.
Eodem anno	Regale Cœnobium	In Maiorica	Maioricensis.
Eodem anno	De Plano (Landstras)		
Eodem anno	Fons B. Mariæ in	In Carniola	Gurcensis.
Eodem anno	Noua Cella	In Lufatia	Mifnensis.
Eodem anno	S. Nicolai	In Sardina	Turritanæ.
Anno 1231.			
9is. Augusti	Grande pratum	In Belgio	Namurcensis.
3. Idus Augusti	De Cana	In Lombardia	Cremonensis.
Eodem anno	De Valencia	In Gallia	Pictauiensis.
Anno 1232.			
6. Cal. Septembris	Chorin	In Germania	Brandenburgensis.
Eodem die	S. Mariæ de Cornu	In Lombardia	Laudensis.
Eodem anno	Trium fontium de Beel	In Hungaria	Agriensis.
Eodem anno	Vallis honesta	In Hungaria	Vesprinensis.
Anno 1233.			
Eodem anno	Fons S. Mariæ	In Italia	Aquilegensis.
Eodem anno	S. Panthaleonis	In Italia	Lukensis.
Eodem anno	Campus Solis	In Meckelenburgo	Megapolitanensis.
Eodem anno	Galesium	In Italia	Tarentina
Anno 1234.			
Eodem anno	Zarrauium, aliàs Fons S. Mariæ in Zar	In Morania	Olomuensis.
	De Paciola, aliàs Gualtaciola	In Romania	Placentinensis.
Idibus Febr.	Nouus Campus. i. Cloostercamp	In Pomerania	Zwerinensis.
Anno 1235.			
Idibus Nouemb.	S. Augustini		
Eodem anno	Benefefanum	In Aragonia	Destufana.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diocesis.</i>
Anno 1236.	S. Saluatoris de Septimo	In Italia	Florentinæ,
Eodem anno	Portus S. Nicolai	In Liuania	Rigenfis.
Eodem anno	De Porno, id est, Bernaw (melheym)	In Hungaria	Vespriniensis.
Eodem anno	Grunheym, seu Griscitium	In Silesia	Wratislauensis,
Eodem anno		In Polonia	Cracouiensis.
Anno 1237.	S. Vincentij	In Hispania	Valentinæ,
20. Augusti	Locus S. Bernardi	In Brabantia	Antuerpiensis.
Eodem anno	Paradyfus	In Polonia	Posnauiensis.
Eodem anno	Bellus locus	In Cypro	Famagustanæ.
9. Cal. Ianuarij	S. Sergij	In Italia	Bibliensis.
	De Palatiolis,	In Italia,	Albanensis.
Anno 1238.	S. Petri de aqua orra	In Italia	Urbeueranensis.
Anno 1239.	Kiers, siue Kors	In Hungaria	Varadinensis.
Eodem anno	Canonica S. Petri de Almasia	In Hispania	
Anno 1240.	Collegium Cisterc.	Parisijs	Parisiensis,
8. Cal. Aprilis	Obbrenfis Abb. i. Oboza	In Polonia	
Eodem anno	Aqua longa	In Italia	Mediolanensis.
Eodem anno	Gerka	In Frisia Occid.	Leovvardiensis.
Eodem anno	S. Saluatoris	In Hybernia	Fernenfis.
Anno 1241.	Ludemena		
Prid. Cal. Aprilis	De Claritate Dei	In Gallia	Turonensis.
Eodem anno			
Anno 1242.	Riuus S. Mariæ	In Holsatia	Slefvvicensis.
Eodem anno	Vallis bona	In Hispania	Palentinensis.
Anno 1243.	Scherenbeke, alibi, Schardenbourgh	In Anglia	
Eodem anno	De hayles	In Anglia	Glocestrenfis.
Anno 1244.	Nouale S. Mariæ. i. Mariæroda, olim Isenhaghe	In Saxonia inferiore	Hildesemenfis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioeceses,</i>
Anno 1245.	S. Maria Verdenfis. i. Marievveert	In Meckelenburgo	Megapolitanensis.
Anno 1246.	S. Angeli de frigido, alias frigillo	In Italia	Sauonenfis.
Eodem anno	Insula Pontiana	In Sabaudia	Gebennensis.
Eodem anno	S. Maria de Spatio	In Frisia	Monasteriensis.
Eodem anno	Abb. de Ierusalem	In Britannia	Venetensis.
Eodem anno	S. Mariæ & Marthæ De Precibus	In Britannia	Venetensis.
Anno 1247.	Sancti Viti	In Sicilia	Messanenfis.
Eodem anno	Karlionum	In Anglia	Landauenfis.
Eodem anno	Colstrea	In Scotia	Glasuenfis.
Eodem anno	S. Gaudenrij	In Italia	Fefulanæ.
Eodem anno	S. Seueri	In Italia	Rauennatenfis.
Eodem anno	Stagnum S. Mariæ De Fanali, vel Faciali.		
Anno 1248.	De mirteto		
Eodem anno	De Stapeto		
Eodem anno	Buchonia	In Pomerania	Zwerinensis.
Anno 1249.	De Vrticaria, alias, S. Hermetis	In Italia	Pifanæ.
Eodem tempore	S. Michaëlis in Veruia feu de Verrucâ	In Italia	Pifanæ.
Eodem anno	Abb. S. Coronæ	In Bohemia	Pragenfis.
Eodem anno	Altum Vadum	In Bohemia	Pragenfis.
Eodem anno	De Sceptro		
Eodem anno	Padisium, i. Padis	In Liuania	Reualiensis.
Anno 1250.	Elcho	In Scotia	Cathanesiensis.
Eodem anno	Norbertvickium	In Scotia	S. Andree.
Eodem anno	Sitichenbachium	In Saxonia inferiore	Verdenfis.
Eodem anno	Ripa S. Petri		
Anno 1251.	Samburia	In Hybernia	Casselenfis.
Eodem anno	De Rupe	In Comit. Tirol.	Brixinensis.
Eodem anno	Stampium		

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioceses.
Anno 1252.	Rauda	In Silesia	Wratislauensis.
Anno 1256.	Calipotta	In Germania	Brandenburgensis.
Eodem anno	Sandallum	In Scotia	Cathacensis.
Eodem anno	Anguli Cœnobium	In Sueuia	Constantiensis.
Eodem anno	Campus Principis i. Furstenfeld.	In Bauaria	Frisingensis.
Eodem anno	Aqua Orta	In Italia	Urbeuetanz.
Anno 1258.	Egles	In Scotia	Glascuensis.
Anno 1259. Cisterciensibus tradita est	Abb. S. Disibodi.	In Palatinatu inferiori	Moguntiacensis.
Anno 1260.	Ramerudum	In Gallia	Trecensis.
Anno 1263.	Bellus locus	In Scotia	Rossensis.
Anno 1270.	Abram, seu, Abraham	In Hungaria	Colocensis.
Anno 1274.	Cella Principum. i. Fursten cell.	In Bauaria	Patauiensis.
Anno 1275.	Dulce Cor. i. Suerhart	In Scotia	Candidæ casæ.
Anno 1280.	Giemelnicum	In Silesia	Wratislauensis.
Anno 1282.	S. Maria in regali loco	In Hungaria	
Anno 1286.	Cella Dei	In Bauaria	Ratisponensis.
Anno 1292.	Vallis digna	In Hispania	Valentinæ.
Eodem anno	Griffonia	In Silesia	Wratislauensis.
Anno 1293.	Angelorum Cella	In Bauaria	Patauiensis.
Anno 1296.	Walheya	In Anglia	In Lancastria.
Eodem anno	Apemma	In Orcadibus	Sodorensis.
Anno 1298.	Vallis serena, alias Martini de Boffis	In Italia	Parmensis.
Anno 1300.	Freistotium	In Lotharingia	Metensis.

Eodem

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioecesis.</i>
Eodem anno	S. Michaelis	In Hungaria	Iuxta Budam in Insula.
Anno 1302.	Fons Regius	In Ducatu Wictenbergico	Constantiensis.
Anno 1303.	Hiddenzea	In Rugia Insula	Zwerinensis.
Anno 1304.	Aula Regis	In Bohemia	Pragensis.
Anno 1307.	Altus fons, seu Parcum	In Sicilia	Montis regalis.
Anno 1320.	Waldshausen	In Austria	Viennensis.
Anno 1320.	S. Bartholomei de bono solario.	In Italia	Florentinae.
Anno 1327. 25. Octobris	S. Michaelis de quarto	In Italia.	Senensis.
Anno 1325.	S. Mariæ Magdalena di Cistello	In Vrbe Florentina	Florentinensis.
Anno 1327.	Nouus mons. i. Closternienberg	In Styria	Patauiensis.
Anno 1335.	Vallis Regalis	In Anglia	Cicestrensis.
Anno 1342.	Mons Dominæ nostræ in Hesteyn.	In ditone Ultraiectina	Ultraiectensis.
Anno 1345.	Vallis Dei. i. Seifenstam	In Austria	Patauiensis.
Anno 1357.	Scalitzium	In Bohemia	Pragensis.
Anno 139.	Abbatia Noua	In Anglia	Londinensis.
Anno 1381.	S. Bernardi	In Hispania	Valentinensis.
Anno 1382.	Corona B. Virg. Prioratus.	In Brabantia	Syluæducentis.
Anno 1388.	De Angelis	In Sicilia	Panormitanæ.
Anno 1400.	Portus Dominæ nostræ, in Waermunda	Prioratus, in Hollandia.	Ultraiectensis.

Anno

<i>Annifundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diœceses.</i>
Anno 1403.	Warmbrun Præpositura	In Silesia	Iuxta Hirschberg.
Anno 1405.	Galilæa Maior, idest, Zibekeloo	In Transsylvania	Dauentriensis.
Anno 1414.	Abb. Molinensis	In Belgio	Namurcensis.
Anno 1425.	Mons Sion	In Castella	Toletanæ.
Anno 1430.	Iardinetum	In Belgio	Namurcensis.
Anno 1433.	Donca. Prioratus	In Belgio	Syluæducensis.
Anno 1446.	Curia B. Mariæ in Waerschot	In Flandria, Prioratus.	Gandensis.
Eodem anno	S. Saluatoris vulgo, Petri Pots	Prioratus in Ciuitate Antuerpiensi.	Antuerpiensis.
Anno 1448.	Bottenbroich, Prioratus Horti S. Mariæ. i. maioris Burloo & Vineæ S. Mariæ. i. minoris Burloo	In Ducatu Iuliacensi	Coloniensis.
Eodem anno, ad Cistercienses transferunt Guillelmitæ.		Prioratus duo, in Westphalia	Monasteriensis diœcesis.
Anno 1450.	Abb. Nizellensis.	In Brabantia	Namurcensis.
Anno 1458.	Porta Cali in Heemstede.	Prioratus in Hollandia	Harlemensis.
Anno 1461.	Boneffia Abb.	In Comitatu Namurcensi.	Namurcensis.
Anno 1465.	Calilæa minor, vulgo Monikendam	Prioratus in Hollandia	Ultraiectensis.
Anno 1470.	Aula B. Mariæ Priorat.	In Zelandia, Zirixzæ	Middelburgensis.
Anno 1480.	Sylua B. Mariæ Prioratus,	In Ducatu Iuliacensi	Coloniensis.
Eodem anno	B. Mariæ Lauretanæ. Collegium	In Castella	Salmanticensis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diœceses</i>
Anno 1485.	Berlehem, Prioratus	In Hollandia In Wateringia	Ultraiectensis
Anno 1486.	Abbatia & Collegium Complutense	In Castella	Toletanæ.
Anno 1489.	Lucelburgum. i. Bartenkirch	In Ducatu Wirten- bergenſi	Spirenſis.
Anno 1563. Cisterciensibus tradita est,	Abb. S. Crucis in Ierusalem	In Vrbe Roma.	Romanæ.
Anno 1590.	S. Annæ	In Castella	Toletanæ
Anno 1620.	Schlierbacum	In Austria	Patauiensis.
Anno 1628. Ad Cistercienses transferunt Guillelmitæ	In Greuenbroich. i. Palude Comitis	In Ducatu Iuliacensi	Coloniensis.

Anno 1651. Monasterium Dernebricus Diœcesis Hildesiensis in Germania conuersum est in abbatiam virorum auctoritate. Capituli Generalis ad instantiam R. D. Ioannis Abbatis veteris Montis Vicarij Generalis.

SEQVUNTUR ALIQVOT MONASTERIA
Quorum fundationis annum hactenus reperire nequiui :

<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diœceses.</i>
S. Carbonij	In Italia	Lucanæ.
S. Ambrosij maioris	Mediolani.	In ipsa vrbe
S. Syluestri de Nonantula	In Italia	Mutinenſis.
S. Petri de Paliano.	In Italia	Prænestinæ.
Plaga	In Italia	Venetensis.
S. Bernardi.	In Italia	Cremenſis.

Ddd

Saxum

<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Saxum viuuru	In Italia	Fulginatenfis.
S. Mariæ de Poncio	In Regno Neapolitano	Caietanæ.
Vallis Paradyſi filia Azebeyri	In Luſitania	Lamacenſis.
Frades. i. Abbat. fratru	In Luſitania	Bracharenſis.
S. Mariæ in Exilio	In Luſitania	Viſſiponenſis.
Mons S. Walburgis	In Germania	Colonienſis.
Auffdem Grunbergh	In Bohemia	Pragenſis.
Vnder dē Grunbergh	In Bohemia	Pragenſis.
Berenſe cænobium Prioratus	In ſuperiori Alſatia	Baſilenſis.
S. Abundi	In Italia	Comenſis.
Strada	In Italia	Bonomienſis.
De Stella S. Lazari Prioratus	In Gallia In Gallia, in ſuburbijs firmitatis milonis	Cænomanenſis. Suſſionenſis.
Ann. 1394 Collegium Heydel- bergenſe	In Palatinatu Electro- rali	Wormatienſis.
S. Facundi Prioratus	In Galetia	
Castrum Regis, Prio- ratus	In Galetia	
S. Adriani Prioratus.	In Galetia	
Mifericordia	In Italia	Mutinenſis.
Collegium	Peruſij in Italia	
Collegium	Bonanienſe, datum eſt	Oliuetanis.

I N D E X
A L P H A B E T I C V S
M O N A S T E R I O R V M
O R D I N I S C I S T E R C I E N S I S
 S V P R A R E L A T O R V M :
A D I V N C T I S A N N I S F V N D A T I O N V M

A.

BBATIA Noua. 1150. & 1359.
Aber conuuium. 1200.
Aber mironochton. 1200.
Abram, seu, Abraham. 1270.
S. Abundi. In Appendice.
Acinctum, seu, Accyum. 1136.
S. Adriani. In Appendice.
S. Egidij. 1195.
Alba dominorum. 1147.
Albaripa. 1136.
Albarona. 1189.
S. Albini. 1137.
Albiniacum. 1138.
De Albis Petris. 1149.
De Albo tractu. 1224.
Alcobacia. 1148.
De Almasia. 1239.
Alna. 1147.
Alnetum. 1131.
Alnetum, aliàs Lannoyum. 1137.

De Alpibw. 1136.
Alta Crisla. 1142.
Alta cumba. 1135.
Alta Ripa. 1137.
Alta Sylua. 1140.
Altresbach. 1146.
Altum vadum. 1249.
Alcus fons. 1136.
Alcus fons. 1307.
Alcus pons. 1151.
Aluastrum. 1143.
De Ambolis. 1153.
S. Ambrosij. In Appendice.
Amelongsborne. 1136.
S. Anastasij. 1140.
S. Andrea de Guffer. 1130.
S. Andrea de Pala-melos. 1164.
S. Andrea di Sesto. 1131.
Andreouia. 1149.
S. Angeli. 1199.
S. Angeli de frigido. 1246.
De Angelis. 1388.
Angelo-

D d d z

INDEX ALPHAB. MONAST. ORD. CIST.

<i>Angeleram Cella.</i>	1293.	<i>Balmuren.</i>	1200.
<i>Anguli Cœnobium.</i>	126.	<i>Balinglas.</i>	1148.
<i>Sancta Anna.</i>	1590.	<i>De Bangezeyo.</i>	1172.
<i>Apemma.</i>	1296.	<i>Barbellum.</i>	1165.
<i>Aphne.</i>	1137.	<i>Barberio.</i>	1176.
<i>Apribacum.</i>	1135.	<i>Bardeila.</i>	1137.
<i>Aqua bella.</i>	1134.	<i>Barona.</i>	1189.
<i>Aqua orta.</i>	1256.	<i>Bartenkirch.</i>	1489.
<i>Aqua bona.</i>	1143.	<i>S. Barthelmei.</i>	1172.
<i>Aqua formosa.</i>	1197.	<i>S. Bartholomei de bono solatio.</i>	1220.
<i>Aqua frigida.</i>	1143.	<i>Bafenvrth.</i>	1133.
<i>Aqua frigida.</i>	1167.	<i>Bandelona.</i>	1225.
<i>Aqua longa.</i>	1203.	<i>Beatitudo.</i>	1148.
<i>Aqua longa.</i>	1240.	<i>Bebenhausen.</i>	1189.
<i>Aqua orta, seu, caput aqua.</i>	1149.	<i>Begardum.</i>	1130.
<i>Aqua orta.</i>	1238.	<i>Bella aqua.</i>	1135.
<i>Ara bona.</i>	1208.	<i>Bella branca.</i>	1152.
<i>Arcarum insula.</i>	1200.	<i>Bella Landa.</i>	1138.
<i>De Arcu.</i>	1208.	<i>Bella Pertica.</i>	1140.
<i>Ardorellum.</i>	1133.	<i>Bella Vallis.</i>	1119.
<i>Argonia monasterium.</i>	1144.	<i>Bellus beceus.</i>	1128.
<i>Armentaria.</i>	1162.	<i>Bellus Fons.</i>	1152.
<i>Arnesburgh.</i>	1197.	<i>Billus locus.</i>	1144.
<i>Arui campus.</i>	1184.	<i>Bellus locus.</i>	1171.
<i>Afrhoe.</i>	1177.	<i>Bellus locus.</i>	1263.
<i>Athione.</i>	1150.	<i>Bellus locus Regis.</i>	1204.
<i>S. Augustini.</i>	1225.	<i>Bellus locus.</i>	1237.
<i>Aula B. Mariae.</i>	1470.	<i>Bellus mons.</i>	1157.
<i>Aula Regis.</i>	1304.	<i>Bellus mons.</i>	1215.
<i>Aulesburgh.</i>	1184.	<i>Bellum pratun.</i>	1154.
<i>Aurea vallis.</i>	1131.	<i>Bellum pratun.</i>	1135.
<i>De Aurora.</i>	1138.	<i>Bena vides.</i>	1200.
<i>Azebeyrum.</i>	1170.	<i>S. Benedicti.</i>	1132.
<i>Azylum.</i>	1194.	<i>Locus S. Benedicti.</i>	1272.
		<i>S. Benedicti in minsterm.</i>	1220.
		<i>Benedictio Dei.</i>	1138.
		<i>Benedictio Dei.</i>	1150.
		<i>Benedictio Dei.</i>	1184.
		<i>Benefesatum.</i>	1235.
		<i>Berdonarium.</i>	1137.
		<i>Berg.</i>	
B <i>Alerna.</i>	1136.		
<i>De Ballanciji.</i>	1138.		
<i>Baliez.</i>	1172.		

INDEX ALPHAB. MONAST. ORD. CIST.

Berga.	1193.	Bonus Radius.	1119.
De Bergis.	1133.	Bonum Solatium.	1220.
S. Bernardi.	1192.	Boquiniacum.	1136.
S. Bernardi.	1210.	Bordesleya.	1138.
Locus S. Bernardi.	1237.	De Bosco.	1124.
S. Bernardi.	1381.	Boscandum.	1190.
S. Bernardi. In Appendice.		S. Botbanis.	1228.
Bernavv.	126.	Bottenbroich.	1448.
Bernhem.	1148.	Boxelia.	1146.
Bethania.	1134.	Bredelaria.	1196.
Bethlehem.	1484.	Brosfellum.	1137.
Bicugaum.	1140.	Brolium S. Benedicti.	1136.
Bildevvasium.	1135.	Brolium Grolandi.	1201.
Bildehausen.	1157.	Brondalum.	1229.
Bindonium.	1140.	Brueria.	1147.
Bitteldenum.	1137.	Brunbachium.	1155.
Blanca landa.	1151.	Buchonia.	1248.
Bocconium.	1186.	Bugeria.	1130.
Bochium.	1180.	Bugetum, seu, Buxetum.	1172.
Bochetum.	1197.	Bullencuria.	1149.
De Boherijs.	1141.	De Bullione.	1123.
Bolbona.	1150.	De Bullione.	1147.
Bona aqua.	1143.	Bullium.	114.
Bona Cumba.	1166.	Burium.	1169.
Bona Requies.	1172.	Buxeria.	1131.
Bona Vallis.	1118.	Buzeium.	1135.
Bona Vallis.	1124.		
Bona Vallis.	1147.		
Bona Vallis.	1164.	C adinum.	1119.
Bona Vallis.	1200.	Casarea.	1134.
Bonefata.	1136.	Caladia.	1128.
Bonefia.	1461.	Caldra.	1134.
Bongard.	1148.	Calertium.	1147.
Bonitas Dei.	1142.	Calonium, seu, Caluoyum.	1138.
Bonus Fons.	1137.	Cambermara.	1133.
Bonus Fons.	1154.	Camberona.	1148.
Bonus locus.	1121.	Cambouium.	1152.
Bonus locus.	1141.	Caments.	1222.
Bonus mons.	1131.	De Camino.	1179.
Bonus Portus.	1190.	Campus bonus.	1139.

Ddd 3

Campus

INDEX ALPHABETICVS

<i>Campus Floridus.</i>	1191.	<i>Chalocerium.</i>	1127.
<i>Campus Liliorum.</i>	1102.	<i>De Charitate.</i>	1133.
<i>Campus S. Mariae.</i>	1185.	<i>De Charitate.</i>	1209.
<i>Campus Principis.</i>	1256.	<i>Charmeya.</i>	1167.
<i>Campus Solis.</i>	1233.	<i>Chemerium. i. Cumbir.</i>	1143.
<i>De Cana.</i>	1231.	<i>Cheminiun.</i>	1240.
<i>De Candelis, idest, Chaunock.</i>	1216.	<i>Cheriacum.</i>	1151.
<i>Canonica S. Petri.</i>	1239.	<i>Cheriacum.</i>	1140.
<i>Cappella.</i>	1185.	<i>Chorin.</i>	1232.
<i>Capella Thosan.</i>	1175.	<i>Chorus S. Benedicti.</i>	1180.
<i>Caput Aquae.</i>	1149.	<i>S. Christophori.</i>	1140.
<i>Caput Iaci.</i>	1238.	<i>Cikador.</i>	1142.
<i>Cardalium.</i>	1152.	<i>Circensis Abbatia.</i>	1198.
<i>Carnoetum.</i>	1146.	<i>Cistellum.</i>	1325.
<i>Carracetum.</i>	1127.	<i>Cistercium.</i>	1098.
<i>Carus Campus.</i>	1141.	<i>Cisunth.</i>	1146.
<i>Carus locus.</i>	1131.	<i>Ciuitatula.</i>	1120.
<i>Casa marij.</i>	1140.	<i>Clara Insula.</i>	1165.
<i>Casa noua.</i>	1150.	<i>Clara Sylua.</i>	1138.
<i>Casa noua.</i>	1150.	<i>Clara tumba.</i>	1118.
<i>Casa noua.</i>	1195.	<i>Clara vallis.</i>	1115.
<i>Casalis Galonis.</i>	1169.	<i>Clara vallis.</i>	1155.
<i>De Casali.</i>	1167.	<i>Clara vallis.</i>	1118.
<i>Cassina.</i>	1162.	<i>Clariana.</i>	1147.
<i>Castaneola.</i>	1127.	<i>Claritas Dei.</i>	1241.
<i>Castaneola.</i>	1146.	<i>Clarus campus, seu, locus.</i>	1141.
<i>Castellaria.</i>	1154.	<i>Clarus Campus.</i>	1165.
<i>Castellio.</i>	1153.	<i>Clarus fons.</i>	1132.
<i>Castrum Aquila.</i>	1174.	<i>Clarus mariscus.</i>	1140.
<i>Castrum Dei.</i>	1170.	<i>Clarus mons.</i>	1162.
<i>Castrum Regis. In Appendice.</i>		<i>S. Claudij.</i>	1200.
<i>Caica.</i>	1195.	<i>Claustrum.</i>	1133.
<i>Cella Angelorum.</i>	1293.	<i>Cleri Insula.</i>	1224.
<i>Cella Dei.</i>	1288.	<i>De Cliente.</i>	1141.
<i>Cella Florum.</i>	1151.	<i>Cali porta.</i>	1256.
<i>Cella S. Mariae.</i>	1145.	<i>De Coena.</i>	1228.
<i>Cella Principum.</i>	1274.	<i>Coetmelonium.</i>	1136.
<i>S. C. rbonij.</i>		<i>In Appendice.</i>	
<i>Cerretum.</i>	1136.	<i>Cogeshalem.</i>	1140.
		<i>Colbar.</i>	1174.
		<i>Collegium, & Abbatia Complutensis.</i>	1486.
		<i>Colle-</i>	

INDEX ALPHAB. MONAST. ORD. CIST.

Collegium Heidelbergense.	In Appendice.	De domo Dei.	1191.
Collegium Cisterciense Parisijs.	1240.	Donbrothby.	1182.
Collis Victoria.	1190.	Donca.	1443.
Colstrea.	1247.	Dondrenay.	1140.
De Columba.	1139.	S. Maria Dublinensis.	1150.
De Columba.	1136.	Dulsecor.	1275.
De Columna.	1146.	Dulcis Vallis.	1168.
Comerarium.	1199.	Duyse.	1204.
Copronitzium.	1185.	De Dunis.	1138.
Curatium.	1173.	Dunkefvella.	1201.
Corcomro.	1197.		
S. Corona.	1249.	E Birbacum.	115.
Corona B. Maria.	1382.	Ebracum.	1127.
Coronatium.	1134.	S. Eduardi.	1226.
S. Maria Coronata.	1225.	Egles.	1285.
De Cornu.	1232.	Egres.	1200.
Crista.	1121.	Eguso.	1174.
S. Crucu.	1113.	Elcho.	1250.
S. Crucie.	1169.	Ellantium.	1148.
S. Crucis.	1201.	Elemosyna.	1120.
De SS. Crucibus.	1152.	Ennans, seu Ennas.	1150.
S. Crucis in Ierusalem.	1563.	Escaleyum.	1131.
Cruciatum.	1214.	Escarayum.	1144.
Cumba.	1150.	Efromium.	1153.
Cuprum.	1163.	S. Maria in Exilio. In Appendice.	
Curia Dei.	1117.		
Curia B. Maria in VV aersbot.	1446.	F An Hi Facundi. In Appendice.	
Custodia Dei.	1150.	Faezia, seu Faya.	1147.
		Falera.	1145.
		De Fanali, vel Faciala.	1247.
		De Felicitate.	1155.
		Fely.	1188.
		Ferraria.	1171.
		Ferraria.	1179.
		De Ferrarijs.	1168.
		Fyonia.	1172.
		Firmitas.	1115.
		Fiterium.	1150.
		Flageleya.	1151.
		Floreya.	1136.
		Florida.	

D.

D Alona.
Dargon.
Derina.
Dieulacreusium.
S. Disipodi.
Dobralucka.
Dobranum.
Doestanum monasterium.
S. Dogmaelis.
De domo Dei.

1120.

1210.

1219.

1157.

1259.

1165.

116.

1175.

1200.

1136.

Florida Vallis.	1164.		
Floridus campus.	1191.		
Flumen Dei.	1198.		
Folina.	1146.		
Fons altus.	1307.		
Fons clarus, aliàs, Sancta Fidei.	1223.		
Fons Amelongi.	1135.		
Fontana alba.	1132.		
Fons Danielis.	1204.		
Fons frigidus.	1145.		
Fons Ioannis.	1124.		
Fons S. Maria.	1233.		
Fons S. Maria in Landstrat.	1230.		
Fons S. Maria in Zax.	1234.		
Fons Mauriniacus.	1149.		
Fons Regius.	1302.		
Fons Salutis.	1133.		
Fons viuus.	1141.		
Fons V. Vilhelmi.	1147.		
De Fontibus.	1132.		
Fontenecum.	1119.		
3. Fontium.	1117.		
3. Fontium.	1232.		
Forda.	1135.		
Fossanova.	1155.		
Frades. In appendice.			
France valles.	1144.		
Freistorsum.	1300.		
Frenada.	1148.		
Frigidus mons.	1140.		
De Frigillo.	1245.		
Fulcardi mons.	1130.		
Fulienfis Abbatia.	1169.		
De Furneis. i. Fornesiis.	1126.		
Furstencel.	1274.		
Fustensfeld.	1256.		
Fusniacum.	1121.		
			G.
		G Alefsum.	1233.
		S. Galgani.	1180.
		Galilea maior.	1405.
		Galilea minor.	1465.
		De Gardo.	1148.
		S. Gaudentij.	1247.
		Gemielicum.	1280.
		S. Georgij de Iubiuo.	1214.
		Mons S. Georgij.	1141.
		Vallis S. Georgij.	1191.
		Gerbentum.	1131.
		Gerka.	1240.
		Geroldonia.	1133.
		Gimundium.	1144.
		S. Godehardi.	1184.
		De Gondonio.	1123.
		De Gordonio.	1141.
		Gradis.	1173.
		Gradisium.	1176.
		Gratia Dei.	1152.
		Gratia Dei.	1135.
		Gratia Dei.	1225.
		Gratia S. Maria.	1191.
		Grande pratium.	1231.
		Grandis Sylva.	1144.
		Grenard.	1211.
		Greuenbrouch.	1628.
		De Grimagio.	1146.
		Griffonia, seu, Griffacum.	1206. & 1292.
		De Grosso Bosco.	1166.
		Auff dem Grunenbergh & Vnder dem Grunenbergh.	
		In Appendice.	
		Grunheym, seu, Grymelheym.	1236.
		Guldenholm.	1192.
		Gudualia.	1163.
			H.
		H Adingtonium.	1160.
		Hayles.	1243.
			Halesbrum.

INDEX ALPHAB. MONAST. ORD. CIST.

Halesbrum.	1133.	Iora vallis.	1150.
Hardenhausen.	1142.	Iouiacum.	1124.
Hegebna, vulgo Heyna.	1184.	Irancium.	1174.
Heisterbach.	1187.	Isestein.	1342.
S. Helena.	1170.	Ishaghe.	1244.
Hemmenrode.	1131.	S. Maria de Iubino.	1136.
Henrichouium.	1227.	Isancia.	1174.
Hersvich, seu, Hefmerith.	1146.	Iuges.	1187.
S. Hermetis.	1249.	Iugum Dei.	1193.
Heriuadam.	1144.	Iuncharia.	1152. & 1169.
Hero Insula.	1200.	Iulira.	1160.
Hiddenza.	1303.	S. Iusti.	1146.
Hierusalem.	1246.	S. Iusti.	1146.
Hilaria.	1146.		
Hildaria.	1199.		
Hoylandia.	1134.		
Holymaa.	1146.	K Amormach.	1226.
Holcotran.	1151.	Karlet.	1131.
Hortus B. Maria.	1151.	Karlionium.	1247.
Hortus B. Maria.	1448.	Keseriacum, vid. Cheseriacum.	
Hospitale.	1200.	Kiers, seu kors.	1239.
Houedoa.	1147.	Kilsona.	1198.
Hulenefta.	1191.	Killforhuir.	1191.
De Hunc.	1192.	Kingsvoda.	1139.
		Kirchestaul.	1147.
		Kircheustadium.	1138.
		Kyria Eleyson.	1154.
I.			
S. Ancti Jacobi.	1174.		
S. Ardinetum.	1430.		
Ieripons.	1180.		
Igniacum.	1127.	D E Labacijs.	1223.
Insula Arearum.	1200.	Vallus Sancti Lamberti.	1202.
Insula Barriducis.	1151.	Lancheymium.	1133.
Insula Calueti.	1188.	Lancherin.	1136.
Insula Clerij.	1224.	Landa.	1146.
Insula Dei.	1171.	Landesum.	1129.
Insula Dei.	Ibidem.	De Laniavo.	1199.
Insula Inis.	1188.	Lapedo.	1206.
Insula Pontiana.	1246.	Lapis S. Michaelis.	1146.
S. Ioannis in nemore.	1169.	Larha.	1211.
S. Ioannis de Tarauca.	1132.	De Lauancijs.	1138.
Bibl. vob. Ord. Cist.		De Laude.	1149.
			S. Lau-

Eee

INDEX ALPHABETICVS

S. Laurentij.	1143.	Manvellium.	1140.
S. Laurentij.	1174.	S. Marcelli.	1130.
De Lauro.	1156.	S. Mariae Magdalena.	1125.
S. Lazari.	In Appendice.	S. Mariae & Marthae.	1246.
De Leynas.	1187.	Mariae Rodae.	1244.
De Leyra.	1171.	S. Mariae Verdensis.	1245.
Lenijn.	1183.	Mariae Stella.	1219.
S. Leonardi.	1168.	Marinosolium.	1145.
Lex Dei.	1184.	S. Martini de Castaneda.	1140.
Lysa.	1146.	S. Martini de Bosis.	1200.
De Liuncellis.	1137.	S. Martini de monte.	1150.
Locedium.	1123.	Mattaplana.	1150.
Locus S. Benedicti.	1172.	Matthaei, idem cum S. Pastore.	1230.
Locus S. Bernardi.	1237.	Martina.	1179.
Locus crescens.	1134.	S. Mauricij.	1146.
Locus Dei.	1134.	Meyra.	1143.
Locus Dei.	1173.	Meldecham.	1210.
Locus S. Mariae.	1134.	Melcreyrum.	1142.
Locus Regius.	1129.	Mellifons.	1140.
Longavallis.	1176.	Melonia.	1142.
Longonetum.	1136.	Melrofa.	1135.
Longum vadum.	1149.	Melfa.	1150.
Longum Villare.	1135.	Meravallis.	1174.
Longus pons.	1131.	S. Michaelis.	1300.
Lubens.	1175.	S. Michaelis de Veruis.	1249.
Luca.	1143.	S. Michaelis de quarto.	In Appendice.
Lucella.	1124.	Miratorium.	1131.
Lacelburgum.	1489.	Miravallis.	1148.
Lucentia.	1190.	Mirterum.	1248.
Ludemena.	1241.	Misericordia Dei.	1151.
Luda parcum.	1139.	B. M. de Misericordia.	In Appendice.
		Moac.	1176.
		Mogila.	1218.
		Moyosquinum.	1218.
		Molbrunum.	1138.
		Molina.	1414.
		Monasterium in Argona.	1144.
		Mons acutus.	1212.
		Mons Amiatus.	1161.
		Mons Sancti Disipoli.	1259.
			Moni

M Acenaria.
De Macerijis.
Machlinia.
Magium.
De Manna.
Mansuada.

INDEX ALPHABETICVS

<i>Penna maior.</i>	1226.	<i>S. Prudentij.</i>	1148.
<i>Peroallum.</i>	1221.	<i>Prulliacum.</i>	1117.
<i>Perfennia.</i>	1145.	<i>Pultrona.</i>	1157.
<i>Petra.</i>	1195.	<i>Plura Sylua.</i>	1130.
<i>Petra fertilis.</i>	1197.	<i>Purus campus.</i>	1190.
<i>S. Petri de Almasia.</i>	1239.		
<i>S. Petri de Aquilis.</i>	1245.	Q	
<i>Petri Pots.</i>	1446.	<i>Vareria.</i>	1132.
<i>De Petris.</i>	1149.	<i>Quarticiola.</i>	1138.
<i>Alba Petra.</i>	1149.	<i>Quintiacum.</i>	1133.
<i>Petrosa.</i>	1155.		
<i>Phyonia.</i>	1172.	R	
<i>Pietas Dei.</i>	1230.	<i>Aitenhastachium.</i>	1147.
<i>De Pinu.</i>	1141.	<i>Ramens.</i>	1199.
<i>Pipa bella.</i>	1141.	<i>Ramerudum.</i>	1260.
<i>Plaga.</i>	In Appendice.	<i>Rauda.</i>	1252.
<i>De Plano.</i>	1230.	<i>Rea, seu, de Re.</i>	1156.
<i>Plassum.</i>	1145.	<i>De Re.</i>	1218.
<i>Pola.</i>	1173.	<i>Reclsum.</i>	1141.
<i>Pomarium.</i>	1146.	<i>Regale Caenobium.</i>	1230.
<i>S. Maria de Poncio.</i>	In Appendice.	<i>S. Maria in Regali loco.</i>	1282.
<i>Pons altus.</i>	1151.	<i>Regalis mons.</i>	1230.
<i>Pons frigidus.</i>	1192.	<i>3. Regum Abbatia.</i>	1134.
<i>Pons Otrani.</i>	1134.	<i>S. Remigij.</i>	1206.
<i>Pons Roberti.</i>	1175.	<i>Requies bona.</i>	1172.
<i>Pons Trebbia.</i>	1138.	<i>Reuna.</i>	1130.
<i>Pontigniacum.</i>	1114.	<i>Riddershausen.</i>	1143.
<i>Populetum.</i>	1153.	<i>Rienallis.</i>	1131.
<i>De Porno.</i>	1236.	<i>Riffenstein.</i>	1162.
<i>De Porta.</i>	1132.	<i>Rigniacum.</i>	1128.
<i>Porta Celi.</i>	1158.	<i>Ripa alta.</i>	1179.
<i>Porta Cali.</i>	1458.	<i>Ripa alta.</i>	1137.
<i>Porta Glonij, aliàs, Porta Gloria.</i>	1150.	<i>Ripa S. Petri.</i>	1250.
<i>S. Maria de Portu.</i>	1182.	<i>Ripatorium.</i>	1140.
<i>Portus S. Nicolai.</i>	1236.	<i>De Rifu.</i>	1162.
<i>Portus domina nostra in VVermunda.</i>	1400.	<i>Rinerum.</i>	1187.
<i>Pratea.</i>	1146.	<i>Riuus S. Maria.</i>	1242.
<i>De Prato.</i>	1135.	<i>Riuus fucus.</i>	1147.
<i>Pratum benedictum.</i>	1140.	<i>Rupes Amatoris.</i>	1176.
<i>De Freibus.</i>	1246.	<i>Rosa, seu, Roth.</i>	1170.
		<i>Rosa matura.</i>	1206.
			<i>Rosa</i>

MONAST. ORDINIS CISTERCIENSIS.

Rosavana.	1176.	Sanctus locus.	1132.
Rosa Vallis.	1178.	Sanctus portus, seu, Sequana portus.	1147.
De Roseris.	1132.	Sandalium.	1256.
Rota Ossariensis.	1152.	Saracasinum.	1224.
Rufinicum.	1225.	Sardonia.	1210.
Ruffordia.	1147.	De Sartis.	1136.
Runa.	1130.	Sauigniacum.	1117.
De Rupe.	1147.	Saxum viuum. In Appendice.	
De Rupe.	1251.	Scala Dei.	1177.
Rupes.	1160.	Scalitzium.	1357.
Rupes sine Rocca Amatoris.	1197.	Scorpium.	1180.
De Rapibus.	1136.	De Scepro.	1249.
Rufinium.	1140.	Scepsum.	1222.
Rus Regium.	1192.	Scherenbeca.	1243.
Rutenfis Abbatia, seu, Roda.	1148.	Schlierbachium.	1620.
		Schola Dei.	1217.
		Schonaugia.	1144.
		Scirium.	1236.
		Sancti Sebastiani in Catacumbis.	1171.
		Seisenstain.	1345.
		Septem Fontium.	1132.
		Sancti Sergij.	1237.
		Sancti Seruatij.	1216.
		Sancti Seueri.	1247.
		Sibbetonium.	1149.
		Sichem.	1141.
		Signiacum.	1135.
		Syluaya.	1138.
		Sylua Cana.	1147.
		Sylua lata.	1144.
		Sylua B. Maria.	1480.
		Sylua Melonis.	1136.
		Syluanesia.	1146.
		Sylua Regia.	1173.
		S. Syluestri. In Appendice.	
		Sine aqua.	1148.
		Sitichium.	1135.
		Sitichenbachium.	1250.
		Sobrado.	1142.
		Somerit-zium.	1199.
			Sora.

MONAST. ORDINIS CISTERCIENSIS.

Vallis Ecclesiarum.	1177.	Vetus Mons.	1133.
Vallis Florida.	1198.	Vetus Villa.	1140.
Vallis Florida.	1164.	Victoria.	1144.
Vallis S. Georgij.	1192.	Villarum.	1132.
Vallis honesta.	1169.	Villarium.	1146.
Vallis honesta.	1232.	Villa longa.	1151.
Vallis S. Lamberti.	1202.	Villa noua.	1201.
Vallis lucens.	1129.	Villa noua.	1202.
Vallis lucida.	1190.	Vinea B. Mariae.	1449.
Vallis lucida.	1197.	S. Vincentij.	1237.
Vallis lucis.	1190.	Viride lignum.	1153.
Vallis magna.	1150.	Vita Schola.	1158.
Vallis B. Mariae.	1136.	S. Viti.	1247.
Vallis B. Mariae.	1136.	Vinus fons.	1141.
Vallis S. Mariae.	1143.	Vlmetum.	1173.
Vallis S. Mariae.	1178.	Volcoidirode.	1131.
Vallis Paradyfi.	1170.	De Voto.	1154.
Vallis Paradyfi. In Appendice.		Votum.	1200.
Vallis S. Petri.	1187.	S. Vrban.	1148.
Vallis regalis.	1335.	Vrsaria.	1140.
Vallis Regis.	1149.	Vrsi campus.	1129.
Vallis Richarij.	1147.	Vrsaria.	1249.
Vallis Salutis.	1148.	Vterina Vallis.	1148.
Vallis Sancta.	1180.	De Vulturno.	1221.
Vallis serena.	1298.		
Vallis Sernauij.	1128.		
Vallis Viridis.	1169.		
Vallodium.	1138.	W Aermunda.	1400.
Vanboscum.	1181.	W aerschos.	1446.
Vangrovecum.	1192.	Waldshausen.	1320.
De Varenis.	1148.	Waldassum.	1134.
Varnhemium.	1148.	Waleca.	1143.
Vega S. Mariae.	1221.	Walheya.	1296.
S. Maria Verdensis.	1245.	Walkena.	1228.
Vernia.	1349.	Walkenreda.	1128.
Verola.	1146.	Walrebachium.	1143.
Vetus campus.	1122.	Wardonia.	1136.
Vetus cella.	1145.	Warmbrun.	1403.
Vetus monasterium.	1191.	Wanerleya.	1129.
		Welleranium.	1205.
			Wernerij

W.

W Aermunda.
W aerschos.

INDEX ALPHABETICVS. NOM

Veyneri Villerium.
Villersheym.
Vitresdaele.
Vobu-na.
Voneyum.

1170.
1134.
1196.
1145.
1205.

Z.
DE Zam.
Zarrauium.
Zedelitz.
Zibekloo.
Zinna B. Maria.

1219.
1234.
1146.
1405.
1145.

FINIS INDICIS.

APPEN-

C. Vifer

D. 1111
S. 1111
S. 1111

407

A P P E N D I X,

Continens Scriptores & Scripta quædam serius ad me missa,
quam vt in Bibliotheca, suis locis adscribi possent.

Antonius le Vvaite, Abbas Molinensis in Belgio, vir multis titulis mihi colendus (cuius supra mentionem fecimus) præterea quæ ibidem enarrauimus, plura alia scripsit, quæ ipsemet recenset in epistolâ quam ad me dedit 26. Aprilis, huius anni 1655. quam proindè epistolam licet ex integro dabo:

Reuerendo Domino,

D. CAROLO DE VISCH, PRIORI
Dunensi. Brugis.

Reuerende Domine Prior,

Pro libris, estis paruis, magnas nihilominus tibi habeo, agoque grates. Non potest mihi non magnopere placere, quod Ordinem illustrat, vti tua faciunt. Lucisisti & laudi conferrem lubens aliquid, sed vix tempus suppetit à deputatione, seu adscriptione nostri inter Ordines huius Prouincia. (a) Penè Adriano Cancellierio optimo Abbati olim vestro, in video, qui humeros suos tam prudenter sudduxit pari oneri. Tamen, quantum per occupationes licet, incumbo Studijs, & quam mensè superioriori habui publicè orationem in Diuam Thomam Aquinatem, per polio, & prolato in libelli molem, tuo patrem. Titulum ei saxo: Diui Thomæ Aquinatis Principa-
Bibliothec. Ord. Cisterc.

(a) Loquitur de vita Adriani Cancellier Abbatis Dunensis, à me conscripta.

tus Theologicus. Placuit Principibus Barbansonijs, Patri & filio, ac ceteris Auditoribus, quorum plures (eos inter illi Principes) instant vt edam in lucem. Si videas, fortè censeas, vrgeas idem, dic, fodes, quid constitit tibi editio libelli quem misisti? Si sumptus modicus est, ausim à panegyrico, gradum ad alia facere. Et quandoquidem Bibliothecam tuam prelo iterum subdere & luci dare, ais, auctam, vide an ad hoc eius augmentum conferre hæc nonstra possint.

Muse sacra, quibus Patriarcha prisca temporis scæ testamenti celebrantur, ab Adamo ad Iobum.

Turtur gemens, seu, Iob sanctus, prosa, vorsaque oratione paraphrastice reddisus.

Cygnus sacer, idemque Proteus, siue, David psallens, vario versu à varijs datus.

Rex orator, siue Ecclesiastes, soluta ligataque oratione auditus.

Castus amor, siue, Canticum canticorum, versu, prosaque.

Columba singultiens, seu, Hieremias lamentans, vorsa prosaque oratione.

Euangelium, pari vtraque oratione describere: Iterum acta Apostolorum dare mihi animus.

Affecta habeo, perfecta nondum.

Vetustas venerabilis, seu, Ecclesiæ, & Priscorum Patrum irrefragabilis auctoritas:

FFF

LXXX

Innocentij. X.	} contra } censuram	Samuelis Paludani
Pontificis,		Caluinista,
D. Augustini,		L. M. S. I.
D. Bernardi,		Ranutij Higati,
D. Thoma Aquinati.		M. H.

*Somnium, siue lusus, in impuros impiosque Postas.
Conciones gallica, in Sanctos maxime, quadam in
dominicas.*

*Epistolarum aliquot centuria, quas inter plures ad
te. Ac licet quadam ex hisce meis lucubrationibus ferre
lucem possint, non omnes, reuerentior aut sum, & tui,
mi Frater, qui sum, eroque perpetim.*

Tuus in Christo Iesu medullitus.

Namurci, 26
Aprilis, 1655.
Augustinus Manuel, y Vasconcelas, Eques Cister-
ciensis Ordinis, de Christo, Scripsit, & edidit,
Vitam & res gestas Ioannis 2. istius nominis, Portu-
gallia Regis decimi tertij.

Madridi, anno 1639. in 4. typis
Mariae de Quinones.

*Ceruera Turrianus, seu, de la Torre. Natione His-
panus, Ordinis Calatrauae, & Capellanus Re-
gius, Scripsit Hispanicè, Libros tres, de excessu Phi-
lippi II. Hispaniarum Regis, siue, de rebus memorabili-
bus qua in eius morte asciderunt, testimonium aut ben-
ticum. Impressum fuit hoc opus anno 1599. Va-
lenciae, typis Petri Patricij mei. Translatum
quoque postea fuit in linguam latinam, per
Franciscum Guillimanaum, iussu Archiducis
Maximiliani, Theuronicus Ordinis Principis, &
impressum Friburgi Brisgoiae, anno 1609, typis
Iosephi Langij.*

*Cosmus à Sancto Michaeli, Congregationis
Fulensium, Scripsit & edidit, Orationem fune-
brem in obitum Annae Lotharingicae, Abbatissae Pontis
Dominarum, habitam anno 1653. 6. Augusti, in
templo dictae Abbatiae. Impressit Parisijs eo-*

*demanno, Georgius Iosse, in vico S. Iacobi in
8. Ferdinandus Pizarro, de Orellana, nobilissima
apud Hispanos familia procreatus, ibidemque
in Senatu Nobilitatis Apostolicus & Regis
iudex, Ordinis Calatrauae Eques, &c. Scripsit
Hispanicè, Historias Ordinum militarium, Sancti
Iacobi, Calatrauae, & Alcantarae, dedicatas Philip-
po 4. Hispaniarum Regi, eorundem Ordinum
Administratori perpetuo.*

Madridi, in folio, anno 1629.
typis Ioannis Gonsalis.

*Item, discursum Apologeticum, in fauorem dicto-
rum Ordinum.*

*Scripsit & vitam, ac gesta Serenissima Infantis
Dominae Sanctae Alfonso, in ordine ad canonizationem
illius.*

*Item, Vitae & elogia ducum & Principum, alio-
rumque Virorum illustrium, qui (auspicijs Regum His-
panorum) nouum mundum detexerunt, expugnarunt,
& pacificarunt.*

*Insuper, de epilepsia, & amplitudine Imperij In-
diarum occident. alium.*

*Denique, librum singularium obseruatio-
num, politicarum, moralium, iuridicarum,
Miscellanearum, de rationibus status, &c. Om-
nia haec etiam Hispanicè scripta sunt, simulque
impresita, Madridi, anno 1639. in folio, per Di-
dacum Diaz de la Carrera.*

*Fulensis quidam doctus & pius, iussu Regis
Galliae, de nouo traduxit in linguam gallicam diuersa
officia Horaria, veluti, de Sancto Spiritu, de immacu-
lata conceptione BB. Virginis, de Sancto nomine Iesu,
cum alijs instructionibus Christianis, nec rō, & Calen-
dario nouo Historiali.*

*Parisijs typis Ludouici Camhoudry. 1652.
Gaspard de Seixas, y Vasconcelos. Eques Ordinis
de Christo, Scripsit lingua vulgari, Trophaea Pa-
tientia Christiana, & politica: nec non, & Regulas quae
obseruare debent ministri supremi audientiarum.*

Madridi,

Madridi, 1645. in 4. typis Didaci Diaz de la Carrera.

Item, *discursum exclamatorium in obitum Serenissima Regina Hispaniarum, & noui mundi, Isabella Borbonis.*

Madridi, eodem anno, & typis eiusdem.

Ioannes Pigneuvar (de quo in Bibliothecâ) Scripsit & alium librum sequentis tituli: *Caro Bernardinus siue, Sententia valde moralis, pia & sacra, singulis discipulis distincta, &c. collectæ, per Ioannem Pigneuvar, Bonneskensem monachum.*

Louanii 1624. typis Henrici Hastenij.

Iulianus Paré, SS. Theologiae Doctor in facultate Parisiensis, & Abbas Fuleardi-Montis, strictioris Obedientiae, Ordinis Cisterciensis, Scripsit, gallicè, in fine opus, de *primano Spiritu Ordinis Cisterciensis*, in quo tractantur plura salutaria documeta necessaria pro cognitione Regiminis, & morû ipsius Ordinis, & intelligentiae Regulae Sancti Benedicti.

Parisii, 1653. in 4. typis Geruafii Allior, in Palatio.

Ogerius (seu potius, Oglerus) Abbas Locedij, in diocesi Vercelleni, Author est *Sermonum de caena Domini*, qui, vulgo, *attribuuntur Sancto Bernardo*. Extant manuscripti sub expressio nomine Ogerii Locedij Abbatis, in antiquissimo codice Bibliothecae serenissimi Ducis Sabaudiae. In quo codice etiam habetur alius *Tractatus* ab hoc eodem Abbate conscriptus, de *laudibus Deiparae Virginis*. Porro, codicem hunc Carolus Emanuel Sabaudiae dux habuit ex Abbacia Cisterciensi, de Stafarda, in Diocesi Taurinensi, in partibus Saluciarum. Vide Theophilum Raynaudum, Soc. Iesu, in suis *Erotematibus* de bonis & malis libris, paginâ, 151. Cæterum, Oglerus hic, Sanctis Ordinis nostri adscriptus legitur in *Menologio* Henriquez, 10. Decembris.

Petrus à Sancto Ioseph, de quo etiam supra, suo

loco, *Eius Philosophia impressa est Parisiis apud Georgium Iosse, viâ Iacobzâ, anno 1654. in 12. constatque quatuor partibus, quarum prima inscribitur.*

Idea Philosophiae rationalis, seu, Logica, tractans de mentis directione.

2a. *Idea Metaphysica, tractans de rationibus vniuersalibus rerum.*

3a. *Idea Philosophiae naturalis, seu, Physica, de iis quae spectant ad cognitionem rerum naturalium.*

4a. *Idea Philosophiae moralis, seu, Ethica, de Beatitudine, de actibus humanis, & de virtutibus moralibus.*

Edidit & idem Author alium librum huius tituli: *Consensus Orbi, de gratia sufficiente, innumeris Sanctorum Patrum, & Theologorum testimonijs comprobatus; nec non à Pelagianismi, & Semi-Pelagianismi nota, contra Calvinistas vindicatus.*

Parisii, apud Georgium Iosse, 1652. in 12.

Petrus à Sancto Romualdo, praeter illa quae supra retulimus, edidit quoque sequentia: *Historia Francorum, seu, Chronici Ademari Engolismensis, Monachi Sancti Martialis Lemouicensis, Epitome*, continens breuiter euentus notatu digniores, qui in diuersis mundi partibus contigerunt, & praecipue in Aquitania, à Pharamundo primo Rege Francorum, vsque ad Henricum primum, idque cum notis, nonnullisque interpolatis, quibusdam etiam additis, à Domino Petro à Sancto Romualdo, Fulienfi, ad faciliorem operis intelligentiam.

Parisii, 1652. apud Ludouicum Chamhoudry in Palatio.

Chronicon, seu, continuatio Chronici Ademari Monachi, Engolismensis, complectens praecipue res Aquitanicas tam sacras quam prophanas, ab anno primo Henrici I, Francorum Regis ad

annum 9. Ludouici XIV. id est, ab anno Domini 1032. ad annum 1652. Authore D. Petro à Sancto Romualdo, Engolismensi, congrega-
tionis B. Mariæ Fulienfis, Ordinis Cisterciensis Ascetâ. Patisiis, suprâ, apud Chamhoudry. 1652.

F I N I S.

ALANI MAGNI DE INSVLIS
Libri duo, contra Iudæos, & Paganos seu, Mahometanos.

AD LECTOREM.

Opuscula hæc, partem constituunt *Operis quadripartiti Mri. Alani de Insulis, de fide Catholica* hoc est, contra hæreticos siue Albigenfes, Waldenses, Iudæos, & Paganos, seu Mahometanos. Ex quibus, priora quidem duo opuscula (scilicet *contra Albigenfes & Waldenses*) iam à biennio, 1653. cum aliis pluribus ipsius Alani operibus, in lucem emisi, prout illa repererâ in antiquo M.S. codice Abbatiæ Parcensis, iuxta Louanium; posteriora verò hæc duo, quantumuis studiosè, per nominatissimas quasque Bibliothecas, longè latèque quæsita, tunc reperire nequiuim; At nuper (euulgatis iam pridem aliis operibus) in Archicænobii nostri Cisterciensis Bibliothecâ reperta, per Venerabilem loci illius Priorem (D. Franciscum du Chemin, S. Theol. Doctorem) mihi transmissa fuerunt, quæ operæ pretium iudicauim, hic nunc publicare, congruam fortè, occasione aliam haud facilè habiturus eadem publicandi. Certè, Authore suo digna sunt, nec sine fructu (Lector) ea euolues, Vale.

F. Carelus de Visch Prior Dunensis.

APPROBATIO ECCLESIASTICA CENSORIS.

Opuscula hæc partim contra Iudæos, qui obolitâ veteri lege, & Christianâ apertissimè promulgatâ, adhuc Christo Domino aduersantur; partim contra Paganos (in quibus, sensualem Mahometis Sectam intelligit) ab Alano magno de Insulis, Cisterciensis Ordinis Doctore Theologo conscripta sunt, & nuper in Cisterciensis Cænobii Bibliothecâ repertâ, & à R. do. Adm. Domino Carolo de Visch Priore Dunensi iam recensita, cum hæcenus edita non fuerint, reperianturque etiamnum non pauci per orbem Christianum, profani antiquæ illius & iam euacuatæ Egis Sectatores; Mahometicæ etiam perfidiæ illius quædam quasi in agro Dominico, aut circâ illum pullulantia, atque indies præualentia magis zizania, cum magno Christianæ pietatis fructu poterunt euulgari. Ita censéo, Brugis, pridè Kalendas Iunii, 1655.

Antonius Sanderus, Presbyter, S. Theol.
Licent. Librorum Censor.

Incipit

INCIPIT LIBER III. QVADRIPARTITÆ

M^{ri}. Alani de Insulis, contra Iudæos.

CAPVT I.

Rationes quibus Iudæi pluralitatem Personarum diuinarum impugnant.

Dicunt Iudæi vnum Deum esse, sed pluralitatem personarum esse negant. Nunc ad peruersam Iudæorum mendacitatem, quæ adhuc eum Afino expectat ad pedem montis, nec adhuc in Moyli faciem potest intueri, nostrum conuertamus sermonem; & primo, quid de Authore omnium sentiant, videamus. Dicunt enim eundem esse Deum, & vniuersorum creatorem, sed tres personas esse in Deitate, non credunt, nec quid sit esse personas in Trinitate attendere volunt. Vnitatem quidem essentia credunt, sed Personarum pluralitatem non concedunt. Hoc autem rationibus & autoritatibus sic probare conantur. Si vnus est Deus, sicut clamat Sacra Scriptura, quomodo asserit Christianus, tres res inter se distinctas, scilicet, Patrem & Filium, & Spiritum Sanctum, vnus esse Deitatis? quia si plures sunt, etiam plures Dij, & non vnus Deus esse videntur. Quomodo enim singularis natura vnus Personæ ab aliis distinctæ, esset natura alterius Personæ? Sic ita triplex Deus esse videtur, non vnus. Sed Dominus ad Israel per Moysen ait: (a) *Audi Israel, Dominus Deus noster, Dominus vnus est.*

Non ergo triplex, sicut Christiani dicunt hic, nugantes, Deus est Pater, Deus est Filius, Deus est Spiritus Sanctus. Alius item Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus, & interim negant tres Deos esse. Quæ est hæc monstruositas, vt in Trinitate sit Vnitas, & in Vnitate sit Trinitas? Quomodo vnus solus Deus est, si plura sint Deus? Qui hoc dicunt, Deos constituunt alienos, contra præceptum Domini qui ait: (b) *Non habebis Deos alienos.* Qui vnum quidem & solum esse Deum dicunt, & plures tamen esse asserunt. Si Deus voluisset vt Iudæi crederent tres personas esse vnum Deum, & Trinitatem esse in vnitate, eis explicuisset sicut cetera ad fidem pertinentia explicuit: quia, vt Christianus ait, sicut ad fidem pertinet vnitas, ita & Trinitas; sed de hac nec Patriarchæ, nec Prophetæ mentionem fecisse leguntur. Item, si Pater genuit Filium, necesse est igitur gignentem tempore præcessisse genitum, & aliquam particulam de substantiâ gignentis decisam fuisse. Item: Nulla pluralitas potest esse in Deo, vbi est summa & perfecta simplicitas. Item: Quod omnifatiè simplex est, nihil de se gignere potest.

¶ CAPVT

(a) Deut. 10. (b) Exodi 30. 23.

CAPVT II.

*Solutio prædictorum, & quod verè vnitas est in essen-
tia, & pluralitas in Personis.*

AD primam obiectionem sic respondemus: cū dicitur vnus, vel vnius naturæ Deus est, nulla triū Personarū excluditur, quia ipse sunt vnus Deus, & vnius naturæ, veluti dici potest de his vocibus adiectiuis, albus, alba, album; qui profert enim vnam, nullam aliarum vocum excludit, quia sunt vnum nomen: nam licet istæ voces plures sunt, non tamen sunt plura nomina, sed vnum, & vnius institutionis nomen. Similiter, tres personæ sunt vnus, & vnius essentiæ Deus. Quamuis enim in naturalibus verum sit, tot esse substantias vel naturas, quot sunt subsistentes personæ; tamen qui naturam creauit, naturæ subiectus non est: licet enim tres sint Personæ, vnius tamen sunt naturæ; quia si pluralitas esset naturarum, plura dicerentur esse rerum principia, quod abhorret fides catholica. Et quamuis Deus sit trinus, non tamen est triplex, nam triplex notat partium, vel naturarum pluralitatem: in Deo autem, tres Personæ non sunt quasi tres partes quæ Deum constituent; quia si hoc esset, Deus simplex non esset, & sic non esset suæ essentiæ principium; nam omne compositum est genitum. Non sunt ibi etiam plures naturæ, quia sic plures essent dij, vel vnus Deus triformis esset, quod Christiana abhorret Religio. Dicimus ergo, quod alius est Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus, non tamen alius Deus est Pater, alius Deus est Filius, alius Deus est Spiritus Sanctus, sicut hæc vox, albus, est alia quam hæc vox, alba, non tamen aliud nomen. Dicimus etiam: quod iuxta Fidem catholicam non est aliqua monstruositas, sed demonstrata veritas, hæc est, demonstrata ratione, & modo probabili. Dici-

mus quoque, vnitas est in Trinitate, & trinitas in vnitate, & tres esse vnum Deum, non tamen constituimus Deum alienum, cum illæ tres personæ sint vnus Deus, & vnius naturæ. Idè autem hoc mysterium Deus Iudæis in veterilege figuris velauit, sicut & alia ad Fidem pertinentia, vt secundum temporis accessum, Christianæ Religionis Fides haberet progressum, Nam ante legem Mosaicam sufficiebat alicui credere quod vnus esset Deus, idemque remunerator esset bonorum, & punitor malorum, ita tamen vt reuerentia viuendi responderet reuerentia Fidei. In veteri tamen testamento, seu tempore legis Mosaicæ, maiores quibus reuelatum erat, credebant Deum trinum & vnum; simplices verò, venerabantur ipsos maiores, credentes quod ipsi credebant, & in hac Fide saluabantur. Postquam verò Apostoli Trinitatis Fidem prædicauerunt, vbique omnes adulti & discreti tenentur credere Deum trinum & vnum.

Nec oportet, si Pater genuit Filium, quod ibi facta sit decisio: cum enim Pater omnifariam simplex sit, de se Filium non genuit per substantiæ decisionem, sed secundum naturæ integritatem, ita vt tota substantia Patris sit substantia Filij; quod autem Pater Filium genuerit, probabitur infra. In Trinitate verò secundum aliquid attenditur pluralitas, & secundum aliquid identitas; quia in Personis pluralitas, in naturâ & essentiâ, identitas.

Dicimus etiam, quod in naturalibus, nullum simplex ex se aliquid gignere potest; vnde nec anima animam, nec Spiritum Spiritum Spiritus: in diuinis autem, ratio longè alia pactum reformat, nec diuina generatio humana respondet: quia sicut natura Dei omnem superat naturam, sic Dei generatio superat humanam. Vnde Ilias: (a) *Generationem eius quis enarrabit?*

CA.

(a) Iſaia 55. v. 8. (b) 2. i. m. 10. (c)

CAPVT III.

Quibus authoritatibus, Philosophorum & Theologorum, & quibus rationibus, & similitudinibus locorum, ostenditur, quod tres sunt Personæ diuinae, & vna earum natura.

Quod autem tres sint personæ diuinae, & vna earum natura, authoritatibus & rationibus, & similitudinibus varijs potest ostendi. Nec solum authoritatibus Theologorum, verum etiam Philosophorum. In principio Geneleos, secundum Hebraicam veritatem, legitur, Heloym, vbi nos habemus, Deus; et alibi, eloah enim est singulare nomen huius nominis, Heloijm, sicut Deus, singulare huius nominis, dij, Ergo, vbi nos habemus; (a) *In principio creauit Deus calum & terram*, Hebraei habent, *In principio creauerunt dij, vel domini, calum & terram*. Sed quos vocat Moyses deos vel dominos, nisi tres Personas diuinas? Non Angelos, quia Angeli non creauerunt calum & terram, imo, creati sunt. Vnus autem Deus est qui creauit calum & terram. Cum ergo Moyses dixerit pluraliter, deos vel Dominos, illa pluralitas aut ad diuinam naturam refertur, aut ad Personam: sed non ad diuinam naturam, ergo ad personam; ergo tres insinuat personas diuinas, quæ sunt vnus Deus. Consequenter etiam introducit Deus loquens in hunc modum: (b) *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*. Cum ergo Deus hic introducat loquens, quæritur, ad quem, vel ad quos loquatur, cum dicit, *faciamus*. Ad Angelos videtur nullo modo loqui; non enim vna est imago vel similitudo Dei & Angelorum iuxta quam factus sit homo. Restat ergo vt Deus Pater loquatur ad Filium, & ad Spiritum Sanctum; vel sit communis vox

trium Personarum, iuxta quarum imaginem factus est homo. Vna autem est imago Patris & Filij, & Spiritus sancti, quia vna natura. Vbi etiam diabolus loquitur ad Euam, dicit: (c) *Eritis sicut Dij scientes bonum & malum*. Quid per Deos intelligit tibi diuina scriptura, nisi tres Personas diuinas? Angeli enim hoc nomine nõ intelliguntur. Vt enim dicit Scriptura, in hoc voluit Deo esse similis Eva, quod appetijt esse prædita diuina scientia. In Isaiâ etiam legitur, quod Angeli clamabant: (d) *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth*. Sed quid insinuat illa trina nominis repetitio, nisi Personarum Trinitatem? id est, Patrem & Filium, & Spiritum Sanctum: vt sit sensus, Sanctus Pater, Sanctus Filius, Sanctus Spiritus sanctus. Et vt insinuetur natura vnitas, sequitur in singulari numero: Dominus Deus Sabaoth. De Abraham legitur in Genesi, quod (e) *tres vidit, & vnum adorauit*. Per quod insinuat, quod in tribus qui apparuerunt, intellexit trinitatem: & quia vnum adorauit, intellexit in Trinitate Vnitatem; & ita intelligitur adorasse Deum trinum & vnum. De Filio etiam David ait: (f) *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis*. Si Dominus dixit Domino, alius fuit qui dixit, alius cui dixit: sed Deus Pater hæc dixit, ergo alius fuit cui dixit; sed eum David vocat dominum suum, ergo vel Deum vel Angelum; sed non Angelum; Angelo enim nõ dixit Deus, sede à dextris meis, sed potius pertinet hoc ad Filium, qui existens Deus, sedet à dextris Domini, id est, æqualis est Patri. Æquales enim sedere solent à dextris Principum. In alio psalmo legitur: (g) *Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te*. Exquisitè præsens conuenit præterito: nam præsens in se habet recentiam, & præteritum in se habet fluxum, & futurum in se habet expectationem. Vnde, nihil proprie fuisse dicimus, nisi quod esse desijt; nec in præsentii

(a) Gen. 1. v. 1. (b) Supra. v. 26. (c) Gen. 3. v. 5. (d) Isaiâ. 6. v. 3. (e) Gen. 18. (f) Psal. 109. (g) Psal. 2. v. 7.

aliquid esse, nisi quod recenter incipit: nec futurum esse, nisi quod nunquam fuit, nec est. Vt, paries fuit albus, & modo est niger, & cras erit flauus. Comparatione tamen illorum quod simul durat cum eo quod iam præterijt, & adhuc durat cum eo quod modo incipit, & duraturum cum eo quod non est, sed erit; dicimus ipsum fuisse, & esse, & futurum esse. Vt scilicet, fuit homo, & est, & erit. Noluit ego Author iste dicere, ego hodiè gigno te, ne coniungendo duas notas præsentis, innueret recentiam generationis. Nec dixit, olim genui te, ne dum duas notas præteritionis coniungeret, generationis fluxum innueret. Ideò dixit, *ego hodie gigni te, vt recentiam remoueat apponendo præteritum, & apponendo præsens remoueat fluxum.* (a) Nabuehodonosor etiam qui erat gentilis, dixit se in fornace vidisse quartum similem Filio Dei. Et Mercurius Philosophus in Eclepsia, ait: (b) *Deus æternus facit Deos æternos.* Quid per Deum intellexit, nisi Patrem? quid per Deos æternos, nisi Filium & Spiritum Sanctum? qui dicuntur dii, id est, diuinæ personæ, & verè æternæ. Fecit autem posuit, pro, genuit, dum lapsus sermone, ait, fecit Deos æternos. Idem Mercurius in libro qui inscribitur, *Logostileos*, id est, verbum perfectum, ait: (c) *Deus summus, secundum fecit Deum, & eum dilexit tanquam filium suum vnigenitum, vocauitque eum, Filium benedictionis æternæ.* O quam eleganter dixisset Hermes Mercurius, si pro, fecit, posuisset, genuit.

Iesus etiam Filius Sirach, qui inter Iudæos magnus reputatus est, in tuo libro, qui liber Sapientie inscribitur, Filium Dei in hunc modum introducit loquentem: (d) *Ego in altissimis habitauis, & thronus meus in Columna nubis.* Et alibi: (e) *Antequam quidquam faceret ab initio, eram cum eo sunctus, disponens.* Quis loquitur hic nisi Filius, qui

cum Patre ab æterno cuncta disposuit. Et alibi ait: (f) *Et ego parturiebar.* Quis fuit qui ante mundi initium parturiebatur, nisi Filius Dei, quem ab æterno genuit sine initio? De Spiritu Sancto mentionem fecit Liber Geneleos, vbi dicitur, (g) *Spiritus Dei ferebatur super aquas.* Et in psalmo. (h) *Flauit spiritus, & fluxerunt aqua.* Et in alio psalmo. (i) *Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Et in Isaia: (k) *Requiescet super eum Spiritus timoris Domini.*

CAPVT IV.

Idem Rationibus probatur.

Idem rationibus potest probari: quod legitur de numeris, ad numerata referendum est: quia quod dicitur de proprietatibus subiectorum, ad ipsa subiecta referendum est. Vnde, cum in Arithmetica dicatur, quod *sola vnitas indiuisibilis simplex, est origo omnis pluralitatis*, ad res subsistentes istud videtur referendum; sed in creaturis nullum existens subsistens inuenitur actu & natura simplex, & indiuisibile, quod non sit aliqua specie compositionis compositum; ergo in alio existente oportet nos inuenire illam ineffabilem simplicitatem; restat ergo & hanc esse in creatore, cum in creatura inueniri non possit. Quia sicut ab vnitate indiuisibili omnis procedit pluralitas quæ diuisibilis est, ita à creatore inuariabili omne procedit variabile, quia ipse manens stabilis dat cuncta moueri. Et sicut in vnitate & numero resultant creatoris & creaturæ imago, ita & Trinitatis similitudo: in proprietate enim vnitatis quodam modo resultat vestigium Trinitatis; quia vt apud Arithmeticum legitur, vnitas gignit seipsam. Inter vnitatem autem genitam & gignentem, quædam inuenitur æqualitas; in quo ergo subsistente hoc poterimus inuenire, nisi in Deo? Deus enim gignit

(a) Danielis, 3. v. 92. (b) Mercurius Philosophus. (c) Idem. (d) Ecclesiast. 14. v. 7. (e) Proverb. 8. (f) Ibi dem. v. 25. (g) Gen. 1. (h) Psal. 147. v. 18. (i) Psal. 50. v. 15. (k) Isaie 11.

gignit Deum, & non alium Deum à Deo gignente, imò, genuit illum qui est idem Deus cum gignente. & est ibi perfecta æqualitas gignentis & geniti, sine conuenientia, seu connexus, qui dicitur Spiritus Sanctus, in quo Pater & Filius conueniunt. Vnde & Philosophus ait: (a) *Monas gignit monadem, & in se suum reflexit ardorem.* Ergo aut in nullo subsistente inuenies quod de vnitae dicitur aut in vnitae & trinitate diuina reperitur. Præterea, sicut Deus ab æterno fuit sapiens, ita sapientia sua fuit ab æterno quæ ab ipso procedit, & ita Sapientia Patris à Patre nascitur, & sic est proles Patris: ergo Filius Patris. Notio enim illa qua Deus & se, & vniuersa nouit à se condita, alia ab ipso est, quia ex ipso & in ipso, quæ quia non est aliud in substantiâ ab eo ex quo est, Filius nominatur, eâ similitudine, quia sicut in naturali generatione Filius à Patre in Personâ alius est, substantiæ tamen eiusdem: ita Dei & ex ipso productæ notionis vna est existentia, & tamen alia persona. Quia, sicut diximus, eadem non potest esse ex se ipsa. Hoc tamen interest in dictâ similitudine quæ data est, quod in humanâ generatione Patris & Filij, vna est substantia specie, non singularitate, Dei verò & suæ notionis, singularitate vna est essentia.

Sic igitur quod in Theologicis Filius appellatur quia est ex Deo, non idem personaliter esse potest, in ipso autem est tantum vna deitas, ergo diuersorum personaliter est vna essentia, vel illa notio qua Deus nouit omnia, non est Deus de Deo. Deus autem notionem suam diligit. Quis autem est nexus & conuenientia Patris & Filij, nisi Spiritus Sanctus, qui ab utroque procedit? Nonne de huius processione dicit Psalmista, emitte spiritum tuum & creabuntur; quæ est enim illa Spiritus Sancti emissio nisi Spiritus Sancti à Deo processio?

Bibliothec. Ord. Cisterc.

(a) *Mercurius Trismegistus,*

CAPVT V.

Similitudinibus sic.

Similitudinibus idem probatur. Vestigium enim Trinitatis apparet in animâ, Mens humana meminit sui, diligit se, variè intelligit se. Hoc si cernimus, nondum quidem Domini Trinitatem, sed imaginem Dei cernimus. Hic enim quædam apparet Trinitas, memoriæ, intelligentiæ, & amoris. Hæc igitur tria potissimum tractemus, memoriâ, intelligentiam, voluntatem; hæc tria non sunt tres vitæ, sed vna vita, nec tres mentes, sed vna mens, vna essentia. Memoria verò dicitur ad aliquid, & intelligentia & voluntas, siue dilectio, similiter ad aliquid dicitur, vita verò ad seipsam, & mens, & essentia. Hæc igitur tria, eo sunt vnum, quo vna vita, vna mens, vna essentia, & quidquid aliud, ad seipsa singula dicuntur, & simul non pluraliter, sed singulariter dicuntur. Eo verò tria sunt, quo ad se inuicem referuntur, ista tria sunt in mente hominis, & sunt vna mens, nec tamen intelligentia est memoria, nec memoria voluntas, nec voluntas intelligentia, aut memoria.

Aliâ etiam similitudine idem probatur: sunt duæ candelæ sibi vnitæ, sibi similes, sibi æquales; si accendantur, vnâ habent lucem, nec maior, nec magis vnus lux quam alterius. Sed trium est lux vna & indiuidua, sicut in vna Trinitate sunt tres personæ, nec vna persona maior quam alia, nec vnus maior vel alia natura quàm alterius. Pater autem spiritualiter dicitur lux, Filius splendor, Spiritus Sanctus flamma. Idem Pater dicitur lux, quia lucet à seipso, non ab alio; & quia ab eo lucet lux illuminans, id est, Filius, & lux inflammans, id est, Spiritus Sanctus, Filius idem dicitur splendor, quia sicut splendor procedit à luce & splendore, ita Spiritus Sanctus

Ggg

Aut

ctus à Patre & Filio: & sicut flamma tria facit, vrit, splendescit, succendit; sic Spiritus sanctus vrit vitia, splendescit peccata, succendit gratiã, Similiter in Sole considerantur tria, Solis substantia, radius à Sole procedens, calor ab utroque que exiens. Ista tria in Sole considerantur, & sunt in vna Solis substantia, Sol ad nullum, radius de Sole nascitur, calor ab utroque progreditur: tam radius quam calor coævus est Soli. Tres ergo sunt, Sol, radius, calor, in vna tamen substantia sunt. Similiter, Pater & Filius, & Spiritus Sanctus, sunt in vna deitatis substantia, Pater à nullo, Filius à Patre, Spiritus Sanctus ab utroque Patre & Filio, Filius & Spiritus Sanctus coæterni Patri.

CAPVT VI.

Opinio Iudaorum, qui dicunt quod lex Mosaiica non est abolita, sed adhuc est obseruanda.

Intendunt etiam probare, legem Mosaicam non esse abolitam, sed adhuc esse obseruandam in hunc modum: si lex bona est, & à Deo data est, obseruanda est, nullum enim aliàs decretum obseruandum, si Dei mandatum non obseruandum. Quod si partem Christiani excipiunt, & aliam obseruandam esse dicunt; dent nobis consilium, quomodo illud effugiemus maledictum; (a) *Maledictus homo qui non permanserit in omnibus qua scripta sunt in lege.* Legislator nihil excipit, sed vniuersaliter omnia mandata obseruari præcipit; Christiani autem ad suum arbitrium, legis & mandatorum obseruantiam determinant.

CAPVT VII.

Determinatio Præmissorum.

Ad hæc, respondemus, legem esse bonã, & à Deo datam dicimus, ac idè, quid-

quid in e: scriptum est, diuino sensu intellectu, suis temporibus obseruatum & obseruandum esse sentimus; ea verò diuino intellectu intelligenda erant, quæ si ad litteram accipimus, multa sibi repugnantia videmus. Cum enim Moyses dicat, (a) *Vidit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona, quid est quod in lege quædam dicantur munda, quædam immunda? Ad litteram quidem non est immundum, quoniam cit valde bonum: nec solum ea prohibentur in lege, quæ sui naturâ nociuâ sunt homini ad vescendû, verû etiam quæ gustu iucunda, & æque salubria ad comedendum existunt. Aliquid ergo sacramenti hæc in se continent, quæ licet à Deo dicta sint, tamen à se inuicem ad litteram omnino dissident. In exordio autem, inter alia præcepta, de faciendo altari Dominus Moysi iubiit præcipit: (c) *Altare de terra facietis mihi; in sequentibus autem legitur sic: (d) Fecit itaque Moyses altare thymiamatis de lignis Setim. Et alibi: (a) Fundauit Bases aneas in introitu Tabernaculi.* Multum itaque aduersum videtur, vt aliud & aliter quam Dominus per Moysen iubet, ab ipso Moysè agatur. Aliter ergo quam littera sonat hoc accipi oportet.*

Item, ad litteram quomodo stare potest, quod Deus prohibet, (f) *ne homo arat in Boue & Asino?* Onus aliud quodcunque tibi placet Asino imponere, non vetat lex, & ponere iugum cum Asino, quasi non licet, cum ad pascua bouem cum Asino ducere licet, in pascuis simulesse, & compasci permittit lex, & arare simul prohibet, & interdicit. Si autor propterea hæc vetat, quia hoc animal immundum esse perhibetur, cur non etiam arare bouem cum equo vel alio animali immundo prohibetur in lege, hanc non solum in ijs quæ dicta sunt mandatis, sed etiam in pluribus alijs legalibus ceremonijs contrarietatem videmus, nisi ea competent

(a) Deut. 27. v. 26. (b) Gen. 1. v. 31. (c) Exodi. 20. (d) Exodi. 37. (e) Exodi. 26. & 27. (f) Deut. 22. v. 10.

venti sensu intellexerimus. Discreto itaque & diuino sensu hæc intelligenda sunt & discutenda. Si vero legem debito sensu accipimus, omnia legis mandata debita obseruatione obseruare poterimus; quædam ad litteram, & sine vilo figuratum velamine dicta esse accipiendo, quædam ad figuram, & profundo velamine obumbrata esse intelligendo; quædam ad tempus obseruari iussa sunt, quædam sine vlla temporum determinatione. Quæ enim alicuius Sacramenti prænunciatiua erant, & veritatis figuram faterentur, suo tempore, manifestatâ rei atque veritatis præsentia, oportuit vt eorum nõ remaneret prænunciatio & figura. Nam sicut ipso suo loquendi sensu vtimur verborum vicissitudinibus, dicendo, erit, quamdiu futurum est ipsum quod erit; prorsus omittentes in præsentia, & assumendo, est; cumque ipsum iam præterisse significantes, vtimur, fuit, sic in rebus prænunciatiuis alicuius Sacramenti, vbi præsens manifestatur Sacramentũ, eius iã superflue seruarietur figura, seu signum. Quæ alicuius ministerij significatiua non erant, sed seu fidei veritatem insinuant, seu charitatis ædificationem commendant, ea à Iudæis & Christianis, non ad tempus, sed in perpetuum seruanda sunt, eorumque transgressio nullatenus potest mala non esse.

CAPVT VIII.

Opinio Iudæorum, qui dicunt quod diuina sanctiones vt tunc, non sunt mutanda.

Item Iudæi sic opponunt: si Sermo Dei ad tempus seruandus est, eoque sermone annihilato, alius alio tempore obseruandus est, sicque per temporum vicissitudines diuinæ sanctiones mutantur, quo pacto ratum erit quod

dicitur, (a) *In æternum Domine permanet verbum tuum: Et illud, (b) Calum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt? (c) Quid autem interest, cur Deus hoc animal immundum iudicet, illud autem mundum? Hoc vt permittit, illo vt prohibeat? (d) Quis enim audiuit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit, vt illud agi permittat, illud fieri prohibeat? Iussis obsequendum est, & ei obsequi summa virtus est: prohibuit fieri, ergo non licet, ideoque si postea fiat, peccatum esse, ac dignum pœna debita puniendum: vt ergo seruemus litteram, figuras contemnamus; litteram, vt seruemus alterum. Quæ ratio ergo est damnare alterum? Seruemus ergo litteram, seruemus & litteræ figuram: maneat parus sensu nostro littera, maneat etiam & addatur spiritalis (si concessa sit nobis à Deo) mysticij latentis intelligentia. (e) *Abstineamus à porco, quia lex iubet, abstineamus & ab eo, si quid est quod per porcum significatur peccatum; non aremus in Boue & Asino, quia legislator prohibuit, & si aliqua intellexerimus per Asini & Bouis copulam, fas est vitare, imò peccatum est non vitare. Ita & de cæteris. Ita enim lex adimplenda esse censetur, & adimpletur.**

CAPVT IX.

Solutio Præmissorum.

AD hæc dicimus, quod sermo diuinus nullomodo annihilatur, diuinæ sanctiones non mutantur; (f) quia Christus non venit soluere legem, sed adimplere. Vndè ipse ait: (g) *Amen dico vobis, tota vnum, aut vnus apex non prateribit à lege, donec omnia fiant.* Non igitur vult eam soluere, sed adimplere. Lex prohibet homicidium, Christus iram & odium: lex prohibet adulterium carnis, Christus & ipsum appetitum cordis.

Ggg 2

Nobis

(a) *Psal. 118. v. 89.* (b) *Marci 13. v. 31.* (c) *Matth. 24.* (d) *Isaia 40. v. 13.* (e) *Leuitici 11. v. 7.* (f) *Matth. 5.* (g) *Ibidem. v. 18.*

Nobis lex prohibet uti carne porcina, & ea tunc abstinentia nobis necessaria erat, quoniam veritatis futura figura erat, & figura seruanda erat, donec adesset ipsa veritas; nunc autem nobis necessaria non est, quando ipsa veritas figuram iam præfens adest: quamuis abstinere liceat, & multi nostrorum abstinere non solum ab ea, sed ab omni carne, & vno & eodem Iudice se nostrum quique tuetur. (a) Moyses carnem suillam appellauit immundam, uti eam prohibet, & propterea dicitis, uti ea non licet: Moyses non alius, sed idem ipse carnem suillam dicit mundam & valde bonam, & eam ad vescendum sicut cetera scribit Deum fecisse bonam, & ideo dicimus quia, uti ea licet. Postquam enim denunciauit Deum fecisse omnia, & Pisces maris, & volucres cali, & cuncta animantia terræ, in quibus est anima viuens, non longè intra, subdidit: (b) *Vidit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona.* Quod valde bonum est, nulla ex parte malum est, quod vero nulla ex parte malum est, quomodo malum & immundum est? quidquid ergo in carne suilla est, non malum aut immundum, sed mundum & valde bonum est, atque uti licet. Quia vero per hoc animal voluptas & immunditia figuratur, immundum propter hoc animal esse iudicatur, & ea immunditia uti non licet. Si ergo mundum & immundum esse animal intelligitur, & eo uti, & non uti nobis permittitur. Eadem ratione licet & asino arare, & prohibetur ne aremus in Boue & asino. Qui ergo terram colit, aret in boue & asino, si melius non potest, quia Deus permittit, qui hæc omnia humanis vsibus creauit. Sed Vos qui vngulam findit & ruminat, ad excolendam terram omnino idoneus, Rectorem Ecclesiæ signat discretum, in his quæ agit sensum habentem, qui mandata Dei meditatur, ac

meditando apud se ruminat die ac nocte, non solum sibi vtilem, sed etiam alijs. Huic non est associandus alter moribus indiscretus, sensu Idiota, & litteris imperitus, quia non solum verbo est inuivilis, sed suo prauo exemplo alijs nociuus existit.

CAPVT X.

Quibus Auctoritatibus & rationibus probatur, quod Lex quantum ad litteram, mortua sit.

Quod aut vetus Lex in de consuetudine abierit, auctoritatibus & rationibus potest probari. Ait enim Dñs, per Prophetam, (c) *Consummabo Testamentum nouum super domum Iuda, & super domum Israel.* Quid vocauit nouum testamentum, nisi legem Euangelicam, qua superueniente, vetus dicitur cessare, quia simul seruari non potest utraque; adueniente enim veritate, dicitur umbra cessare. Item, Dauid ait in psal: (d) *Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem vrique, holocaustis non deleberis.* Et Isaias: (e) *Sacrificia vestra odit anima mea.* Item: (f) *Sacrificium & oblationem noluisti, aures autem perfecisti mihi.* Holocaustum & pro peccato non postulasti, &c. Et alibi: (g) *Non in sacrificijs tuis arguam te, holocausta, &c.* (h) *Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis, Hircos.* Videmus etiam apud Iudæos in magna parte cessare quæ ad legem pertinent: non enim est apud Iudæos Sacrificium, vel hostia, non Propheta, non Lex, non Sacerdos, non templum, non locus Sacrificij, & quid opus ire per singula? in maximâ parte abolita est Lex: videtur ergo quod Lex locum non habeat. In Serhale etiam loquitur Helyas, quod mundus duraturus est per sex millia annorum, & duo millia fuisse vanitatis, quod refertur ad tempus quod fuit ante legem Mosaicam, duo vero

(a) *Leuitici. 11.* (b) *Gen. 1. 31.* (c) *Baruch. 2. v. 35.* (d) *Psal. 50.* (e) *Isaia 1.* (f) *Psal. 39.* (g) *Psal. 49. 2. 8.* (h) *Ibid. v. 9.*

millia tegis Moſaicæ, ſequentia duo millia, Meſſiæ. Sed inaniſtimum eſt, pluſquam quatuor annorum millia tranſiſſe; ergo maniſtimum eſt legem tranſiſſe, & Meſſiam veniſſe.

CAPVT XI.

Quibus rationibus muniti Iudæi, probant Meſſiam non veniſſe.

PROBANT etiam Iudæi Meſſiam non veniſſe, in hunc modum: ait Iſaias: (a) *Erit in nouiſſimis diebus mons domus Domini præparatus in vertice montium, & fluent ad eum omnes gentes, venite & aſcendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob.* Si autem iam Chriſtus venit, ubi in toto Orbe retiarum niſi apud gentem pauperulam Iudæorum, dicitur, aſcendamus ad montem Dei Iacob? Alij enim dicunt, eamus ad domum Petri, alij ad domum Pauli, alij etiam, ad domum Martini, ſed nullo modo ad domum Dei Iacob. Audiant adhuc Chriſtiani de Aduentu Chriſti ſequentia: (b) *Et conſtabunt gladios ſuos in vomeres, & lanceas ſuas in falces; non leuabit gens contra gentem gladium, nec exercebuntur vltra ad prælium.* Nunquid Ordo Militariſiam conſtat gladios ſuos in vomeres, & lanceas ſuas in falces? vix Fabri ſufficiunt, vix ferrum ſufficit armis militariſibus fabricandis. Vbi terrarum inueniri poteſt, non leuabit gens contra gentem gladium? gens contra gentem effuſis viribus præhatur, regnum aduerſus regnum excitatur, ab ineunte ipſa puerilitate quiſque ad prælium exercetur. Conſtat ergo, quod Chriſtiani aliter longè de Chriſto & de aduentu eius quam verum ſit, credant.

CAPVT XII.

Solutio Chriſtianorum.

AD hæc reſpondentes, dicimus, quod iam venerunt illi dies nouiſſimi, in quibus præparatus eſt: *Mons Domini in vertice montium.* Mons ille, Chriſtus eſt, in quem iam vniuerſe fines terræ credunt, iam adorant in conſpectu eius vniuerſæ familiæ gentium, & vna concordia voce dicunt, (c) *Eamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob,* id eſt, ad domum Dei quem coluit Iacob, quem coluit Aaron, ideo oſtenditur vnum Deum eſſe & eorum qui ante legem fuerunt Fideſium, & eorum qui ſub lege extiterunt, & eorum qui nunc exiſtunt credentium in Deum. Quod autem arguunt nos ſuper hoc quod dicimus, eamus ad domum Petri, ad domum Pauli, ad domum Martini; nullus qui ſanè ſapit, hoc ita dictum intelligit: nullam quippè domum Petro vel Paulo facimus, ſed in honore atque memoria Petri ſeu Pauli, eam Deo dedicamus, nec vlli Pontifici dicere fas eſt in conſecratione eccleſiarum, tibi Petro vel Paulo hanc domum conſecramus, ſed potius dicitur Deo conſecrari. Et quamuis vniuerſæ eccleſiæ Deo conſecrentur, tamen vna eſt domus Dei, vna Dei Eccleſia, quæ eſt, omnium fidelium Conuentus.

Ad hanc domum Dei accedit, qui de vnitatē Eccleſiæ eſt; in hac domo Dei adoratur mons montium, & Chriſtus, Sanctus Sanctorum. Hic peccata remittuntur; non ſolum homicidium prohibetur, verum etiam ira & odium tollitur; uti gladio & lancea non permittitur, quia qui renunciat iræ & odio, fas illi eſt ut renunciet lanceæ & gladio: multo quippe facilius eſt conſtare gladium ſuum in vomerem, & lanceam ſuam in falcem, quam timore cordis ſubmiſſo,

Ggg 3.

humilem

(a) Iſaia 2. v. 2. & 3. (b) Ibidem. v. 4. (c) Supra.

humilem fieri ex superbo, seruum ex libero, abnegare uxorem, domum, filios, agros, arma, equos, & omnia quæ possidet, ad hæc, vt seipsum abneget. In hac domo Dei adimpletur quod per Iaiam dicitur: vitulus, Leo, ouis, simul morabuntur, & puer paruulus minabit eos. Paruulus Leonem & Ursum minat cum agno cum in domo Dei Pastor, id est Prælatas, Nobili & ignobili, potenti & impotenti, forti & infirmo imperat, puer non sensu, sed malitia paruulus.

Quod autem Christus iam venit, varijs auctoritatibus probatur: ait Iacob: (a) *Non auferetur Sceptum de Iudâ, nec dux de femore eius, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.*

Sensus est, quod Reges vel duces Iscaelitici populi de tribu Iudæ descendentes, duraturi erunt, vsque ad aduentum Christi, qui est expectatio gentium. Regis fuerunt in Israel de tribu Iudæ, a Dauid vsque ad Iosiam, postea duces, vsque ad Natiuitatem: sed tempore Natiuitatis Christi, regnauit alienigena, Herodes, nec postea ducem vel Regem habuerunt Iudæi de tribu Iudæ: ergo Messias venit.

Idem manifestè ostenditur ex verbis Danielis; in 1.º enim capitulo vbi introducitur Gabriel loquens ad Daniëlem in hunc modum, (b) *Septuaginta Hebdomades abbreviata sunt super populum tuum, & super urbem tuam sanctam, vt consummetur prauaricatio, & sciem accipiat peccatum, & deleatur iniquitas, & ad iucatur iustitia sempiterna, & impleatur visio, & Prophetia, & vngatur Sanctus Sanctorum, scito, & aduerte ab exitu sermonis, vt iterum ædificetur Hierusalem vsque ad Christum ducem, (c) Hebdomades septem, & Hebdomades sexaginta duæ erunt. His verbis, Christi incarnationem designat Angelus, qui legem & Prophetas impleuit, peccata tulit, & iustitiam adduxit, & vinctus est oleo lætitiæ, (d) præconfortibus suis, & propo-*

nit Hebdomadas non dierum, sed annorum, vt septem anni sint hebdomada vna; abbreviata vero dicit, vt intelligamus annos Lunares, qui breuiiores sunt Solaribus, vndecima diebus. Septuaginta ergo hebdomadæ annorum Solarium, faciunt annos quadringentos septuaginta quinque. Et vero, ab exitu Sermonis vt reædificetur Hierusalem, vsque ad Christum ducem, fluxerunt anni Lunares quadringenti nonaginta; numerantur autem, à vigesimo anni Artaxerxis, in quo Nehemias Pincerna eius impetrauit ab eo, vt restituerentur muri Hierusalem, & restituit eos in multa angustia. Ab illa inquam licentia à Rege accepta, & vsque ad Christi passionem, fluxerunt anni Lunares quadringenti nonaginta; & hæc summa annorum computatur, secundum annos Regum qui descenderunt, vsque ad octauum decimum Tiberij Cæsaris, & statim desolatio. Intercidit Daniel modicum de ædificatione facta per Nehemiam, dicens, & rursum ædificabitur platea, & muri in angustia temporum, de septuaginta Hebdomadis superauit Daniel vltimam dicens: confirmabit autem pactum hebdomada vna; quod intelligendum est, de tribus annis & dimidio quibus prædicauit Christus, & quod Patribus promiserat confirmauit. Nam iam tres anni & dimidium vnus hebdomadis nouissimè præterierant, quando baptizatus est Dominus, & in dimidio eiuldem hebdomadis residuo, circa finem, deficiet hostia & sacrificium, id est, veniente veritate cessabunt vmbrae, & in templo erit abominatio desolationis; id est, abominanda & desolanda erunt sacrificia post mortem Christi, & vsque ad finem mundi durabit hæc desolatio. Suprà posuit Daniel tempus mortis Christi, dicens, & post Hebdomades septuaginta duas (subaudi, & septimam & nouissimam, quam in duas partes diuisimus) occidetur Christus, & non

(a) Gen. 49. v. 10. (b) Danielis 9. v. 24. (c) v. 27. (d) Exponitur locus Danielis.

non erit populus qui eum negaturus est. Dixerunt enim, non habemus Regem, nisi Cæsarem. Et alibi, hunc nescimus vnde sit. Quod vero sequitur, & ciuitatem & sanctuarium Dei dissipabit populus, ad septuaginta hebdomades non pertinet, sed Propheta de tempore Aduentus & mortis Christi prophetauit, quid venturum erat Populo qui noluit eum recipere dicens: & dissipabit ciuitatem & sanctuarium populus Romanus cum duce suo venturo, & finis erit vastitas, & post finem belli, statuta à Deo in æternum desolatio. Ex his, manifestum est Christum iam venisse.

Quarto etiam à Iudæis, pro quo peccato in tantâ miserâ sint constituti, & in tam diuturnâ captiuitate detenti? Antiquitas enim captiuitas eorum vel per septuaginta annos, vel Paulo amplius legitur prolongata fuisse, peccatis eorum exigentibus; sed penitentiâ ducti, à captiuitate liberabantur: At, post passionem Christi, in captiuitate continuè detenti sunt, iam per mille annos & amplius; sed pro quibus peccatis tam diuturnâ captiuitate detinentur, cum non transgrediantur modò legales obseruantias, sicut olim transgrediebantur, nec leguntur vnquam melius legem obseruasse, quam modò obseruant. Restat, quod pro peccato quod commiserunt in Christum, modo puniantur.

CAPVT XIII.

Quibus auctoritatibus probans Iudæi Christum non fore Deum.

Probant etiam Iudæi, Christum non fore Deum, auctoritatibus, sic: (a) *Non assumes nomen Dei tui in vanum.* In vanum nomen Dei assumit, qui homini nomen & cultum diuinitatis attribuit; nam si (b) *vanitas est omnis homo,* qui hominem Deum credit, & Deum appellat, homi-

ni nomen cultumque diuinitatis attribuit. Item, in lege scriptum est, (c) *Qui fecerit se Deum occidatur.* Nullus ergo homo est Deus. Præterea, si (d) *nulla est apud Deum transmutatio, nec vicissitudo obumbratio,* quomodo penes eum potest fieri tanta rerum alteratio, vñ Deus homo fiat, Creator creatura, & incorruptibilis credatur esse factus corruptela? Quomodo accipitur, (e) *In principio Domine, terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli; ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes sicut vestimentum veterascent; tu autem idem ipse es, & anni tui non deficiunt.* Quomodo idē Deus ipse est, si alteratus, homo potest fieri? Si Deus est immensus, quomodo parua humanorum diuisione membrorum potuit dimensus circumscribi? Si Deus est immensus, & incircumscriptus, quo argumentationis genere dicitur, quia dimensione corporeâ circumscriptus, totus sub angusto vno Matris utero potuit comprehensus teneri? Adhuc, si Deus est quo nihil maius vel sufficientius cogitari potest, quare necessitate coactus, humana calamitatis particeps, tantorum factus est confors malorum? Denique, si Deus factus homo, quomodo stabit quod ipse locutus est ad Moysen, non videbit homo & viuet? Multum repugnare videtur, vt Deus homo factus sit, & ab homine, vel ipsa matre sua videri non possit. Absit enim vt aliquid phantasticum circa Deum fuisse credatur.

CAPVT XIV.

Solutio Christianorum:

Ad hæc dicimus, quod necessitas maxima fecit vt Deus homo fieret, & per humanitatis suæ mysterium nos redimeret: Rationabile enim fuit, vt sicut per peccatum hominis genus humanum perierat, ita per hominem reduceretur.

(a) Exodi 20. 7. (b) Psal. 38. 7. 6. (c) Deut. 13. (d) Iacobi 1. (e) Psal. 101.

ceretur ad vitam, Sed purus homo humanum genus redimere non poterat, vt supra dictum est, quia hominis non est opus bonum, sed Dei: bonum enim quod fit in homine, à Deo est, nõ ab homine. Ad hoc ergo vt bonum ageret ex se, oportuit eum esse diuinæ naturæ; ex hoc ergo quod Deus homo fuit, bonum opus facere potuit, & non solum actione, sed etiam autoritate, quo genus humanum potuit redimere. Homo igitur factus est, non id desinens esse quod erat, sed assumens quod non erat, non conuersione diuinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum, dicimus hominem factum. Et sicut anima rationalis & caro propter vnitatem personæ, vnus est homo, quamuis alterius naturæ sit anima, alterius caro: nec anima conuertitur in carnem, nec caro in animam, sed manente vtraque naturâ, personæ conseruatur vnitas. Ita Deus & homo per vnitatem Personæ, vnus est Christus, quamuis Deus nec in hominem conuersus fuerit; nec homo in Deum, sed diuisa sit hominis & Dei natura, indiuisa Dei & hominis persona, conseruetur & adoretur vnitas: neque enim omnia quæ ab aliquo modo fiunt aliud quam erant, desinunt id esse quod erant. In accidentium enim quorundam alteratione, cum homo niger fit albus, seu albus niger, superueniente altero, perit omnino alterum; & cum sit ex inermi factus armatus, vel ex nudo indutus, seu ex induto nudus, nihil prorsus in se sic alteratus homo vel accipit vel amittit. Suscipit ergo Deus hominem in vnitatem Personæ, ingenua bonitate sua, non nostra, ex multa necessitate, non sua, sed nostra. Ergo Deus immutabilis secundum quod Deus, mutabilis secundum quod homo; in circumscriptione in diuinitate,

circumscriptione in humanitate, inuisibilis secundum diuinitatem, visibilis secundum humanitatem. Et sic non assumitur nomen Dei in vanum, quia Christus non tantum est homo, sed Deus, cui nomen cultusque diuinitatis adscribitur. Nec est recens vel recentior Deus, quia æternus Deus, & ab æterno Deus, nec ipse fecit seipsum Deum, quia substantialiter est Deus. Ille enim facit se Deum, qui fingit se esse Deum, cum non sit. Nec est Deus alienus, qui verè est Deus; dii verò gentium alieni dii dicuntur, quia falso dii nuncupantur.

CAPVT XV.

Quibus Autoritatibus probatur Christum esse Deum.

Christum autem esse Deum, multæ probant autoritates. Ait enim Hieremias: (a) *Hic est Deus noster, & non estimabitur alius ante eum: hic aduenit omnem viam disciplina, & dedit illam Iacob puero suo, & Israel dilecto suo; in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est.* (b) Item Michæas ait: *Et tu Bethleem Ephratha nequaquam minima es in millibus Iuda; ex te enim egredietur dux qui regat populum meum Israel, & egressus eius ab initio, à diebus æternitatis.* De eodem ait Isaias: (c) *Prepara te Israel in occursum Domini Dei tui.* Et alibi de eodem ait: (d) *Et vocabitur nomen eius, admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri sæculi, Princeps pacis.* Et alibi: (e) *Propter scelus quidem populi mei percussit eum, non propter suum, ac si dicat Pater: Permissi quidem Christum pati, nõ propter peccatum suum, sed propter populi dilectum.* Quia vt idem Isaias testatur, (f) *ipse peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius.* Si ergo verum est quod B. Iob testatur, (g) *Non est homo qui non peccet,*

(a) Baruch 3. v. 36. 37. 38. (b) Mich. 5. 2. (c) Amos 4. v. 12. (d) Isaias. 9. v. 6. (e) Idem 53. 8. (f) Ibidem. v. 9. 1. Petri. 2. 22. (g) Iob. 14. v. 4. secundum versionem LXX. vid. Cyprianum, 1. contra Iudæos, & S. Leonem, Serm. 1. de natiuitate.

finuat autoritas, & multiplex etiam ratio. In Ezechiele legitur: (a) *Et dixit Dominus ad me, porta hac clausa erit, & non aperietur, & vir non intrabit per eam, quoniam Dominus solus ingressus est per eam, & erit clausa Principi, Princeps ipse sedebit in ea, ut comedat panem coram Domino, per viam vestibuli porta ingreditur, & per viam eius egreditur.* Hoc, ad litteram nemo potest explere; nam Dominus Deus qui per Prophetam loquitur, ait: (b) *Calum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum.* Et alibi: (c) *Calum & terram ego implebo.* Si inquam Dominus Deus Israel totus ubique est, vnde ingressus est per portam illam, & quo ingressus est, si Deus incircumscribitus? Quomodo eum in portâ sedere ad litteram accipi oportet? Quomodo clausa erit Principi, si Princeps ipse Dominus Deus Israel ingressus est per eam, & sedebit in eâ: ut comedat panem coram Domino, quem panem, vel cuiusmodi panem? vnde factum est, vel vnde delatum est? Comedet Dominus Deus Israel, & coram Domino, quis est alius ipse Dominus, ut comedat coram eo panem Dominus Deus Israel? Quia ergo ad litteram hæc accipi non possunt, per portam, aliud intelligi oportet, ut omnia considerentur, & considerata fieri posse videantur. Dominus ergo Deus Israel ingressus est per portam illam, ad nos egressus exiit, quia Deus homo factus in utero Virginis ex carne Virginis (non aliter ab originali peccato foret immunis) sicut in psalmo dicitur, tanquam Sponsus procedens de thalamo suo, ad nos homo exiit, atque Hieremia testante, in tertis visus est, & cum hominibus conuersatus est. Porta hæc erit clausa, quia viro clausa erit, nec vir transibit per eam; clausa Principi seruabitur, ut per eam ingrediat, quia Dominus Deus Israel ingressus est per eam: neque enim antè conceptionem & par-

tum mater eius viro cognita fuit, quoniam clausa porta erit, & vir non transibit per eam; neque post conceptionem & partum Christi, mater eius viro cognita fuit, quoniam clausa erit, & clausa seruabitur Principi; quoniam & totum hoc Dominicæ incarnationis mysterium sola virtute diuina sine humano contagio peractum est. (d) *Quod dicit Isaias, Rorate cali desuper, & nubes pluant iustum,* Rorate, inquit, & nube celesti, hoc est, sola creatione, & operatione Dei, sicut paulò post subdit: *Ego Dominus creauis eum.* Aperta est terra, id est uterus Virginis, & protulit Saluatorem. Princeps ipse sedebit in ea, quoniam in ea quoque humanitate quam Christus pro nobis assumpsit, omnia sibi subdita accepit. Item Isaias ait: (e) *Generationem eius quis enarrabit?* Si eâ lege nascendi natus est Christus, qua alius homo, cur generatio dicitur inenarrabilis? Per hoc ergo quod inenarrabilis dicitur, aliûs modus nascendi in Christo fuisse intelligitur, secundum quem ipse conceptus est sine virili semine, Spiritus sancti operatione; & sic, mater Christo virgo permanens, Christum concepit. Item, si Christus conceptus est de virili semine, & seminibus Patris & matris conceptus est, in pruritu libidinis conceptus est, & sic in peccato natus: quia omnis in concupiscentiâ natus, peccato est obnoxius. Vnde Dauid loquens in personâ humani generis, ait: (f) *Ecco enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Et in lege præceptum fuit, ut octaua die puer circumcideretur, ut ab originali peccato liberaretur. vnde scriptum in lege: (g) *Homo qui octaua die circumcisus non fuerit, peribit de populo suo,* (h) subaudi, æternaliter. Et alia autoritas dicit, quod infans unius diei non est sine peccato. (i) Sed, si Christus sicut quilibet alius in iniquitatibus conceptus esset,

& in

(a) Ezechielis 44. supra. (b) Isaias 66. 1. (c) Ieremia 23. v. 24. (d) Isaias 45. supra. Isaias 53. (e) Psal. 50. (f) Exodi 48. (g) Leuit. 12. (h) Iob, 14. v. 4. secundum LXX. Interpretes.

& in peccatis mater eum peperisset, quid ab alio differret? quomodo liber inter mortuos existeret solus? quomodo generatio eius inenarrabilis diceretur? Sed generationem eius idè obstupuit, & inenarrabilem dixit Isaias, quia neque in iniquitate mater eum concepit, neque in peccatis peperit; & idè inter mortuos liber solus extitit: ergò, quia sine peccato conceptus est, sine virili semine conceptus est, & sic mater eius eum sine peccato concepit; ergò cum virum in concipiendo non cognouit, in concipiendo, virgo permansit. Et idè quia Christus fuit sine peccato; hominem potuit liberare à peccato. Et quia omnis homo obnoxius erat peccato originali & pro præuaricatione primi parentis alto Dei decreto, post mortem, anima descendebat ad inferos; oportu- num erat vt per Christum ab inferis liberaretur genus humanum, & per Christum in cælum reuerteretur.

CAPVT XIX.

Quibus auctoritatibus probatur quod omnes ante Christi aduentum ad inferos descendebant, & quod necessarium fuit ad reducendum genus humanum, vt Deus hominem assumeret, & sibi mortem subijceret.

Quod autem omnes animæ ante Christi aduentum, ad infernum descendebant, multiplex probat auctoritas. Ait Iacob: (a) *Descendam ad inferos lugens Filium meum.* Et alibi ad Filios suos ait: (b) *Deducetis canos meos cum dolore ad inferos.* Vndè B. Iob, cui (domino teste) (c) *Non erat vir similis in terra: infernus domus mea est, & in tenebris straus lectulum meum.* (d) Tamen, liberationis spe erectus, paulo post addidit: (e) *Scio*

quod Redemptor meus viuit, & in nouissimo de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo Deum Saluatorem meum. Qui Redemptorem testatur, vendatum siue captiuatum sese, & redemptum esse non inficiatur. audi & Beatum Dauid: (f) *Deus redimet animam meam de manu inferi, cum acceperit me, & acceptam ab inferno animam, & redimendam dicit ab inferno.* Vndè & alibi exultans dicit: (g) *Domine eduxisti ab inferno animam meam, saluasti me à descendens in lacum.* Cui dicit, eduxisti, sanasti me, nisi ei de quo in alio psalmo dicit, (h) *Iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi?* & quoniam solus super occasum ascendere noluit, audi quid subditur: (i) *Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem, & didisti dona hominibus.* Ezechias quoque moriturus ait: [k] *Ego dixi, in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi.* Et postea subdit: [l] *tu autem eruisi animam meam vt non periret.* Hæc inquam, spes iustorum erat tunc morientium. Nemo ergo in cælum ascendebat, sed omnes qui tunc moriebantur descendebant ad infernum. Ne ergo homo in æternum periret, restitui hominem oportebat; restitui autem non poterat, nisi Deus hominem assumeret, necessitatem nostram subiret, contra aduersarium caudidicus noster existeret, & nostræ actionis negotium agens in suadendo, iustæ rationis iudicio aduersarium excutiens, causam nostram finiret. Restituendus itaque Deo erat homo, ac per hominem, qui Deo semetipsum abstulerat. Quis autem de communi massa restitueret, vix enim sibi iustitia cuiusque sufficit, quanto magis & proximo? non est immunis à peccato infans cuius vita est vnus diei super terrâ. Quod si nouus, vel aliundè natus homo, seu Angelus factus homo, hominem liberaret, non sic ad pristinum ingenitæ dignitatis statum restitui posset,

Hhh 2

(a) Gen. 37. v. 35. (b) Gen. 42. & 44. (c) Iob. 2. v. 3. (d) Iob. 17. v. 13. (e) Iob. 19. v. 25. (f) Psal. 48. (g) Psal. 9. v. 24. (h) Psal. 97. v. 5. (i) Ibidem. v. 19. (k) Isaias 38. 10. (l) Ibidem, v. 17.

posset, cum Angelis homo par creatus esset, non natura, sed rationis, & concessa libertatis gratiâ; ergo quia soli Deo creatori obnoxius erat, ad eundem libertatis statum, seu per hominem seu per Angelum restitui non valebat. A quo enim quis à seruitute redimitur, ei ad seruiendū obnoxius esse iudicatur. Quia ergo per alium plena hominis restitutio fieri non valebat, necesse fuit vt creator creaturæ subueniret, creaturam creator subiret, vt per ipsum creatorem homo restitutus, soli creatori ad seruiendum obnoxius esset, & hostis iurisdictionem supra humanum genus amitteret. Nihil ergo in Christo suum hostis inuenerat, qui neque in iniquitatibus conceptus erat, neque in peccatis parus fuerat, neque vllam prorsus peccati maculam viuendo contraxerat. Quia ergo præsumptio fuit iniusta, cum mors inuasit eum in quo nihil reperit, & in quo nihil omninò iuris habebat, iure amisit eam iurisdictionem, quam peccato primi Parentis, in hominem primum, eiusque posteritatem obtinuerat. Mors itaque Christi, peccati originalis apud Patrem hostia & propitiatio fuit. Primo, quod humani generis plena & integra restitutio extitit, reueratus est in eius obitu paradysi aditus, remotus est ille gladius versatilis & flammeus, cum in crucis patibulo moriens, & affixus, ait ad Latronem: (a) *Hodie mecum eris in paradiso*. Tunc quoque adimpletum est, quod dictum est in Oseâ: (b) *O mors ero mors tua, morsus tuus ero inferne*. Igitur illius restitutionis nostræ Sacramentum in Prophetis habebamus promissum, aliquando per rerum figuras, aliquando per verborum enigmata; aliquando euidenti & aperta promissione. Primis illis temporibus loquens Deus ad Abraham de hoc Sacramento, ait: (c) *In semine tuo benedicentur omnes gentes terra*. Quando nimi-

rum vniuersum genus humanum sub maledictione primi Parentis oppressum, per eum ab illo maledicto absoluitur, & benedictioni atque gratiæ priori restituitur: nam in Isaac gens benedicta non est vlla, nulla gens ditioni eius subiecta fuisse legitur. In Dauid vero & Salomone, qui Regibus terræ illius fortiores & potentiores extiterunt, quomodo gentes benedicentur, cum omnes circumquaque, præter Iudaicam, eis aduersæ, & contra eos semper dimicantes fuere? De successoribus eorum Regno fugatis, captiuatis, exhereditatis, frustra mentio vlla haberetur. In Christo iam restat vt hæc intelligantur, & intellecta omnibus modis adimpleantur. Alibi etiam dicitur *Authoritas: Qui cœuxisti vinclos de laeu in quo non erat aqua.*

CAPVT XX.

Quibus aut horitacibus probatur, quod Christus passus sit ad nos liberandum, & peccata nostra delendum.

QUOD autem Christus passus sit ad nos liberandum, & peccata nostra delendum, multæ asserunt authoritates. Legitur enim in psalmo: (d) *Dominus regnauit à ligno*. Hoc lignum vocatur crux dominica, per quam Christus in nobis regnauit per gratiam. Itaias etiam ait: (e) *Et ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra siccanti, & non est ei neque decor, vnde nec repus auimus eum: verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit, ipse enim vulneratus est propter delicta nostra, attritus est propter scelera nostra, disciplina pacis nostra super eum, liuore eius sanati sumus omnes, nosque oues errauimus, vnusquisque nostrum in viam suam declinauit, & Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum, oblatu est quia ipse voluit, & non aperuit os suum.* De angustia & de iudicio sublatu

(a) *Lucæ 23. v. 43.* (b) *Oseâ, 13. v. 14.* (c) *Gen. 26. v. 4.* (d) *Psal. 95. v. 10 secundum LXX. Interpretatus*
(e) *Isaia 53. à versu 2. vsque ad 11.*

tus est. generationem eius quis enarrabit? propterea dabit impius pro sepultura, & diuites pro morte sua, eo quod iniquitatem non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, & voluntas eius in manu Domini dirigetur. Hoc totum ad Christum refertur. Ascēdebat Christus tanquam virgultum, quando proficiebat aetate & sapientiā apud Deum & homines. Verē languores nostros ipse tulit, id est, abstulit; & dolores nostros ipse porrauit, id est, asportauit. Ipse enim vulneratus est propter delicta nostra, attritus est propter scelera nostra. Et quoniam vniuersā hęc propriā voluntate non coactus pertulit, idcirco adiecit: oblatuſ est quia ipse voluit, & non aperuit os suum. Hoc idem assumpta hominis esse videtur, cetera quę sequuntur, hominem excedunt, & solius Dei sunt: de angustia & de iudicio sublatus est, quia mortuus, ab ipsa morte detineri non potuit, cuius generatio est inenarrabilis. Quomodo enim Deus consubstantialē Filium ex se signat ante tempora, & semper, quis enarrabit? quomodo prædestinatis temporibus ex matre sine virili semine homo creatus sit, & eum Deus assumpserit in vnitāte Personę, quis enarrabit? Propter scelus quidem non suum, sed populi mei, percussus est. Quid enim sceleris admisit, qui peccatum non fecit? nec inuentus est dolus in ore eius? Et in psalmo legitur: [a] *Toderunt manus meas & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea.*

CAPVT XXI.

Quibus auctoritatibus probatur, quod Christus verē resurrexit à mortuis, & ad cælum ascendit.

DE Resurrectione etiam Christi multa à Sacerdō Scripturā habemus testimonia. Ait

(a) Psal. 21. v. 17. (b) Osee 6. (c) Psal. 56. & Psal. 107. (d) Psal. 111. (e) Psal. 67. (f) Psal. 118. v. 7. (g) Isaiā 53. (h) Psal. 23. 8.

Oseeas: [b] *Duobus diebus viuificabit nos, & post duos dies suscitabit nos.* Quod apertius testimonium de passione & morte Christi, & resurrectione? Item in psalmo introducitur Filius loquens ad carnem suam; [c] *Exurge gloria mea, exurge psalterium & cythara, &c.* [d] *Gloriam suam vocat Christus humanam naturam suam, in quā glorificatus est, in quā gloriosa egit. Eandem vocat Psalterium, quantum ad carnis glorificationem, & ascensionem, quia psalterium resonat à superiori. Eandem vocat cytharam, propter passiones quas humana Christi natura sustinuit, quia cythara resonat ab interiori. Et in psalmo ait Christus; [e] Quoniam non dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Et alibi: *Et resurrexit caro mea.* De eius Ascensione legitur: (f) *Ascendit in altum, captiuam duxit captiuitatem.* Hic insinuat, quod Christus ascendit in cælum, & duxit secum animas Sanctorum, quę prius captiuatę tenebantur in inferno. De eadem Christi ascensione alibi legitur: (g) *A summo cælo egressio eius, & occurſus eius vsque ad summum eius.* Et in dialogo Isaie, vbi introducuntur Angeli admirantes Christi Ascensionem: (h) *Quis est iste qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra?* Et in psalmo: *Quis est iste Rex gloria? Dominus fortis & potens, Dominus potens in praelio.* Hęc contra Iudæorum errores dicta sufficiant.

Explicat Liber Tertius
contra Iudæos.

Hhh 3

INCI-

INCIPIIT LIBER IV.

Contra Paganos, seu, Mahometanos.

CAPVT I.

*Quibus Authoritatibus & rationibus dicunt Pagani,
seu Mahometani, Christum conceptum fuisse
de Flatu Dei communi.*

NVNC contra Mahometi, discipulos stili
vestigium vertamus. Cuius Mahometi
monstruosa vita, monstruosior Secta, mon-
struosissimus finis, in gestis eius manifestè repe-
ritur: qui maligno spiritu inspiratus, Sectam
abominabilem inuenit, carnalibus voluptati-
bus consonam; & idèd, multi carnales eius se-
cta illecti, & per errorum varia principia deie-
cti, miserabiliter perierunt, & pereunt; quos
communi, vulgo, vocabulo, Saracenos vel Pa-
ganos nuncupant; qui cum Christianis in hoc
consonant, quod vnum Deum, vniuersorum
creatorem affirmant; in hoc tamen cum Iudæis
conueniunt, quod in diuina vnitatem trinitatem
abnegant. Ad quos confutandos, quæ contra
Iudæos de vnitatem & trinitatem diximus, dicta
sufficiant. Illi non in omnibus Moisaicæ legi
concordant, sed ad suum natum, ab vtraque
quædam excipiunt, quæ obseruanda esse asse-
runt; non ratione ducti, sed voluntate tracti. Il-
li asserunt Christum natum de Virgine, & Ma-
riam Virginem permansisse, & Christum de
Spiritu Dei, id est, de flatu Dei conceptum fuisse.
Spiritus autem Dei non intelligunt tertiam
in trinitatem personam, sed potius naturalem fla-
tum, quem reperimus in homine, & in omni
alio animante. Dicunt etiam Deum insufflasse
in Beatam Virginem, & ita de illo flatu Virgi-
nem concepisse. Quod volunt autoritate &

ratione probate. Ait enim autoritatis: [a] Fla-
bit Spiritus eius, & fluent aqua. Spiritum istum di-
cunt naturalem Dei flatum. Et in Genesi legi-
tur: [b] Inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ. Hoc
sic intelligunt: Deus flatu suo inspirauit, vel in-
sufflauit in corpus Adæ, & ita creatus est spiri-
tus in Adam illo flatu diuino. Et de eodem fla-
tu intelligunt quod legitur in Euangelio: [c] In-
sufflauit Christus in discipulos suos, & ait, accipite Spi-
ritum sanctum. De eodem item intelligunt,
quod dicit Gabriel ad Mariam: [d] Spiritus san-
ctus superueniet in te. Et illud, quod Christus dicitur
esse conceptus de Spiritu sancto, ex Virgine
Mariâ. Ratione etiam idem volunt adstrue-
re: Virgo Maria per se (alio non mediante) Chri-
stum non genuit, nec de virili femine eum con-
cepit, nec diuinâ substantia; ergo de quodam
medio inter rationalem creaturam & Deum:
sed quid est illud medium supra hominem, &
infra Deum, nisi flatus diuinus, quo insufflata
peperit virgo Maria. Si flatus materialis im-
prægnat terram, & facit eam germinare, quid
mirum, si flatus diuinus fecundauit Mariam?

CAPVT II.

Solutio Christianorum ad præmissa.

AD hoc respondemus, quod illi qui hæc
conantur asserere, indigent sensu, & præ-
nâ, idèd enim materialis flatus non est, quia ip-
se in incorporeâ substantiâ est, nec habet in-
strumenta flandi vt fauces, &c. Si enim corpo-
reus esset, variabilis esset nec in omni loco in-
circumscriptibilis esset. Quod autem incorpo-
reus sit, probatione non indiget, cum omnis
ratio tam humana quam diuina hoc itrefragabi-
liter affirmet. Flatu ergo Dei, siue Spiritus
Dei, dicitur Spiritus Sanctus, qui procedit à
Patre & Filio, de quo dicitur in Genesi:
Spiritus

(a) Psal 147 v. 18. (b) Gen. 2. 7. (c) Ioannis 20. [c] Luca 1. 35.

(a) Spiritus Domini ferebatur super aquas, & Christi spiritus ubi vult spirat. Si Spiritus sanctus animi voluntas est, rationalis est, & materialis status non est. Item Apostolus ait, quod Spiritus (sanctus scilicet) postulat pro nobis genitibus inenarrabilibus. (b) Christus etiam ait: (c) Ite, predicate euangelium omni creature, baptizantes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Hic Spiritus Dei comparatur Patri & Filio, & ita est vna in Trinitate Persona. De hoc Spiritu dicitur: Flabit spiritus eius, & fluent aquæ. Quando enim Spiritus sanctus per gratiam inspiratur peccatoribus, qui dicuntur aquæ per fluxum peccatorum, aquæ fluunt, id est, peccatores conuertuntur, fluunt per fluxum lacrymarum, per penitentiae lamentum. Quod autem dicitur Dominus inspirasse spiraculum vitæ in corpore Adæ, sic intelligendum est, spiritum hominis creando eum corpori hominis infudit, Per hoc autem Christus materialiter insufflauit in Apostolos, signatum est, quod gratiam Spiritus sancti infundeat in eos. Superuenit autem Spiritus sanctus in Virginem gloriosam, quia ei infudit suam gratiam. Eadem ratione, dicitur concepissee de Spiritu sancto, id est, opere spiritus sancti, non de substantia ipsius: ipsa enim virgo sola Dei autoritate, de sua carne Christum concepit, sine alterius rei commixtione. Nec alius intelligitur status (vt iam dictum est) materialis à Deo procedens, rationalem creaturam excedens; quia si alius materialis status procederet à Deo, aut esset eiusdem naturæ cum Deo, aut non, si esset eiusdem naturæ, ergo esset Deus, & ita de diuina natura concepit Virgo, quod dictu & intellectu horribile est asserere. Si ille status non est diuinæ naturæ, queritur, cuius naturæ sit? si incorporeæ naturæ est, & non diuinæ, Angelus vel anima est, cum spiritus sit; & ita B. Virgo de Angelo

vel de anima concepit. Si corporalis est, non alius quam aëri esse videtur, & ita absurdum est quod sequitur, vt dicamus B. Virginem ex aëre concepissee. Queritur etiam, vtum ex solo flatu facta sit illa conceptio? Si ex solo flatu factus est Christus, vel ipse status factus est homo, fuit ille status vel anima Christi, vel vnitas animæ Christi; Si fuit vnitas animæ Christi, physicus fuisse videtur; corpus etiam quod Christus habuit, fuit de carne Virginis aut non? Si non fuit de carne Virginis, Filius Virginis non fuit. Vnde ergo originem habuit? Si de Virgine habuit, fuit ille status vnitus carni, vt ex illis duobus fieret conceptio, & illo flatu animaretur caro, ad hoc vt Christus fieret homo.

Adhuc nobis obijciunt veritatis inimici, in hunc modum: quomodo Christus fuit Filius Dei, si non fuit conceptus de substantia diuina, vel de flatu Dei?

Ad hoc dicimus, quod Christus secundum humanam naturam, fuit Filius Virginis, secundum diuinam, Filius Dei, ab æterno natus à Patre secundum diuinitatem; in tempore de Virgine secundum humanitatem. Quod autem Christus fuit Deus & homo, supra, contra Hæreticos & Iudæos probatum est diligenter, & ideo ad præsens his supersedendum est. Non ergo secundum quod homo, Filius Dei, nisi per gratiam, secundum quod Deus, Filius Dei secundum naturam. Si enim de diuina natura secundum quod homo conceptus fuisset, nullo modo variabilis esset, nec alius in eo defectus fuisset.

CAPVT III.

Opinio Paganorum, qui dicunt quod Christus fuit impassibilis, & immortalis.

Predicti Pagani asserunt, Christum immortalem, impassibilem fuisse, quia concepit

(a) Gen. i. v. (b) Ad Rom. 8. v. 26. (c) Matth. 28. 19.

ceptus est de Dei flamine, & ideo dicunt, ipsum non fuisse passum, vel mortuum, nec à mortuis suscitatum; sed asserunt, loco sui alium hominem potuisse, cum Iudæi vellent eum cruci affigere; quod ita nituntur asserere: si Christus de flatu diuino conceptus est, sicut status diuinus incorruptibilis est, ita Christus impassibilis. Præterea, indecens esset Christum de flatu diuino conceptum, & sic quodam modo Dei filium crucis subire patibulum.

CAPVT IV.

Solutio, Præmissorum.

AD hoc dicendum, quod Christus secundum quod Dei Filius est, nec passus, nec mortuus, nec suscitatus est, sed secundum infirmitatem humanæ naturæ, quam assumpsit de Virgine. Quia ipse si carnem assumpsit, aut passibilem habuit aut impassibilem? si impassibilem, vnde eam assumpsit, cum omnis caro passibilis esset; si passibilem assumpsit, pati & mori potuit, & ex diuinitatis virtute à mortuis resurgere. Sed caro Virginis passibilis erat, & ex illa passibili carnem assumpsit, & sic passibilis fuit. Quod autem Christus Dei Filius fuerit, & secundum hoc immortalis, & Filius Virginis, & secundum hoc mortalis, diligenter superius probatum est; & quod Christus passus, mortuus, suscitatus, superius varijs probauimus auctoritatibus; & sic Christus quod mortem subijt secundum carnis infirmitatem, non hoc reputauimus Christi miseriam, sed dignationem, ex summa Dei misericordia & dignatione fuit, quod Christus carnem assumpsit: mortem subijt, non quod hoc meruisset, sed vt à morte nos per mortem redimeret. Si enim Rex alius miserus serui sui iacentis in luto, lutum intraret, vt seruum liberaret, non hoc adscribere-

tur miseriam Regis, sed dignationi.

CAPVT V.

Opinio Paganorum, qui dicunt homines in æterna beatitudine cibo & potu materiali reficiendos esse.

Dicunt etiam prædicti Pagani, in æterna beatitudine homines materiali cibo & potu reficiendos esse; quod auctoritatibus conantur probare; aiunt enim Deum Iudæis, si benè agerent, promississe terram fluentem lacte & melle; sed hoc intelligi non potest de materiali terra promissionis, quia non manat lacte & melle, ergo referendum est ad paradysum, in quo Beati reficientur lacte & melle. Et Christus promittens suis æternam refectionem, ait, (a) *Vt edatis & bibatis supra mensam meam in regno Patris mei.* Christus etiam legitur post resurrectionem fauam mellis comedisse, vt per hoc insinuetur, quod homines post resurrectionem reficientur melle.

CAPVT VI.

Solutio ad præmissa.

AD hoc dicendum, quod in æternâ beatitudine, non erit materialis refectio, sed spiritualis quia homines spiritualia corpora habebunt, non potu vel cibo indigentia. Quia, sicut attestante Christo, homines in Paradiso (b) *neque nubent, neque nubentur, sed erunt, sicut Angeli Dei,* materialibus alimentis non reficientur, sed erunt sicut Angeli Dei, cibo & potu non indigentes. Et Apostolus ait, quod (c) *esca & potus non sunt regnum calorum; caro etiam & sanguis Regnum Dei non possidebunt,* id est, alimenta carnis & sanguinis, in regno Dei locum non habebunt.

Ad litteram etiam de terra promissionis intelligi-

(a) Luca 22. 7. 30. (b) Marci. 12. (c) Ad Rom, 14. (d) 1. Cor, 16.

CAPVT VII.

Solutio prædictorum.

telligi potest, quod de terra manante lacte & melle dictum est; terra enim illa fertilissima est. Vel, per terram manantem lacte & melle, paradylus cælestis intelligitur, qui manare lacte & melle dicitur, propter æternæ & internæ refectiōis dulcedinem. Mensam etiam suam quæ erit in regno Patris sui, vocat Christus spiritua-lem Beatorum refectiōem. Quæ spiritualis refectiō nihil aliud erit, quam diuina fruitiō. Vndè in psalmo: (a) *De torrente voluptatis tuæ potabis eos.*

Quæ autem maior infania, quam asserere hæc esse Beatorum præmia, esum mellis, & potum lactis? Sustinuerunt martyres tot persecutiōnes, vt ad has peruenirent refectiōnes? voluit Laurentius uri, in craticulâ, vt ad hæc perueniret gaudia? Suspendus est Vincentius in aculeo, vt hoc frueretur cibo? Certè, si Deus daturus esset suis materialia fercula, credo quod elegantiora daret eis cibaria. Christus autem post resurrectionem non ideo comedit, vt per hoc insinuaret resuscitatis necessaria esse cibaria, sed vt per hoc probaretur eius resurrectiō vera.

CAPVT VII.

Quod Pagani asserunt, quod licitum est eis plures habere simul vxores.

Dicunt etiam prædicti, licitum esse eis plures simul habere vxores. Quod nituntur probare autoritate Patrum veteris testamenti, qui duas vxores habuisse leguntur, vt Iacob, Dauid, & alij multi. Quâ enim ratione eis licitum fuit simul habere plures vxores, & non modernis? Sed hoc non asserunt nisi vt Luxuriæ satisfaciant: tota enim vitæ eorum in fæore luxuriæ est. Itaque, sit,

AD hoc dicimus, quod vna dicitur esse vnus; vndè & Dominus vnâ dedit Adæ vxorem, & non plures, quod etiam Sacramento deseruit; per hoc enim significatur, quod vna est Sponsa Christi, id est, Ecclesia. Vndè & Lamech mortaliter peccauit, qui primus plures vxores habuit. In veteri autem testamento, licitum erat alicui plures habere vxores ad multiplicandum genus humanum, ad diuinum cultum; tunc terram replebat fecunditas, nunc autem in nouo testamento, cælum debet replere castitas. (b) *A tempore enim Ioannis Baptiste, regnum Cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Hinc, vt ait Apostolus, (c) *quandiu viuit mulier, alligata est viro, vt non possit alij nubere; similiter vir mulieri, vt non possit aliam ducere;* vndè vir si plures habet, adulter est; & sicut vna mulier non potest simul habere plures viros; sic vnus vir nec plures mulieres simul. Item dicit Apostolus, quod (d) *vir non habet potestatem sui corporis, sed mulier, & sic, vir viuente vxore sua, non potest accedere ad aliam.* Cum ergo prædicti Pagani dicant Christum fuisse magnum Prophetam, quomodo audent verbis eius contradicere, qui dixit mulierem non esse derelinquendam nisi causa Fornicationis; Ipsi autem multis alijs de causis relinquunt vxores.

Sunt etiam quidam inter eos, qui dicunt mulieram relictam à marito, non debere ad eum regredi, donec alter eam eâ conueniat, & sic præuaricatores legis & Euangelij facti sunt. In lege enim scriptum est, (d) *vt si quis vxorem suam qualibet ex causa diuiserit, & voluerit ad eam quandoque regredi, in ipsius sit arbitrio, si tamen alter eam non sadoauerit; si alter eam tetigerit, ab illo in perpetuum prohibita est.* In Euangelio tamen licitum

Iii

non

(a) Psal. 35. v. 9. (b) Matth. 11. v. 12. (c) I. Cor. 7. (d) Ibidem. v. 4. (e) Deuter. 24.

non est homini vxorem suam sine culpâ fornicationis dimittere; (a) & qui dimissam alterius in vxorem acceperit, adulter & mæchus iudicatur. Item, si Christum tantum fuisse Prophetam credunt, & de Virgine natum, & de flatu diuino conceptum, cur non celebrant eius conceptum, vel ortum?

CAPVT IX.

Opinio illorum, qui dicunt quod sola ablutio corporis per aquam sufficit ad remissionem peccati.

Affirmant etiam prædicti, solam corporis abluitionem per aquam factam, sufficere ad peccati remissionem; quod volunt multiplici autoritate probare. (b) Ait enim Ezechiel: *Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris.* (c) Et Ioannes fuit Baptizans in aqua tantum. (d) Naaman etiam ablutus in Iordane, liberatus fuit à morbo lepræ, (e) per quod signatum est, quod aliquis per solam aquæ abluitionem liberatur à peccati sordibus. Præfati Pagani his authoritatibus ducti, asserunt quodlibet mortale peccatum homini remitti per solam aquæ abluitionem, sine contritione vel confessione.

CAPVT X.

Responsio Christianorum.

AD hoc dicimus, quod sufficit discreto & adulto, corporis ablutio, sine contritione, & confessione; puero vero, non sine Trinitatis inuocatione, sicut superius in tractatu contra hæreticos multipliciter probatum est: Ezechiel autem aquam illam vocat mundam, quod sanctificetur per verbum, iuxta illud: *Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum.* Ioannes autem non baptizauit in peccati remissionem, vel sanctificationem, sed in significa-

tionem, nec peccata Ioannis baptismò remittebantur. Ablutio verò aquæ quæ Naaman purgatus est à lepra, signat baptismum Christi, quo quis liberatur à culpâ. Ablutio aquæ quæ sit peccati remissio in baptismo, iterari nõ debet, quia significat passionem Christi & mortem, quæ iteranda non est, nec Sacramento baptismi debet fieri iniuria. Semel ergo valet aquæ ablutio, id est, baptismus, puero vel adulto, iterata verò non prodest. Errant ergò Pagani qui singulis abluitionibus corporum suorum credunt sibi remitti peccatum mortale. Si enim hoc esset, videretur esse peccati incentiuum. Isti etiam multa in lege veteri obseruant, & ita quodammodo Iudaizant, quia Poicum non comedunt, plures vxores simul ducunt, sed superius contra Iudæos diligenter probauimus, iam legem abolitam esse: & hoc Paulus multipliciter probat, & eum esse quasi Idololatram, qui legem Moysi obseruat ad litteram; quæ veniente veritate, debet vmbra cessare, & veniente signato, cesserit figura. Christus etiam ostendit eam esse consummatam, & in se esse impletam, cum dixit, Consummatum est.

CAPVT XI.

Opinio Iudeorum & Saracenorum contra Christianos, quia Christiani habent imagines in Ecclesijs.

Nobis etiam insultant Pagani cum Iudæis, quia habemus imagines in Ecclesijs nostris, & sculptilia, in quo videntur obuiare præcepto diuino, quod ait: *non facies tibi sculptiles, nec omnem similitudinem quæ est in celo vel in terrâ, vel in aquis, vel sub terrâ.* Et Propheta ait: *Confundantur omnes qui adorant sculptilia, &c.* Christiani autem effigiant Deum sublimi sedentem folio, manuque porrectâ signantem, & circa eum magno dignitatis præstigio, Aquilam, hominem,

(a) Matth. 5. v. 31. & 32. (b) Ezechiel: (c) Ezech. 36. v. 25. (d) Marci I. (e) 4. Reg. 5. (f) Exodi. 20. v. 4. (g) Deut. 5. v. 8. (h) Psal. 96. v. 7.

nem, Vitulum, & Leonem. has effigies exsculpant, fabricant, & depingunt; vnde possunt, & ubi possunt, adorant & colunt.

CAPVT XII.

Solutio Præmissorum.

AD hoc dicimus, quod si lex Mosæica prohibuit nullo modo fieri sculptile, peccauit Moyses qui fecit imagines Cherubin, & posuit in templo: In coronâ etiam, aureâ quæ in terrâ Philistiim detenta est, vt aiunt H. bræi sculpta erant imagines Regum. A simili videtur, quod possunt depingi imagines Sanctorum, & imago Christi, vt homines per ea quæ videntur ad inuisibilia inuitentur, & per signantia, significata venerentur: quia, sicut scripturæ litteræ sunt Clericorum, ita picturæ laicorum. Legimus etiam in Isaiâ, Isaiam dominum sedentem vidisse super solium excelsum, & Seraphim stabat super illud. Si Isaias quod vidit imaginariâ vel materiali visione, vel corporali, voluit representare, non videtur absurdum esse, vt redigeret in picturam, quod redigerat in scripturam.

Similiter, legitur (b) Ezechiel vidisse similitudines quatuor animalium, scilicet, hominis, leonis, Vituli, & Aquilæ: quod ergo legitur Ezechiel vidisse & scripsisse, non potest Christianus ad memoriam pingere? Competenter ergo mandatum legis accipiendum est, imo sicut ipse legislator declarauit, intelligendū est. non, inquit, facies sculptile, & causam demonstrat, non adorabis ea neque coles. Excludit igitur perfidi cultus Idololatricæ, facta sunt ab eis, & fieri possunt à nobis sculptilia. cælaturas facimus & sculpturas, sed diuino cultu nec adoramus, nec colimus eas, nec ipsam crucem factam dicimus quod in se, vel ex se habeat virtutem, sed postquam benedictione pontificali sanctificatur in memoriam dominicæ passionis, iam crucem, non diuino, sed debito vene-

(a) Isaiâ 6. v. 8. (b) Ezechielis I.

rationis cultu attollimus, & colimus. Alio enim modo homo adorât Deum, quam crucem. Deum adorât propter ipsius diuinitatem; crucem veneratur, propter passionem Crucifixi. Vt ergo paucis ac breuiter includam verbis, nullam omninò Christianus diuino cultu rei alicuius adorât effigiem; debito tamen honoris cultu sacras Sanctorum adorât effigies & picturas. In hoc etiam nobis insultant, quod dicunt nos plures facere Deos, quia plures adoramus Sanctos, vt, Petrum & Paulum, &c. nulla enim debetur adoratio, nisi Deo, qui enim cultum diuinum creaturæ attribuit, Idololatra est. Ad illud dicendum, quod illam speciem adorationis quæ debetur Deo, & græcè, dicitur, latrîa, Christianus non exhibet Creaturæ, sed eam quæ græcè dicitur Dulia, quæ debetur homini & Angelo. Illa quæ debetur Deo, consistit, in dilectione, oratione, glorificatione, oblatione, vt Deum diligat homo super omnia, offerat ei tanquã Creatori, se, & sua, hanc cultum nemo exhibet creaturæ. Sed homo tenetur diligere proximum tanquam se, si exhibere reuerentiam, aliquando vt maiori, aliquando vt pari, benignitatem, aliquando vt minori. Non ergo plures Deos constituimus, sed vnum Deum diuino cultu adoramus.

CAPVT XIII.

Opinio Paganorum, quod neminem debent salutare, nisi fueris eiusdem Sectæ cum eis.

Illi etiam de quibus sermo præcessit, dicunt nullum salutandū esse, nisi fuerit eiusdem sectæ cum eis. Dicunt enim, quod cum eis non debeant habere participium salutationis, cum quibus non sunt habituri communionem salutis: Si enim Excommunicatis non est offerenda salutatio, multo minus illis, cum quibus nulla habetur communicatio.

Iii z

CA-

Refellitur premissa opinio.

Sed ipsi sibi contrarij sunt: dicunt enim sibi licitum esse, alterius legis vxorem ducere, quod & antiqui Patres fecisse leguntur, vt Dauid, qui gentilem duxit vxorem, matrem videlicet Absalonis, & Salomon filiam Regis Egypti. Si enim eis licitum est vxores ducere alienigenas, multo magis licitum est salutare, vel pro eis orare. Isti colant culicem, & deglutunt Camelum. In multis etiam alijs sibi sunt contrarij. Quædam enim ex veteri lege suscipiunt, quædam excipiunt: Similiter, ex Euangelio, & sibi multipliciter contrarij sunt. Hæc sunt Vulpeculæ Sampsonis, quæ in caudis fuerunt coniunctæ, in facie disiunctæ, & diuisæ. Illi enim dicunt Christum tantæ fuisse dignitatis & sanctitatis, ac Mahometum, vel etiam maioris, quandoquidem dicant Christum non fuisse mortuum, Mahometum autem asserant defunctum; & etiam manifestum est Mahometum fuisse mortuum, & à canibus deuoratum.

Si Christus non est mortuus, vbi dicent eum esse, in cælo, & in terra? In terrâ manifestum est eum non esse, relinquitur ergo, quod in cælo. Sed quando ascendit in cælum, cum passus, vel mortuum, vel suscitatus, secundum eos, non sit?

Quæritur etiam ab eis, vtrum Christus iudicaturus sit mundum? Nonne legitur in libro Daniëlis, quod libri conscientiarum aperientur in die iudicij, & vetustissimus dierum sedebit, & singulos

iudicabit: Daniëlis 7. Hæc autem inuenit in via, vt hoc iudicium consequeretur in patriâ.

Dicant etiam, opinio sua quibus notetur miraculis? Apud eos sunt miracula per antiphrasim. Relinquitur ergo, falsam esse eorum opinionem, quæ non munitur ratione, vel auctoritate.

Conclusio huius Operis:

ERubescant ergo hæretici de falso errore, Waldenses de excogitato dogmate, Iudæi de legis Mosaicæ obseruatione, Pagani de abominabili errore. Conuertantur hæretici ad Catholicam vnitatem, abrenuntiantes prauis dogmatibus; Waldenses prauis persuasionibus, Iudæi obseruantijs carnalibus, Pagani superstitiosis opinionibus, vt sic ad veram vnitatem perueniant, & à verâ vnitatis fidei, ad veram æternæ beatitudinis vnitatem ascendant. Quod nobis præstare dignetur Iesus Christus Dominus noster, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat vnus Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

Explicit quadrupartita MAGISTRI ALANI editio contra hæreticos, & Waldenses, Iudæos, & Paganos.

Inferius habebatur:

Fideliter extractum ex manuscripto in Bibliothecâ Cisterciensi asservato. 18. Martij, 1655.

*Franciscus du Chemin,
Prior Cistercij.*

FINIS.